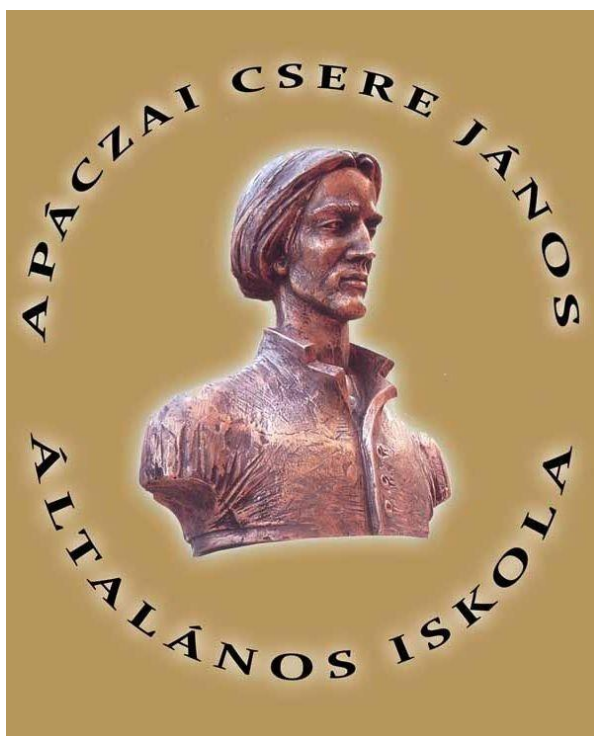

**A
SZENDRŐI APÁCZAI CSERE JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLA**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2024.

Pedagógiai program - helyi tanterv tartalomjegyzék

BEVEZETŐ	4.
1. AZ ISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA	6.
1.1. Oktató-nevelő munkánk pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	6.
1.1.1. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei	6.
1.1.2. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai céljai	7.
1.1.3. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai feladatai	8.
1.1.4. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai eljárásai, módszerei	9.
1.2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	10.
1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	12.
1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	13.
1.5 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	19.
1.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	25.
1.6.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	25.
1.6.2. A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése	26.
1.6.3. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	27.
1.6.4. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásával kapcsolatos feladatok	28.
1.6.5. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	30.
1.6.6. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységeink	31.
1.6.7. Hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség - kibontakoztató felkészítésének rendszere IPR program alkalmazása	31.
1.6.8. Komplex Alapprogram.....	33.
1.6.9. A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókkal kapcsolatos feladatok.....	41.
1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	42.
1.8. A szülő, a tanuló és a pedagógus, az intézmény partnereivel való együttműködés formái	43.
1.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata.....	47.
1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	48.
2. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE	49.
2.1. A választott kerettanterv, az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai	49.
2.1.1. A választott kerettanterv megnevezése	50.
2.1.2. Az 1–8. évfolyam tantárgyi rendszere és a kötelező, választható óraszámok	51.
2.2. Az iskolai írásbeli beszámoltatások követelménye, formái, rendje, korlátai, a félévi és év végi osztályzatok megállapításának szempontjai	52.
2.2.1. A tanulók értékelése	52.
2.2.2. Az 1. osztálytól 2. évfolyam félévéig alkalmazott szöveges értékelés	55.
2.3. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai..	60.
2.4. A tanulók magatartása és szorgalma értékelésének alapelvei, követelményei, formái	60.
2.4.1. A magatartás értékelésének szempontjai	60.
2.4.2. A szorgalom értékelésének szempontjai.....	61.
2.4.3. A tanuló jutalmazásának elvei	62.
2.5. A magasabb évfolyamba lépés feltételei	64.
2.6. A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	64.
2.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	66.
2.7.1. Hit- és erkölcstan oktatása	66.

2.7.2. Egész napos iskola	67.	
2.7.3. Természettudományos nevelés	67	76.
2.7.4. Technika és tervezés	68	77.
2.7.5. Mindennapos testnevelés	68	77.
2.7.6. Idegennyelv-oktatás	68	77.
2.7.7. SNI tanulók nevelése-oktatása	69.	78.
2.7.7.1. Enyhe fokban értelmi sérült tanulók, a tanulásban akadályozott tanulók fejlesztését segítő program	86	95.
2.7.7.2. A pszichés fejlődés zavarai miatt nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók (részképességszavar) fejlesztését segítő program	86.	96.
2.7.7.3. Beszéd fogyatékos tanulók megsegítésére irányuló program	88.	98.
2.7.7.4. Halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztését segítő program	91.	
2.7.8. Nemzetiségi nevelés-oktatás	92.	102.
2.8. Az iskola által alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek	94	104.
2.9. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	97	107.
2.10. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai, a csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	98	109.
2.11. Az iskola egészségnevelési programja	99	110.
2.11.1. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok	99	110.
2.11.2. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai	100	111.
2.11.3. Iskolánk drogstratégiája	101	112.
2.11.4. Az egészségnevelési program módszerei, ellenőrzése	103	114.
Az iskola fogyasztóvédelemmel kapcsolatos feladatai.....	104.	
2.12. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	106.	117.
2.13. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	108.	119.
2.14. Az iskola környezeti nevelési programja	109.	120.
2.14.1. A környezeti nevelés fogalma, értelmezés és általános céljai	109.	120.
2.14.2. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok az iskolai környezeti nevelésben.....	110	121.
2.14.3. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai	111	122.
2.14.4. A környezeti nevelés lehetősége az iskolában.....	112	123.
A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések	115.	
Legitimációs záradék	116.	

Mellékletek

Bevezetés

Szendrőnek a megyében, a Cserehát területén mindig fontos és kiemelkedő szerepet osztott a történelem. A 14. századtól a 18. századig vára védelmezte a vidéket. Volt mezőváros, többször is volt megyeszékhely, a 17. század közepén pedig hosszabb ideig járási székhely is.

Címe, rangja bárhogyan is alakult, megyénknek. Borsod megyének évszázadokon át jelentős települése volt és ma is az.

Környékén - a Borsod-Derékegyházi leletek tanúsága szerint - már időszámításunk előtt 5- 4000 évvel éltek emberek. Szendrőben pedig bronzkori (i.e.2000-1000), majd szkítakori (i.e. 600-300) emlékek kerültek napvilágra. Lakott a térség a honfoglalás idején is, hisz Bors vezér kabar törzse őslakos népet, hun és avar töredéket talált itt.

Az Árpád-házi korszak végén, a tatárjárás után (1241) várával lép a történelem színpadára Szendrő. A végvárat a Bebek-család (Bebek György) építtette fel az 1300-as évek elején, mely aztán a megye s az ország történetében jelentős szerepet töltött be.

Egykori írásokban először az 1317 évben találkozunk nevével, ettől kezdve beszélhetünk Szendrő történetéről. Az 1330-as évben már egyháza és lelkésze is volt. Az igénytelen faluból nagyközség lett. Szendrő gyors fejlődése már az alsóvár felépítésekor megindult. Királyi adomány alapján 1437. évben már hetipiaca van. Az 1500-as évek elején megépült a felsővár is. A két erősség a török és császári ostromoknak is ellenállt. A XIV századtól a XVIII századig védelmezte a vidéket.

Szendrő volt mezőváros, az 1613. évtől több ízben és huzamosabb ideig volt megyeszékhely, a XVII. század közepén pedig hosszabb ideig járási székhely is.

A legrégibb kor "fárai" iskoláiból Szendrőben az elsők között fejlődött ki az önálló iskola. A reformáció erős hatására már az 1600-as évek első felében jeles iskolájuk volt a reformátusoknak. Az első római katolikus iskoláról 1663-tól találunk adatokat. A kiegyezés kora gazdasági fellendülést hoz. A monstancia árán 1925-ben épült az emeletes iskola, mai intézményünk alapja.

Ez időben is - egészen 1908-ig - járási székhely Szendrő. 1945 után egyesül a két felekezeti iskola. Jelentős bővülést hoz a hetvenes években a kollégium kialakítása, ezt követően a tornacsarnok és tanuszoda felépítése.

Városunk jeles történelmi és oktatási múltja, alapja a hagyománytisztelő, de a fejlődést követő oktatásnak, gyermeknevelésnek és a jövő építésének.

Jelenleg a településünkön egyre több családnak okoz gondot a mindennapi megélhetés, fokozódik a létbizonytalanság.

A jövő nemzedékéért érzett felelősség körütekintő döntéshozatalt kíván az oktatásban résztvevők mindegyikétől: a fenntartótól, a pedagógusoktól és a szülőktől egyaránt.

A gyermekek iskoláztatása egyre inkább létkérdés minden szülő számára, hiszen egy bonyolult, a mainál valószínűleg bizonytalanabb munkaerőpiacon kell megtalálniuk létfenntartásuk és önmegvalósításuk lehetőségeit.

Az értékválság, a tudás leértékelődése társadalmi tünet, nehéz feladat elé állít mindenkit, aki az oktatás folyamatában részt vállal.

Olyan pedagógiai programot szeretnénk melynek mottója:

„A megszerzett tudás hatatom, a megszerzett tudás öröm.”

A gyermekek iránt érzett felelősség, a tudásba, a tudást közvetítő pedagógusokba vetett hit és a szülők támogató segítsége lehet garanciája egy pedagógiailag átgondolt, szülők által igényelt program megvalósításának.

Pedagógiai programunk célja, hogy a nemzeti köznevelési törvényben meghatározott feladatok helyi megvalósításának módját határozza meg.

Az iskola társadalmi környezete:

Szendrő az ország gazdaságilag egyik leghátrányosabb helyzetű régiójában fekszik. A megnövekedett munkanélküliség sok családot hozott nehéz helyzetbe, előidézve az életszínvonal jelentős csökkenését. A szociális körülmények romlása miatt a szülők, különösen a munkanélküli szülők, idejük és energiájuk nagy részét a megélhetéshez szükséges anyagiak előteremtésére fordítják.

A megváltozott körülmények elsősorban az alacsony iskolai végzettségűek, a szakmával nem rendelkezők elhelyezkedési lehetőségeit, esélyeit csökkentette minimálisra. Az átlagosnál is lényegesen hátrányosabb helyzetben van a cigány etnikumhoz tartozó népesség, mivel a megélhetési lehetőségek romlása a roma/cigány családok esetében még nagyobb arányú. Néhány kivételtől eltekintve, jövedelmük a családi pótlékból, járadékból és segélyekből áll.

Életvitelük, mentalitásuk, sajátos szokásaik, a kellő iskolázottság hiánya mind hatással vannak a gyermekek személyiségének fejlődésére. Halmozottan hátrányos helyzetük az iskolában is megmutatkozik, és ez jelentős hatással van az iskolában folyó nevelő-oktató munkára. A családból, a környezetből hozott negatív megnyilvánulások egyre nehezebb helyzetet teremtenek. A szociális helyzet polarizálódása, a hátrányos helyzetűek számának növekedése érezhető a gyermekek viselkedésén, tanulmányi fegyelmén. Az iskola nem tudja kizárni a kívülről jövő negatív hatásokat. Pedagógiai eszközökkel megkísérli ugyan hatásukat tompítani, bár ez jelentős szellemi energiát köt le, mégsem tudja elérni a kívánt hatást.

Ezt a hátrányos helyzetet igyekszik az iskola részben csökkenteni, szervezett iskolai és iskolán kívüli programokkal pótolni.

Személyi feltételek

A pedagógusellátottság tekintetében a feladatellátáshoz szükséges rendelkezésünkre álló 37 fős pedagógus létszámkeretet hiányszakok miatt egyenlőre nem tudjuk betölteni (matematika, kémia, idegen nyelv, technika, ének-zene, magyar nyelv és irodalom, tanító). A működő pedagógusok közül 2 gyógypedagógus, 11 tanítói, 11 tanári végzettségű. Az oktató nevelőmunkát egy iskolatitkár, 3 fő pedagógiai asszisztens, 1 fő portás és 6 fő takarító segíti.

Az iskola irányítását az igazgató és 2 fő igazgatóhelyettes látja el. A vezetők közötti munkamegosztást a Szervezeti és Működési Szabályzat, a feladatokat a munkaköri leírás tartalmazza.

A szakmai munka irányítását 3 munkaközösség látja el. Iskolánkban példaértékűen működik a szülői munkaközösség.

Az iskola működési feltételei

Az iskola a Bódva-völgy egyik legnagyobb köznevelési intézménye. Az iskola épületegyüttesében 6 szaktanterem, 1 könyvtárterem, 6 csoportterem, 22 osztályterem van. Az épülethez tornaterem csatlakozik két öltözővel. Kiegészítő helyiségként tanári szobák, irodák, szertárhelyiségek állnak rendelkezésre. Az épületek vízvezetékekkel, vizesblokkal ellátottak. A központi fűtés megoldott, a tantermekben fénycsőes világítás van. Az udvaron multifunkcionális sportpálya és műfüves futball-labda pálya, a szabad részekben parkosított területek találhatók. Az iskola épületegyüttese lehetőséget biztosít a működtetett és működtetni kívánt osztályok és foglalkozási csoportok elhelyezésére, az egyműszakos tanításra, a délutáni időszakban fakultatív és napközis foglalkoztatásra.

A tanulóközösség

Tanulólétszámunk stagnál, egyidejűleg megnövekedett a roma/cigány tanulók becsült aránya 100 %-ra. Jelenlegi tanulólétszámunk 373 fő. Az elkövetkező években - figyelembe véve a születések számát - a tanköteles korba lépők tekintetében növekedés várható. A tanköteles korba lépők közül 2024-re a roma/cigány nemzetiséghez tartozók becsült aránya 100%. Az összlétszámban a sajátos nevelési igényű - enyhe fokban sérült értelmű - tanulóink aránya 5 %.

1.) ISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA

1.1 *Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai*

1.1.1 A nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei:

Az európai humanista hagyományokra épülő erkölcsiség és szellemiség kialakítása, ahol a tudás mellett az ember a legfőbb érték.

Célkitűzéseink megfogalmazásakor egyszerre tekintettel kell lenni a korszerű ismerettartalmakra, az információs társadalom kihívásaira és az ember viszonyulásait évszázadok óta meghatározó értékek közvetítésére. Fontos cél az, hogy a tanuló tudja alkalmazni tanulásában - szükség esetén digitális tanrendben is - az IKT eszközöket, közelebb kerüljön az informatika világához és a kulcskompetenciák fejlesztése során kapjon a továbbfejlődéshez - az élethosszig tartó tanuláshoz - megfelelő alapot.

Tekintettel iskolánk tanulóinak rendkívüli heterogén összetételére az ismeretek átadásánál a lehetőségeinkhez mérten tekintetbe vesszük az egyéni igényeket, fejlettségi és fejlődési sajátosságokat. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók minőségi oktatáshoz való hozzásegítése érdekében preventív célú óvoda-iskola átmenetet segítő programot és esélyteremtő integrációs pedagógiai programot működtetünk

Iskolai nevelő munkánkban kellő hangsúlyt kap az egymás mellett élés elemi kérdéseinek tárgyköre, hiszen csak így juthatunk el az egyetemes és nemzeti értékek közvetítésének valódi lehetőségéhez.

A közvetítendő értékek

Az én harmóniájára vonatkozó értékek:

az élet tisztelete,
egészség, testi-lelki harmónia,
esztétikus, kulturált környezet,
önismeret,
önművelés,
vidámság, humor,
kitartás.
őszinteség,
becsület,
tolerancia,
udvarias, illemtudó viselkedés,
alkalmazkodóképesség,
felelősség.

A társadalmi eredményességre vonatkozó értékek:

folyamatos tanulás, tudás,
kreativitás,
innováció,
problémaérzékenység,
igényesség,
nyitottság,
önérvényesítő képesség,
helyi és nemzeti, nemzetiségi hagyományok ápolása.

A humanizált társadalom és világkép értékei:

hazaszeretet (a hazához, nemzethez való kötődés),
magyarságtudat,
identitástudat,
európaiság,
kulturális érdeklődés,
pluralizmus és demokrácia igénylése.

1.1.2 A nevelő-oktató munkánk pedagógiai céljai:

Olyan intézményt szeretnénk kialakítani, működtetni, amelyben:

A szülők minden szempontból elégedettek az iskolával, úgy gondolják, hogy más intézménybe nem is adnák a gyermekeiket.

A diákok számára az itt szerzett alapos tudás biztos belépőül szolgál a következő iskolafokra. Az elvárásokhoz, igényekhez alakítja szolgáltatásait, változatos, egyre inkább az egyéni sajátosságokat is figyelembe vevő fejlesztő programokat biztosít a tanulók számára. Továbbá örömet és egyben büszkeséget jelent számukra a szendrői iskolaközösséghez tartozni, és a későbbiekben majd az életüket kedvezően meghatározó élményként tartják számon az általános iskolás időket.

A munkatársak részére, akik kellő ambícióval rendelkeznek, megfelelő perspektívát nyújt. Hatékonyan működő szervezetként kiszámíthatóságot és folyamatosságot biztosít. Az intézményben dolgozók kapcsolata egymás tiszteletén, megbecsülésén alapul.

A fenntartónak egy korrekt együttműködéssel szabályszerűen működő, eredményesen prosperáló, öntevékeny intézménye, amely anélkül is jól működik, hogy különös figyelmet kellene rá fordítania. Alkalmazkodik a működését meghatározó feltételrendszerhez, egyúttal saját eszközeivel maga is hozzájárul az erőforrásainak bővítéséhez.

Szakmai szempontból sokat lehet tenni a tanári munka presztízsének emeléséért ott, ahol megőrzik a korábban felhalmozott szakmai, pedagógiai értékeket; a közösen kialakított célok érdekében koncentrálnak az olykor párhuzamosan működő szellemi és anyagi erőforrásokat; a közösség elfogadja a másságot, az egyéniséget, az adottságbeli különbségeket, segíti az autonóm személyiség kialakulását.

A nevelő - oktató munkát a gyerekek szeretete, tisztelete jellemzi. A tanulók érzik, hogy a bennük rejlő értékeket tartjuk fontosnak. Változatos tevékenységi formákon keresztül elősegíti a tanulók adottságainak, képességeinek feltárását, fejlesztését, a tehetséggondozást.

Kiemelt feladatának tekinti a lemaradók hatékony segítségét. Saját eszközeivel hozzájárul az esélyegyenlőség megteremtéséhez. Képessé kívánja tenni tanulóit az iskolai és tágabb környezetükben képződő információk befogadására, rendszerezésére, értékelésére és hasznosítására. A hagyományok és a kialakult értékek megőrzése mellett tág teret nyit minden újszerű tanuló, nevelő, szülői kezdeményezésnek. Olyan személyi és tárgyi feltételeket biztosít, hogy a gyermek és a szülő egyaránt érezze: minden esélye megvan a tanulónak az értelmi és érzelmi fejlődésre.

Fontos referencia az intézmény hírneve, megítélése, a széleskörű ismertség és elismertség.

Nemes cél mindennek tartósan megfelelni.

Diákképünk

Szellemileg, testileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges, kiegyensúlyozott életvitelre törekszik.

Célja az, hogy meg akarja ismerni önmagát, igényességre, önfejlesztésre, önmegvalósításra törekszik.

Tanulni vágyó, szellemileg fogékony.

Ismeri az alapvető tanulási, információkereső és -feldolgozó technikákat.

Életkori sajátosságainak megfelelően képes a természeti és társadalmi környezet megismerésére.

Képes a problémákat reálisan mérlegelni, dönteni, tervezni.

Következetes, toleráns, segítőkész, változásokra, változtatásokra képes.

Felelősséget vállal önmagáért és másokért.

Jellemzi a közösséghez tartozás igénye, a lakóhely- és a hazaszeretet.

Az adott helyzetben képes illően viselkedni, jogainak, véleményének érvényt szerezni.

Pedagógusképünk

Komplexebb műveltség megszerzésére, valamint a szakterületével és a neveléstudománnyal kapcsolatos ismeretek folyamatos fejlesztésére törekszik.

Tisztában van saját értékeivel, ezt bátran vállalja és képviseli, vannak ambíciói.

Képes önvizsgálatra, önelemzésre, a szükséges lépések megtételére.

Képes csoportban, nevelőtestületben dolgozni, gondolkodni.

Szemléletmódját a pozitív beállítódás, az optimizmus és a korrekt kritikai szellem egységesen jellemzi.

Képes a feladatait közvetlen munkakörén túl tágabb összefüggésben is értelmezni, szakmai kapcsolatait bővíteni.

Munkáját a pontosság, fegyelmezettség és az igényesség jellemzi.

Nevelőmunkájában érvényesül a gyermekcentrikusság, a türelem és a tolerancia.

Őszinte, korrekt kapcsolatokat alakít ki a szülőkkel.

A tanítási órákon alkalmazza a megszerzett innovatív tanítás- és tanulásszervezési módszereket.

Naprakész ismeretekkel rendelkezik az Interneten található oktatóprogramokról, e-tananyagokról, tanítási segédletekről.

Tapasztalatait átadja kollegáinak, ezzel is segítve a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók előrehaladását.

Tudatos és következetes módon, minden helyzetben és tevékenység közben fejleszti a kulcskompetenciáikat.

Az integrált oktatás módszertani területeit alkalmazza a tanórai és tanórán kívüli tevékenységekben.

Törekszik arra, hogy minőségi munkát végezve tanítványait eredményesen szerepeltesse a különböző tanulmányi versenyeken, az országos kompetenciamérésen.

Szülőképünk

Partneri kapcsolatra törekvés, őszinteség és bizalom.

Készség a közös problémák megoldására.

Korrekt véleménynyilvánítás.

A gyermek iskolai munkájának figyelemmel kísérése, segítése.

Érdeklődés az iskola rendezvényei, programjai iránt.

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, alapelvek megismerése, elfogadása, támogatása.

A programban és házirendben foglaltakkal összhangban történő családi nevelés.

Az intézmény és alapítványának lehetőség szerinti támogatása.

1.1.3 A nevelő-oktató munkánk pedagógiai feladatai:

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.

Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).

Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.

Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.

A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.

Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.

A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.

A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.

A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség - és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.

Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

1.1.4 A nevelő-oktató munkánk pedagógiai eljárásai, módszerei:

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportba oszthatóak:

Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.

Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	<i>Közvetlen módszerek</i>	<i>Közvetett módszerek</i>
Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	- követelés - gyakoroltatás - segítségadás - ellenőrzés - ösztönzés	- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése - közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása - hagyományok kialakítása - követelés - ellenőrzés - ösztönzés
Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	- elbeszélés - tények és jelenségek bemutatása - műalkotások bemutatása - a nevelő személyes példamutatása.	- a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	- magyarázat, beszélgetés - a tanulók önálló elemző munkája	- felvilágítás a betartandó magatartási normákról -vita

A *kiemelt figyelmet igénylő tanulók* fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességet mutatnak, amelyek vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékkal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki.

Éppen ezért a tanulásban akadályozott tanulók elsődleges és másodlagos sérüléseiből eredően feladatunk:

- ☐ az általánostól eltérő tartalmak meghatározása,
- ☐ a speciális és kiemelt feladatok megfogalmazása és végrehajtása,
- ☐ az egyéni képességekhez igazodó célok kitűzése.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás tanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége vagyis több mint ötven százaléka- a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)

rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.

ismeri a kulturált viselkedéshez az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat.

határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

A célok teljesülésének értékelése-ellenőrzési mechanizmusa

Ki értékeli?	Kit értékeli?	Mit értékeli?	Fajtája	Gyakorisága
nevelő	tanulót	tantárgyi teljesítményt, magatartást, szorgalmat, egyéb feladat teljesítést	minősítő	folyamatos, havi, félévi, évi
nevelőtestület	tanulót, tanulókörösséget	magatartás szorgalom közösségi munka	minősítő	félév, év vége esetenként
iskolavezetés	tanulót, nevelőt	teljesítményt, a módszerek egységességét, különbségét, hatékonyságát	minősítő	képzési szakaszok eleje, vége, évente
igazgató, igazgatóhelyettes	nevelőt	A tanórai, tantárgyi, módszertani munkát felkészülést, eredményességet.	óralátogatás, célorientált, értékelő, formáló	látogatási terv szerint
nevelőtestület	iskolavezetést	Az igazgató vezetői pályázatát. A vezetés módszereit, vezetési stílust, kapcsolatteremtő képességet a probléma megoldás módját.	minősítő értékelő	igazgatói megbízás esetén (5 é v)
igazgató	az intézmény tevékenységét	erősség, gyengeség, az intézmény működése	elemző, értékelő	szükség szerint
tanulókörösségek, tanulók	tanulót, nevelőt	saját munkájukat másik tanulót osztályközösséget	önértékelés vélemény nyilvánítás	havonta, magatartás, szorgalom értékelése
külső szakértő fenntartó	nevelőt iskolát iskolavezetést	gazdálkodás, az iskola pszichés klímája, az iskola mint szervezet, szolgáltatások, kapcsolatrendszer, pedagógiai program	minősítő	felkérésre, probléma esetén
SZM	az intézmény munkáját	az elvárásoknak való megfelelést	formatív	évente

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés kiindulópontjai

Az iskolába lépő tanulók korosztályukhoz viszonyított általános, szellemi, mentális és pszichoszomatikus fejlettsége jelentős eltéréseket mutat. Ezzel párhuzamosan további differenciáló elemeket jelentenek a szocio - kulturális háttér hatásaiból és az egyes részképességek különbözőségeiből adódó tényezők.

A hatékony személyiségfejlesztés alapja a tanuló egyéni sajátosságainak szociális viszonyrendszerének minél alaposabb ismerete, valamint a fejlesztéshez szükséges magas szintű szakmai felkészültség. Egyéni segítségnyújtást kell biztosítani – egyéni fejlesztési tervek segítségével -

beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küzdő és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók részére az egyéni tanulási út kialakítása és működtetése érdekében.

A személyiségfejlesztésben főleg a pozitív pedagógiai módszereket tartjuk fontosnak, melynek alapja, hogy minden tanulóban fellelhető valamilyen érték, amin keresztül az esetleges hiányosságok is eredményesebben kompenzálhatók.

A hatékony személyiségfejlesztés, a pedagógus - a tanuló — a szülő és szükség esetén speciális szakember őszinte, korrekt együttműködésével valósulhat meg.

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

A tanulók erkölcsi nevelése.

Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

A tanulók értelmi nevelése.

Feladat: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, a kompetenciák és kulcskompetenciák fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.

Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

A tanulók akarati nevelése.

Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

A tanulók nemzeti nevelése.

Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

A tanulók állampolgári nevelése.

Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

A tanulók munkára nevelése.

Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.

Feladat: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

A tanulók környezeti nevelése.

Feladat: A természet közvetlen megismerésére, környezettudatosságra, környezetkímélő magatartásra, a fenntarthatóságra nevelés. Ennek célja a természeti értékek megőrzése, ill. a környezetvédelemmel

kapcsolatos feladatok megoldása elsősorban érzelmi indíttatás útján. Ezt a célt kívánja hatékonyan fejleszteni iskolánk erdei iskolai programja is a kidolgozott környezeti nevelési program céljait erősítve.

A *kiemelt figyelmet igénylő tanulók* esetében - a fentiek megerősítésére - kiemelt figyelmet fordítunk olyan személyiségjegyek (feladattudat, kitartás, együttműködő készség, frusztrációs tolerancia) kialakítására, melyek az iskola befejezését követő életközegben való eredményes, szocializációhoz, értelmi képességeiknek megfelelő munkavégzéshez elegendő alapot biztosítanak.

Kiemelten foglalkozunk olyan ismeretek nyújtásával, készségek, képességek fejlesztésével, amelyek: segítséget adnak a reális énkép kialakulásához, a másság elfogadásához, a minél könnyebb beilleszkedéshez, a hátrányok kompenzálásához, a sérülésből adódó problémák megoldásához, a minél harmonikusabb személyiség fejlesztéséhez.

1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;

mutassuk be és gyakoroltassuk tanulóinkkal az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formákat;

az egészségvédelemmel kapcsolatos információk iránti érdeklődés felkeltése, megfelelő szintű jártasság kialakítása az információk megszerzésében, feldolgozásában, értelmezésében;

tudatosuljanak az egészséget veszélyeztető hatások, alapozódjon meg az egészséges életvitel szokásrendszere;

szerezzenek korszerű ismereteket az ember jellemző egészségügyi problémáiról és az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedés módokról;

ismerjék fel, hogy az életmód, a környezet, a viselkedés és az egészségi állapot közötti összefüggéseket;

a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel

- a táplálkozás,
- az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
- a családi és kortárskapcsolatok,
- a környezet védelme,
- az aktív életmód, a sport,
- a személyes higiénia,
- stressz túrús, stressz kezelés,
- konfliktuskezelés,
- baleset megelőzés,
- a szexuális kultúra fejlesztése.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:

- testnevelés órák;
- játékos foglalkozások,
- tömegsport foglalkozások;
- úszásoktatás;

a helyi tantervben szereplő Környezetismeret, Természetismeret, Biológia, Testnevelés tantárgyak tananyagai;

az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;

évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projekt nap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;

az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

szakkörök (csecsemőápolási, táplálkozási, kortársoktatói, kerékpár. túra);

minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra szervezése;

minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az ötödik-nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;

az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
évente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;

a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)

1.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Feladat: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm (a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró) személyiségének lassú átalakulásától az autonóm (önmagát értékelni és irányítani képes) személyiséggé válásáig.

Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladat: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladat: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

Az erdei iskola program előkészítése, megszervezése, lebonyolítása, utógondozása.

Feladat: Felkészíteni tanulóinkat arra, hogy a természeti és társadalmi környezetünket megismerjék, védjék és formálják. Ki kell alakítanunk a társadalmi együttéléshez, az önműveléshez, a munkavégzéshez, a testi és lelki fejlődéshez szükséges alapvető képességeket és készségeket.

A közösségi eszmék, értékek megbecsülését a hagyományok közvetítik. A hagyomány közösség-teremtő erő, amely bizonyos állandóságot, folytonosságot teremt az iskola mindennapi életében. Hagyományteremtő és hagyományápoló munkánkban tudatosan támaszkodunk a nevelőtestület és a tanulóközösség véleményére, javaslataira, figyelembe vesszük az iskola használói elképzeléseket is.

A személyiségfejlesztés, egészségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységrendszer és szervezeti formák:

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenységetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

Az egységes alapokra épülő differenciálás

Intézményünk pedagógiai tevékenysége teret enged a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának; fejleszt a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, akarátát; hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához, megalapozásához.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési céloknak megfelelő tanítási folyamat, tanulási tevékenység.

A tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése.

A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontokra kell figyelemmel lenni:

Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.

A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának kibontakoztatása.

Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának ártrendeződésére.

Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.

Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportmunkában, a tanulók páros és egyéni oktatásában) a tanulók tevékenységét, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldását, alkotóképességét kell előtérbe állítani.

A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.

A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi egyéb (tanítási órán kívüli) tevékenységek segítik:

Ezen tevékenységeknek az iskola nevelési és oktatási céljai megvalósításának elősegítését kell szolgálniuk, lehetőséget biztosítva a tehetséges gyermekek magas szintű fejlesztéséhez, és a lemaradók, a lassabban haladók felzárkóztatásához.

Hagyományőrző tevékenységek

Fontos feladat az iskola névadójának, Apáczai Csere János emlékének ápolása. Ezt szolgálja az évenkénti megemlékezés a névadó születésnapjáról, a nevéhez fűződő különféle iskolai és városi szintű rendezvények megszervezése, valamint az iskola részvétele az országos „Határtalanul Programban”.

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: a tanévnyitón, az aradi vértanúk, 1956. október 23-a, 1848. március 15-e, évfordulóján, karácsonykor, a Magyar Kultúra Napján, Farsangkor, a Nemzeti Összetartozás Napján illetve a 8. osztályosok ballagásakor, és a tanévzárón.

Minden tanév folyamán az osztályok megemlékezést tartanak a magyar nyelv hetén, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapján, a költészet napján, a holokauszt áldozatainak emléknapján, a Föld napján és a gyermeknapon.

Iskolánk évtizedes hagyománnyal bíró regionális versenyait minden évben megrendezzük: „Meséljünk, játsszunk németül!”

„Bódva-völgyi Iskolák Szépkiejtési és Népdaléneklési Versenye”

„Vincze István Biológia-Informatika-Technika Komplex Vetélkedő”

E rendezvényeink is erősítik a szakmai kapcsolattartást testvériskolánkkal, a szlovákiai Tornai Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskolával. Lehetőségünk szerint hozzájárulunk magyarságuk megőrzéséhez.

Diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját az 5-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diák-önkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott pedagógus segíti.

Diákétkeztetés. A tanulók számára – igény esetén – napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna) vagy ebédet (menzát) biztosít az intézmény. Az étkezési térítési díjakat az iskola által meghatározott módon kell befizetni.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások. Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti két felzárkóztató órát szervezünk.

A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség fejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból.

További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

A felzárkóztató foglalkozások sajátos formái az egyéni foglalkozások. Az egyéni foglalkozásokon a köznevelési törvény előírása alapján heti két órában elsősorban azok a tanulók vesznek részt, akiknek az első-negyedik évfolyamon az eredményes felkészülése ezt szükségessé teszi, akik második vagy további alkalommal ismétlik ugyanazt az évfolyamot.

Képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés.

Az iskola – amennyiben a feltételek adottak a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló miniszeri rendeletben szereplő előírásoknak – a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányainak ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést szervez.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés keretei között a tanulók

egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása,

fejlődésének elősegítése,

a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

Integrációs felkészítésben vesznek részt azok a képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók, akik egy osztályba, osztálybontás esetén egy csoportba járnak azokkal a tanulókkal, akik nem vesznek részt a képesség-kibontakoztató felkészítésben.

A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása, tudásának értékelése az oktatásért felelős miniszter által kiadott program alkalmazásával történik.

Szakkörök. A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését – az igazgató engedélyével – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Versenyegek, vetélkedők, bemutatók. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

Témahetek, témanapok (projekthetek, projektnapok). Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást (témaheteket, témanapokat) szerveznek. A projektoktatás egy iskolai napon legalább három órát meghaladó foglalkozás vagy több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A hosszabb (több napos, egy hetes) témahetet (projekthetet) a tanulócsoporthoz – ismereteket összegző vagy művészeti – bemutatója zárja. Iskolánkban évente ismétlődnek azok a téma napok, amelyek a katasztrófavédelemmel, az egészségvédelemmel, az elsősegélynyújtással, a természet- és környezetvédelemmel, iskolánk névadójával, illetve a honismerettel kapcsolatos ismereteket dolgozzák fel. A hosszabb (több napos, egy hetes) témaheteken feldolgozásra kerülő ismereteket a nevelők szakmai munkaközösségei az iskola éves munkatervében határozzák meg.

Tanulmányi kirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára gyalogos vagy kerékpáros tanulmányi kirándulásokat szerveznek a lakóhely és környékének természeti, történelmi, kulturális értékeinek megismerése céljából.

Osztálykirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szerveznek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

Erdei iskolák, táborozások. A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai

foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik, illetve az iskolai szünidőben szervezett táborozások. Az erdei iskolai foglalkozásokon és a táborozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kultúrált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

Iskolai könyvtár. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

Hit- és vallásoktatás. Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

Az iskolai hagyományok mellett párhuzamosan kialakítjuk azokat a szervezeti tevékenységi formákat, amelyek városi és tankerületi szinten is elősegítik a közösségi értékek bővítését.

Nem formális tanulási módszerek alkalmazása

Az informális tanulás a mindennapi élet természetes velejárója, melynek következtében pozitívan változik a személyiség. Egyéni attitűdök, értékek, képességek alakulnak ki. Ezért nem formális tanulásnak tekintünk minden olyan rendszerezett kompetencia- és készségfejlesztő tanulási formát, amely intézményünk falain belüli és azon kívül valósul meg, tehát a nem tanórai tudásgyárapító foglalkozásokat is e körbe soroljuk.

A kísérleti jellegű nem-formális és informális tanulási módszerek alkalmazásával 3 témamodul köré csoportosítható tematikus programok valósultak meg intézményünkben. Az élményalapú tanulás módszertani megalapozásával a programok javítják a tanulás hatékonyságát és eredményességét, és egy olyan meghatározó közösségi élmény részeseivé váltak a tanulók, amely hozzájárulhat a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzéséhez, és megalapozhatja az egész életen át tartó tanulás folyamatát.

A készségfejlesztés, a gyakorlati irányú tanulás sok esetben éppen azok számára nem elérhető, akiknek életminőségük érdemi javulására esélyt kínálna. Ők azok, akik nem kapnak tanulásukhoz kellő ösztönzést, tanulási nehézségekkel vagy korábbi tanulási kudarccal küzdenek, alacsony

végzettségük vagy képesítés nélküliek. Egyéb vizsgálatok tanúságai szerint az okok között az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges alapkompétenciák hiánya, a tanulási szolgáltatások iránti fizetőképes kereslet, valamint a leginkább segítségre szoruló rétegeket megcélzó kínálat szűkössége egyaránt fellelhető. Ennek érdekében megkülönböztetett oktatási tanulási támogatásban kell részesíteni a társadalmi vagy egyéb okokból hátrányos helyzetű csoportokat és bővíteni szükséges számukra az informális tanulási lehetőségeket.

Intézményünk nevelőtestületének döntése alapján az alábbi célok, feladatok figyelembevételével alkalmazni szeretné a fentebbi módszereket, a tanítás-tanulás intézményi folyamataiban, a kínálgózó lehetőségeket újra kihasználva részt kíván venni annak pályázatból történő megvalósításában.

Céljaink az 1-4. évfolyamon:

a tábor iskolai módszereken túlmutató eszközrendszerét, lehetőségeit figyelembe véve óvjuk és fejlesszük tovább a kisgyermekben a megismerés és a tanulás iránti érdeklődést, nyitottságot, segítsük a gyermekek természetes fejlődését,

a játékoságot megőrizve, tapasztalás útján a gyerekek minél több érzékét, készségét és képességét fejlesszük az iskolai, közös tevékenység során,

a tábori program és tematika révén, a játékos tanulás folyamatában közvetítsünk elemi ismereteket, fejlesszünk alapvető képességeket és alapkészségeket- fejlesszük alapkompétenciáikat, az olvasás, írás képességét, a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat kialakítását.

Feladataink az 1-4. évfolyamon:

a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, és ez által, motivált munkában fejlesszük a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és mozdítsuk elő érzelmviláguk gazdagodását,

adjunk, mutassunk példákat az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz,

alapozzuk meg jó tanulási szokásaikat,

támogassuk az egyéni képességek kibontakozását,

formáljuk a gyermekek jellemét, mely szolgálja személyiségük érését.

Céljaink a 5-7. évfolyamon:

a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegyük figyelembe, hogy a 10-12 éves tanulóink gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalataikhoz, a 13-14 éves kortól a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi- és elemző gondolkodás

ehhez képest vegyünk igénybe olyan programokat, tartalmakat, tevékenységeket, lehetőségeket, amelyek figyelembe veszik az életkori sajátosságokat, de közben összekovácsolni is képesek az egyes tinédzser generációkat

neveljük együtt a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, kultúrájú gyerekeket.

Feladataink az 5-7. évfolyamon:

a pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés álljon,
gazdagítsuk az érzélemvilágot, fejlesszük a felelősségtudatot, a kitartást,
sajátítsuk el az önálló ismeretszerzés technikáit, a feladat- és problémamegoldás módszereit,
segítsük a gyerekeket tanulási nehézségeik leküzdésében, hátrányaik csökkentésében,
erősítsük a humánus magatartásmintákat, a pozitív viselkedési szokásokat, biztosítsuk az elfogadó nyugodt légkört,
elégtessük ki a gyermekek mozgásigényét a mozgáskultúra megalapozásával, fejlesztésével,
fejlesszük a tanulóknál azokat a készségeket, képességeket, amelyek a környezettel való harmonikus kapcsolathoz, illetve a társadalomba való beilleszkedéshez szükségesek,
biztosítsuk a tanulóknak felé a folyamatos visszajelzést teljesítményükről, magatartásuk és szorgalmuk minőségéről,
a tanórán kívüli foglalkozásokkal, az iskolai rendezvényekkel segítsük a tartalmas és személyiségüket gazdagító szabadidő-eltöltést,
törekedjünk a tábori foglalkozások, programok hatékony ki- és felhasználására

A táborokban folyó nevelő- oktatómunka eszköz- és eljárásrendszere:

A nevelési eszköz az a módszer, amellyel, mint tevékenységformával a nevelési folyamat megvalósul.

tanulóinkat igyekszünk pozitív tevékenységekre készíteni, gyengítve a negatív hatásokat.

a tábori nevelő-oktató munkánkban a nevelés valamennyi feladatára alkalmazható módszerek jelen vannak: meggyőzés, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés, elismerés, ösztönzés, gátlás.

1.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok alapvető feladatai

A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.

Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az igazgató által meghatározott feladatok ellátásával töltsse.

Heti teljes munkaidejének ötvenöt–hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.

Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felőli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.

Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.

Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.

A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.

A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.

Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.

A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.

A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).

Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra mind normál, mind digitális tanrend esetén.

A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon

Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon

A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.

A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.

Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.

A helyi tanterv követelményeinek elsajátíttatása a nevelő által tanított tanulók körében.

A tehetséges tanulók gondozása

Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.

Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.

Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.

A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre.

A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.

A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.

Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).

Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdelután, karácsonyi ünnepség).

Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.

A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.

Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.

Iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.

Munkafegyelem, a munkához való viszony

A munkaköri köteleességek teljesítése.

Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.

Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.

Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében

Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.

Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.

Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés.

Az iskolai munka feltételeinek javítása

Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.

Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.

Az iskolai alapítvány működésének segítése.

Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).

Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.

Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.

Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.

Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

Aktív részvétel a tantestület életében

A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.

Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.

Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeiben.

Az iskola képviselője

A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.

Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.

Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.

Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.

Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviselői szervezetek tevékenységébe.

A település rendezvényein, eseményein való részvétel.

Aktív részvétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

A vezetői feladatok ellátása

Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.

Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.

A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.

Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégák felé.

Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.

Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

Az osztályfőnök feladatai

Megfelelő magaviseletű, az iskolai diák-önkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.

Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.

Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.

Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.

Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.

Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.

Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.

Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.

Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.

Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.

A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.

Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.

Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.

A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.

Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.

A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.

Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.

Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.

Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.

Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.

Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.

Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).

Minden hónap végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.

Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.

Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.

A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.

Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.

A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.

Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.

A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.

Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet).

Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.

Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.

Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.

Kitölti és vezeti az osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.

Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.

Tanév elején kitölti a tanulók tájékoztató füzetét, tanév közben havonta ellenőrzi tájékoztató füzet vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások).

Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

A tanév elején összeállított munkaterv

Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.

Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).

Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.

Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.

Az osztály diákközösségének vezetői.

Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.

Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán

Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.

Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.

Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az

osztályról Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

Tanulók száma, ebből leány

Állami nevelt (gondozott)

Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló

Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló

Sajátos nevelési igényű tanuló

Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló

Az étkezőkből csak ebédelő, illetve háromszor étkező tanuló

Az iskolába járás alól felmentett tanuló (magántanuló)

Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók

Más településről bejáró tanuló

Nem magyar állampolgár

Évfolyamismétlő

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

Tanulók száma
Osztályozott tanulók száma és aránya
Osztályozatlan tanulók száma és aránya
Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlag
Az osztály tanulmányi átlaga
Kitűnő tanulók száma és aránya
Szaktárgyi dicsérek száma tantárgyanként a tanév végén
Példamutató magatartásért adott dicsérek száma a tanév végén
Példamutató szorgalomért adott dicsérek száma a tanév végén
Egy tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
Két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
Három tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
Háromnál több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma és aránya
A bukások száma tantárgyanként
A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői
A középiskolai felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán elért eredmények (magyar, matematika)
Középiskolai felvétel a tanulók választása alapján
Továbbtanulás iskolatípusok szerint
Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma és aránya

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén

Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).

Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).

A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).

Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.

Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).

A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).

A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).

Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:

Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?

Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?

A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

1.6.1. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő tevékenységek

A szocializáció elősegítésében törekszünk rá, hogy a tanulóknál kialakuljon a saját és a világ értékei, normái közötti kapcsolat iránti érzékenység és csökkenjenek az adaptációs nehézségek.

Kiemelt fontosságú az önismeret, a kommunikációs technikák javítása, az együttműködési készség fejlesztése, a reális énkép alakítása.

A roma/cigány nemzetiségi oktatásban prioritást élvez az identitástudat megerősítése, vállalása, és a nemzet közös kultúrájához történő beillesztése.

Az országos felmérések adatait figyelembe véve a tanulók közötti fejlettségbeli különbségek egy-egy évfolyamon belül is elérhetik a ± 2 évet. Ezek a fejlettségbeli eltérések a természetes érésbeli fáziseltolódottságokból, az adottságbeli különbségekből és a szociokulturális közeg eltéréseiből adódnak.

Az osztályfőnökök és az adott csoportban tanító nevelők felméri, folyamatosan értékeli a tanulókat. Külön jelzik a különböző okból lemaradókat, a magatartási zavarral küszködőket. Felzárkóztatásukra fejlesztési tervet készítenek, vagy javaslatot tesznek speciális program készítésére. Az eltérő tantervű tagozaton a fejlesztési tervek kiegészülnek a speciális gyógypedagógiai feladatokkal (habilitációs, rehabilitációs programok).

A pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációban, rehabilitációban a fejlesztés a fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul.

Tevékenységi formák:

- felmérés, diagnosztizálás,
- egyéni fejlesztés - felzárkóztatás,
- kiscsoportos fejlesztés - felzárkóztatás,
- napközis otthoni ellátás, fejlesztés,
- személyes kapcsolatok a tanulóval, szülővel.

szoros kapcsolat a helyi óvodával, Nevelési Tanácsadóval, és Gyermekjóléti Szolgálattal;

az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;

fejlesztő foglalkozások, egyéni fejlesztési terv kidolgozása;

logopédiai és pszichológiai ellátás biztosítása

a felzárkóztató órák;

a tanulószoba;

a családlátogatások, a szülőkkel való együttműködés;

a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése, szülői tanácsadás;

szociális ellátás különböző formáira való javaslat;

habilitációs és rehabilitációs foglalkozások egyénhez igazított tartalma és módszerei

egyéni foglalkozások;

képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;

az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy

csoportos használata;

a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;

szakkörök;
a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

1.6.2. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Az intézmény kötelessége a tehetségek felkutatása, az átlagosnál jobb képességű tanulók fejlesztése. A tehetség kibontakoztatása érdekében célunk az önbizalomnak, a megmérettetés igényének és bátorságának, a versenyszellemnek a kialakítása, amely azonban nem mellőzheti a segítőkészséget és az együttműködési képességet.

A tehetség fő összetevői: a specifikus mentális képesség, az általános értelmesség, a kreativitás valamint a motiváltság.

A tehetségek érvényre jutásában fontos szerepe van a környezeti tényezőknek (család, iskola). A tehetséget széles értelemben kezeljük beleértve az intellektuális, mozgásos - motorikus, művészeti, stb. területeket.

A tehetségek felkutatása:

az osztályfőnökök, tanítók, szaktanárok jelzései alapján (osztálytérképek),
szülők, külső szakemberek, társintézmények javaslatai alapján,
tehetségszűrés, indokolt esetben szakszolgálati közreműködéssel.

Tevékenységi formák:

egyéni és csoportos fejlesztőprogramok,
tananyagdúsítás,
tanórán kívüli diákkörök,
sportcsapatok
szakkörök,
támogatás,
a gyengébb oldalak felzárkóztatása (a részképességekben tehetségesnek mutatkozó esetében)
pszichológiai támogatás,
önismeret- és motivációfejlesztés.

A tehetséggondozás, a tehetségfejlesztés nem nélkülözheti a rendszeres szülői konzultációkat.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek:

az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése (differenciálás),
tanulás tanítása,
a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása,
a tehetséggondozó foglalkozások,
az iskolai sportkör,
a szakkörök,
versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.),
a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások),
az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

A tehetséggondozás legelterjedtebb formája a differenciálás.

A differenciálás szervezeti eljárásai:

A tanulók különböző osztályokba, az osztályokon belül pedig különböző csoportokba válogatása fejlődés, fejlettség és tehetség szempontjából.

Kiegészítő órák, tanórán kívüli (szakkörök, verseny és felvételi előkészítő foglalkozások), iskolán kívüli (színház-, mozi-, múzeum- és könyvtárlátogatások, erdei iskola, nyári táborok, kirándulások) szervezése.

Iskolánkban mindkét eljárási módot alkalmazzuk a tanulók képességeinek megfelelően.

A differenciálás módszertani eljárásai közül a következőket alkalmazzuk:

Lassítás: A lassítás eszközével az 1-2. osztályokban kell élnünk, hogy így próbáljuk kialakítani a tanuláshoz szükséges képességeket. A „hozott hátrányok” felszámolásához idő szükséges. Rendre, fegyelemre, magatartási szokások elsajátíttatására, normák elfogadására kell nevelni tanulóinkat és ha szükséges, akkor az első év előkészítő jellegűvé válik.

Gazdagítás/elmélyítés:

Ennek lényege, hogy a tehetséges tanulókat minél több-nagyobb önállóságot, alkotó jellegű tevékenységet igénylő feladattal lássuk el, melyek tudásuk gazdagítását, elmélyítését, képességeik fejlesztését szolgálják.

A tehetséggondozásnak mind a szervezeti, mind a módszertani formái csak megfelelő anyagi és személyi feltételek mellett valósíthatók meg. Ezért a kidolgozásnál az iskola költségvetését kell alapul vennünk, de nem hagyhatjuk figyelmen kívül tanulóink hátrányos szociális helyzetét sem. Törekednünk kell a kötelező tanórák mellett a szabad órakeret célszerű felhasználására, melyet a Nemzeti Köznevelési Törvény lehetővé tesz.

1.6.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulási kudarcok okai az esetek többségében mélyebb, összetettebb okokra vezethetők vissza.

Leggyakrabban előfordul:

- az alulmotiváltság,
- feladat- és kötelességtudat fejletlensége,
- részképességzavar,
- pszicho-szociális és pszichoszomatikus fejlettségi hátrány.

A beilleszkedési, magatartási zavarok gyakran együtt jelentkeznek a tanulási problémákkal, ebből adódóan a feltérképezés és a fejlesztés komplex feladatként jelentkezik.

Tevékenységi formák:

- egyéni fejlesztés - felzárkóztatás,
- kiscsoportos fejlesztés - felzárkóztatás,
- tantárgyi korrepetálás,
- képesség szerinti csoportbontás.

A tanulásukban akadályoztatott gyerekek esetében az egészségügyi, rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások hozzájárulnak a tanulási képességek fejlesztéséhez.

A részképesség fejlesztés főbb területei:

- gondolkodási képességek,
- motoros képességek
- tér- és időbeli tájékozódási képességek,
- kommunikációs képességek,
- tanulási képességek
- szociális, alkalmazkodóképességek

Iskolánk tanulói összetétele (sok a hátrányos és veszélyeztetett család), egyre inkább szükségessé teszi a fokozott törődést, hogy a perifériára szorult tanulók együtt haladása biztosítva legyen.

A gyerekek nem egyformák. Meg kell adni a lehetőséget, hogy egyéni tulajdonságaiknak megfelelően érhessék el a célt. Szükséges a tanulók egyéni adottságaihoz igazodó pedagógiai módszerek megismerése, adaptálása, hogy ezek segítségével csökkenteni tudjuk a kudarcok számát. A helyben maradó, az országos kompetenciaméréshez kapcsolódó tesztek javítása után, egyéni fejlesztési

tervekkel kell segíteni a tanulókat (IPR kapcsolódási pont is)

Fel kell tární a kudarc okait, mert csak így ismerhetjük meg az egyén tanulási szokásait. Szükség esetén élni kell a lassítás eszközével az 1. és 2. osztályokban azért, hogy kialakuljanak azok a tanulási szokások, és képességek, amelyek birtokában a többi évfolyamot ismétlés nélkül el tudja végezni.

A tanítási órán a tanulók eltérő képességeihez alkalmazkodó óravezetést kell tervezni. A megértést, a bevéstést elősegítendő szemléltetőeszközöket kell használni és készíteni.

Arra kell törekedni, hogy kevés házi feladatot kapjon a tanuló. A hosszú szövegek feladását kerülni kell. Külön ki kell jelölíni ezeknek a tanulóknak azt a minimum tananyagot, amelyet a továbbhaladáshoz feltétlen szükséges elsajátítaniuk.

A tanulók minden erőfeszítését jutalmazni kell, hogy önbizalmuk erősödjék és ösztönözze őket a munkára.

Ajánlani kell olyan tanulási technikákat, amelyek a tanuló számára eredményt hoznak.

1.6.4. A sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos feladatok

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.

Az integrációt vállaló intézmények feladatai:

Alapító okiratában szerepeltetjük a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének-oktatásának feladatát, s azt hogy milyen fogyatékosági csoporthoz tartozó gyermekekről van szó.

Átdolgozott **pedagógiai programja** és a helyi tanterve tartalmazza a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot.

Szakemberek biztosítása: szükségleteknek megfelelően gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, konduktor.

Fejlesztő eszközök, tanórai segédletek biztosítása.

Egészségügyi és pedagógiai célú **habilitációs és rehabilitációs foglalkozások** biztosítása, a tanórai foglalkozásokon túl. Ennek meg kell jelennie az iskola óratervében, mely a fogyatékoság típusától függően az évfolyamra meghatározott heti óraszám.

- ☐ Egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az **értékelés és a minősítés** alól igazgató által határozatban kiadott mentesítés.

Az első évfolyamon az értékelés és minősítés alól mentesített tanuló számára **egyéni továbbhaladás** engedélyezése, vagyis a gyermek haladása eltérhet osztálytársaitól egyes tantárgyakban.

Az együttnevelés szubjektív tényezői

Az iskola biztosítja:

a SNI tanuló beilleszkedését és együtt haladását a többi tanulóval, ezt segíti a nyitottabb személyiség formálása, a szakértői bizottság által megjelölt pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatok beépítése az egyéni fejlesztési tervekbe,

a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítése az együtt-foglalkoztatásra habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesítése, sérülés specifikus módszerek alkalmazása,

folyamatos értékelés, együttműködést a szakemberekkel.

A sajátos nevelési igény meghatározása:

különleges bánásmód keretében sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén a halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrumzavarral küzdő, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl.: dyslexia, dyspraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

Általános célok – alapelvek

A rehabilitációs, rehabilitációs **ellátás közös elvei:**

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét átfogó, hosszú távú rehabilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé.

Általános alapelvek:

Az életkori csoportok megtartása mellett a tanulók egyéni haladási üteméhez igazodó, önmagukhoz mért fejlődést értékelő, sikerélményt biztosító, a reális életlehetőségeket folyamatosan szem előtt tartó oktatás és nevelés megvalósítása.

A **NAT alkalmazása** a SNI tanulók iskolai nevelésében, oktatásában is alapidokumentum, a benne meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a SNI tanulók számára is érvényesek. Az intézmény pedagógiai programjának és a helyi tantervnek elkészítésekor figyelembe vettük:

a köznevelési törvényt, a NAT és az Irányelv vonatkozó előírásait,
a szülők elvárásait,
és a tanulók sajátosságait.

Az „Irányelv” biztosítja, hogy:

a fejlesztés megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,
a követelmények igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
ha szükséges a fejlesztés terjedjen ki az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is,
a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmény pedagógiai programjának tartalmi elemeivé,
a tanulókat a nevelés-oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érdekében az **„Irányelv” meghatározza:**

a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosítását,
a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,
a nevelés, az oktatás és a fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

A fejlesztő program a helyi tanterven belül jelenik meg, és integrációt segítő, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésére, nevelésére irányul. A nevelőtestület minden évben a munkaterv készítésekor felülvizsgálja, s meghatározza benne az anyagi kereteket is, s összefoglalja a célokat és fejlesztéseket.

1.6.5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenység megszervezésénél az intézmény folyamatos nyomon követő információs rendszert működtet, amiben az iskolai és városi adatok, intézkedések egyaránt szerepelnek. Szükség esetén jelzéssel élünk a Gyermekjóléti Szolgálat felé, illetve az intézmény igazgatója szakhatósági intézkedéseket kezdeményez a gyermekek fejlődését és életkörülményeit negatívan érintő kérdésekben.

Az év elején az ifjúságvédelmi felelős az osztályfőnökökkel együttműködve veszi nyilvántartásba a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulókat a kidolgozott szempontsor figyelembevételével. A tényt a naplóban jelöljük. Az igazgatóhelyettes feladata a védő-óvó intézkedés kezdeményezése. A veszélyeztető és hátrányos helyzet megszüntetése, a tanuló problémájának megoldása érdekében az ifjúságvédelmi felelős kapcsolatot tart:

- az igazgatóval (vagy helyettesével),	- Gyermekjóléti Szolgálattal,
- az osztályfőnökökkel,	- iskolaorvossal,
- pedagógus kollégáival,	- védőnővel,
- a szülői szervezet tagjaival	- a Nevelési Tanácsadóval

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások (szakkörök, egyéni felkészítés, versenyeztetés),
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- a napközis és a tanulószobai foglalkozások,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek),
- a szülőkkel való együttműködés (családlátogatás, nyílt tanítási napok, szülőértekezletek),
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

Az osztályfőnökök szerepe a prevencióban:

A felderítés a gyermekvédelmi munka kiindulópontja. A felderítésnek alapvető feltétele, hogy az osztályfőnök ismerje a gyermek személyiségét, családi háttérét, környezetét, baráti kortársi csoportját. A felderített veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyermekekkel való fokozott törődés, segítségnyújtás. Lehetőség szerint szervezi a veszélyeztetett tanulók szabadidejét, érdeklődési körüknek megfelelő elfoglaltságot, szórakozást, sportolási lehetőséget keres számukra.

Feladatok:

A családlátogatás kötelező az első és ötödik osztályban. A többi évfolyamon szükség szerint. Minden osztályfőnök a közösen kidolgozott szempontok alapján nyilvántartást készít az osztályban fellelhető veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, nehezen nevelhető, deviáns tanulóról. A nyilván tartásban a változásokat folyamatosan vezeti. Ezután személyre szóló tervet készít a veszély, a hátrány mérséklésére (helyben kezelhető a probléma, vagy iskolán kívüli segítség kell?) Továbbra is fogadjuk és hívjuk a rendőrség ifjúságvédelemmel foglalkozó szakembereit, akik

személyesen tartanak bűnmegelőzési, önvédelmi, mentálhigiénés előadásokat.
 Fokozottan vonjuk be a felvilágosító - megelőző munkába az iskolaorvost, (pl. korai terhességek megelőzése).
 Felvilágosító, tanácsadó előadássorozatot szervezünk a szülőknek hozzáértő, külső szakemberekkel.
 Minden tanulóval, szülővel megismertetjük a tanulók egyéni és kollektív jogait és kötelességeit.
 Maximális segítséget adunk ahhoz, hogy az iskolánkban működő diákkör a kollektív jogok és kötelességek gyakorlásának színtere legyen.

1.6.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Az intézményben növekszik azoknak a tanulóknak a száma, akik rendszeres, vagy átmeneti szociális támogatásra szorulnak. Különösen az osztályfőnököknek, de velük együtt valamennyi nevelőnek feladata a tanulók szociális körülményeire utaló jelenségek folyamatos értékelése, a szükséges jelzés megítése, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, illetve az illetékes vezető felé. Tevékenységek:

Az egyéni fejlődési ütemben történő haladás lehetőségének megteremtése,
 az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
 a felzárkóztató órák,
 a napközi otthon, tanulószoba
 az integrációs program működtetése,
 az étkeztetés,
 a felzárkóztató foglalkozások,
 az iskolai könyvtár használata,
 a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
 a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
 a családlátogatások,
 a továbbtanulás irányítása, segítése,
 az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége,
 szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

1.6.7. Hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítésének rendszere– IPR program alkalmazása

Az integrációs pedagógiai rendszerünk a következő elemeket tartalmazza:

I. Az IPR program alkalmazásának feltételei:

1. Integrációs stratégia

1. 1. Helyzetelemzés az integráció szempontjai, elvárható eredményei alapján
2. Célrendszer megfogalmazása (Az elvárható eredmények intézményi megfogalmazása-helyi sajátosságok figyelembevétele)

Az iskolába való bekerülés előkészítése

2. 1. Az óvodából az iskolába való átmenet segítése
- 2 Heterogén osztályok kialakítása a jogszabályoknak megfelelően (11/1994 (VI.8.) MKM 39)D.§ (3), 39/E.§(1))

Együttműködések-partnerségi kapcsolatok kiépítése

3. 1. Szülői házzal
2. Gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal
3. Középfokú oktatási intézményekkel
4. Civil szervezetekkel

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei

Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek a következő területekről:**1. Az önálló tanulást segítő fejlesztés**

- a tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok
- az önálló tanulási képességet kialakító programok
- a tanulók önálló - életkornak megfelelő - kreatív tevékenységére épülő foglalkozások
- tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek

2. Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

- Tantárgyi képességfejlesztő programok

3. Szociális kompetenciák fejlesztése

- Közösségfejlesztő, közösségépítő programok
- kommunikációs képességeket fejlesztő programok
- mentálhigiénés programok
- előítéletek kezelését szolgáló programok

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

- Patrónusi rendszer működtetése, mentori, vagy tutori rendszer működtetése
- együttműködés civil (pl. tanodai) programmal
- művészeti körök

Az integrációt segítő módszertani elemek

- kooperatív tanulásszervezés
- drámapedagógia

Műhelymunka- a tanári együttműködés formái

- Problémamegoldó fórumok
- Hospitálásra épülő együttműködés
- Értékelő eszmegbeszélések

A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer

elemei a szöveges értékelés – árnyalt értékelés, egyéni fejlődési napló

Multikulturális tartalmak

- multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban
- multikulturális tartalmak projektekben feldolgozva Multikulturális tartalmak osztályfőnöki órakeretben, hon- és népismeretben

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

- pályaorientáció
- továbbtanulásra felkészítő program:
- Útravaló Ösztöndíj Program

III. Várható eredmények.

Az iskolai integrációs program alkalmazása esetén a következő eredményekről kell számot adni, amelyek az ellenőrzés szempontjait is jelentik:

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási-nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak.
- Az intézmény képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésére.
- Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.

Az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel.
 Az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.
 Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.
 Csökken az intézményben az iskolarendszerű oktatásból kikerülők száma.
 Csökken az iskolai hiányzások óraszám.
 Csökken a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében a magántanulók száma.
 Nő az érettségire felkészítő intézményekben továbbtanuló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.
 Az adott intézményben az országos kompetenciamérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulnak.

1.6.8. Komplex Alapprogram

A Komplex Alapprogram az 1–4. osztályban és felmenő rendszerben az 5. osztálytól került bevezetésre a 2019/2020-as tanévben.

ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

Célok:

A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciók célú beavatkozásainak megalapozása;

A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.

Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.

Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményező-készség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).

Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egy szóval: az eredményes tanulásra.

Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybeeső alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Komplex Alapprogram

egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;

alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instruktív Programot;

különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: Tanulni élmény!, amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak

A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják

Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.

A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában

Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.

Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!

Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.

Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.

Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;

Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).

Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel. Alkalmazzuk a DFHT módszerét.

Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!

A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.

Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.

A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.

Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.

A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.

Emberléptékű következetes követelés.

Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.

Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
 - Foglalkozástervek
 - Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.

A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.

Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.

A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.

Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.

Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.

A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.

A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munka-formák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a DFHT tanítási-tanulási stratégiát alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
Az alulmotiváltság mérséklése.
A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás
 egyedül végzett munka
 rétegmunka
 teljesen egyénre szabott munka
 részben egyénre szabott munka
Párban folyó munka
 páros munka
 tanulópárok munkája
Csoportban végzett munka
 A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
 KIP
Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

páros munka
csoportmunka
játék
szerepjáték (drámapedagógia)
vita
kutató-felfedező módszer
kooperatív módszerek
projekt módszer
szituációs játékok

A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI:

A Komplex Alapprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában.
Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható.

A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

testnevelés óra
mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az aktív, kreatív, felelősségteljes magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és keresttantervi tartalmak implementációjának támogatása testnevelés órai környezetben, a differenciálásra építve. Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben

Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.

Az alprogram célja, hogy az életben hasznosítható ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres életvezetési kompetenciákkal vértézi fel.

Cél továbbá, hogy megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást. Célunk még az életformák sokszínűségének tisztelete, a családi közösségek megbecsülése, az egészséges énkép kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az életgyakorlat témái komplexek és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

A művészetalapú alprogram (MA)

Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszköz-ként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.

A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására. Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén

Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása

Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között tanulásfejlesztés a művészetek révén

(Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül

Pályorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályorientáció művészetek révén.

A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.

Játék alapú megközelítések:

Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése

Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése

Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba

Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása

Játékstrukturált megközelítések:

Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.

Logikai játékok, logisztika

Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok

Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit kereszttantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az alprogram célja, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik szín-vonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

Játékalapú megközelítések

Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat

IKT-műveltség

Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszköz-használat

Digitális írástudás

IKT alapú óratervezés

Személyes tanulási környezet menedzselése

Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tantárgy tananyagának kb. 30%-át (új ismeret) hordozzák. Az éves óraszámhoz viszonyítva 10-30%-a dolgozza fel az új ismeretek 30%-át. A közismereti tantárgyak esetében a tantárgyi és keresztantervi tartalmat (tananyagot) az alprogrami tartalmakkal kapcsolja össze, a DFHT óraszervezési eljárásaival megvalósítva a tanórát. Ezen órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek (a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőkészség, a problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése) fejlesztése is megjelenik. Tartalmi fejlesztési pontok:

legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne

kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári

kézikönyvben megjelenített órához

minden alprogram egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg.

Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben. Heti 1-3 alkalommal javasolja a Komplex Alapprogram 20-25 perces foglalkozás keretén belül. A tanulási környezetet célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A foglalkozás felépítése ajánlottan a következő:

Üdvözlés

Beszélgetés

Közös tevékenység/játék

Zárás

A Ráhangolódás megvalósítása történhet a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején.

„Te órád”

„Te órád” - a diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az intézmény életében már meglévő, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését.

Házi feladat

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulónak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik. Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

- a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
- a minősítő (szummatív értékelés)
- a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a tanév elején, hanem, ajánlott a tanév közben is elvégezni: mennyit fejlődött a tanuló tudása? A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A tanév végi diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A minősítő (szummatív) értékelés egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot.

A Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek. Ennek célja nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

IV. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a DFHT órák megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott alprogramokhoz kapcsolódó foglalkozások megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, tapasztalatok megosztása a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról, az iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

VI. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETE

A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- A Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve kb. 80 % -ban nem szabályozza.
- A tanítási órák 20%-ban azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a DFHT tanítási-tanulási stratégiának az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).

A DFHT esetében a 20% fele a DFHT-KIP (10%), a másik fele (10%) az egyéb tanulásszervezési eljárások.

10-30%-ban pedig a Komplex órák keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik. A Komplex Alapprogram által innovált alprogrami foglalkozások és a „Te órád” többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.

1.6.9. A lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulókra vonatkozó intézményi feladatok

A lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer részeként a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók pedagógiai támogatása céljából a tanulói előrehaladás iskolai szintű nyomon követését szolgáló informatikai rendszer tagjai vagyunk.

Lemorzsolódással veszélyeztetett az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti, vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé.

A nevelési-oktatási intézmény a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók létszámát összesítve, valamint az alkalmazott intézkedéseket feladatellátási helyenként összesített formában, évfolyamonkénti és tantárgyankénti bontásban az adott tanév első félévére vonatkozóan február 10-éig és az adott tanév második félévére vonatkozóan június 30-áig továbbítja a pedagógiai-szakmai szolgáltatást végző Hivatal számára.

A korai iskolaelhagyás megelőzését célzó intézményi tevékenységek lehetnek megelőzési (prevenciós), illetve intervenciós célúak. Ezek a tanulmányi eredmény javítását célzó; tanulói motiváció növelésére irányuló; tanulói igazolatlan hiányzás csökkentésére irányuló; a tanuló szociális helyzetből eredő hátrányának kompenzálását célzó; testi, lelki, mentális fejlesztésre, illetve szenvedélybetegség kialakulásának és bántalmazásnak a megelőzésére irányuló beavatkozások. A támogatás kiterjedhet a tanulói előrehaladásra, pedagógustámogatásra, intézményvezetés támogatására.

A lemorzsolódás mértékét csökkentő tevékenységben érintettek lehetnek a tanulók, pedagógusok, szülők, gondviselők, és egyéb szakemberek (családgyógyász, szociális munkás, iskolapszichológus, orvos, stb.).

Támogató szakmai szolgáltatások köre:

A tanulók tanulószobai részvételre kötelezése, szaktanári vezetéssel

A bevált intézményi jó gyakorlatokról tájékoztatás;

A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számának csökkentése érdekében megfelelő pedagógiai eszközök és módszerek terjesztése és kiválasztásának a segítése az országos szaktanácsadói hálózaton keresztül;

Szaktanácsadói látogatás; intézményfejlesztési szaktanácsadás igénybe vétele

Szaktanácsadói konzultáció az egyéni fejlesztési tervek kidolgozásához;

A hiányzó alapkompenciákat fejlesztő programok meghatározásához hatékony egyéni tanulómegismerési eszközök, módszerek megismertetése, használatára felkészítés;

Célirányos képzések biztosítása;

Célirányos műhelyfoglalkozások tartása;

Workshopon való részvétel szektorközi szakemberek részvételével;

Nevelőtestületi szemléletformálás

Pedagógiai asszisztensek és iskolapszichológus bevonása

1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulók érdekeinek képviselője az iskolában diákönkormányzat működik.

A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.

A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselőtől részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);

tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;

sportélet;

túrák, kirándulások szervezése;

kulturális, szabadidős programok szervezése;

a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap).

Ezekben a kérdésekben

az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;

a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt az igazgatónak ki kell kérnie.

Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.

A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,

a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,

az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,

a házirend elfogadása előtt.

A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzatot segítő nagykorú személy képviseli.

1.8. A szülő, a tanuló és a pedagógus, az intézmény partnereivel való együttműködés formái

Az iskola közösségeinek együttműködése

Az igazgatóság és a nevelőtestület együttműködése

A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a megbízott pedagógus vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.

Az együttműködés fórumai:

az igazgatóság ülései,
a különböző értekezletek,
megbeszélések,
továbbképzések, tréningek.

Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg.

Az igazgatóság az aktuális feladatokról a tanári helyiségekben elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon keresztül értesíti a nevelőket.

Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:

az igazgatóság ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgatóság felé.

A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslatukat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatósággal.

A szakmai munkaközösségek együttműködése

Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.

A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:

a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
iskolán kívüli továbbképzések,
a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.

A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

Az iskolai szülői szervezet és az iskola közösségeinek együttműködése

A szülői munkaközösség az iskola közösségeivel az iskolai szülői munkaközösség tagjain keresztül tartja egymással a kapcsolatot.

Az iskola szülői munkaközösség tagjai, saját munkatervük szerint, rendszeres időközönként – évente legalább két alkalommal – kötelesek tájékoztatni az általuk képviseltet az iskolai szülői szervezet tevékenységéről, valamint kötelesek az általuk képviseltet kérdéseit, véleményét, javaslatait az iskola felé továbbítani.

Az iskola működéséről, az iskolai munkaterv feladatairól, végrehajtásáról az iskola igazgatója rendszeresen – évente legalább két alkalommal – köteles tájékoztatni az iskolai szülői munkaközösséget.

A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják: az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközségi ülésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban) tájékoztatják.

A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskola igazgatóságához, az osztályfőnökhöz, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz vagy az iskolai szülői szervezethez fordulhatnak.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolai szülői szervezettel.

A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják: az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

Családlátogatás

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

Szülői értekezlet.

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
 - a helyi tanterv követelményeiről,
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
 - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
 - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
 - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

Fogadó óra.

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Nyílt tanítási nap.

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) Írásbeli tájékoztató.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított

– jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola igazgatóságához, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz vagy az iskolai szülői szervezethez fordulhatnak.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy az iskolai szülői szervezettel.

A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.

Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.

A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola honlapján;
- az iskola fenntartójánál;
- az iskola irattárában;
- az iskola könyvtárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola igazgatójánál.

Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

Az intézmény fenntartójával és működtetőjével: **Kazincbarcikai Tankerületi Központ (3700 Kazincbarcika, Mátyás király út 2/A.)**

A területileg illetékes önkormányzati képviselőtestülettel és polgármesteri hivatallal: **Szendrői Közös Önkormányzati Hivatal (3752 Szendrő, Hősök tere 1.)**

A megyei pedagógiai intézettel: **Oktatási Hivatal Miskolci Pedagógiai Oktatási Központ (3527 Miskolc Selyemrét u. 1)**

A helyi oktatási intézmények vezetőivel és tantestületeivel:

Ujj Viktor Géza Alapfokú Művészeti Iskola (Szendrő, Petőfi tér 1-3.),

Assisi Szent Klára Római Katolikus Óvoda (Szendrő, Bem út 2/b.)

A területileg illetékes nevelési tanácsadóval: **B-A-Z megyei Pedagógiai Szakszolgálat Edelényi Tagintézménye (3780 Edelény Bányász u. 2.)**

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az igazgató a felelős.

Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel, gazdálkodókkal:

Az iskolát támogató **Szendrői Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány** elnökségével.

Az alábbi közművelődési intézményekkel: **Városi Közművelődési Központ és Könyvtár (Szendrő, Fő út 18.)**

Az alábbi társadalmi egyesületekkel: **Szendrő Városi Sport és Szabadidő Klub (Szendrő, Hősök tere 1.), Szendrői Várbarátok Egyesülete (Szendrő, Ady Endre út 29.)**

Az **Edelényi Rendőrkapitányság Szendrői Rendőrőrsével (Szendrő, Rákóczi út 12.)**

Az alábbi termelő, gazdálkodó szervezetekkel, vállalkozásokkal:

GAMESZ (3752 Szendrő, Hősök tere 6.)

ALUSZEFÉM Szendrői Fémipari Kft (3752 Szendrő Szuhogyi u. 1.)

Az alábbi egyházak helyi gyülekezeteivel: **Római Katolikus Egyház (Szendrő, Kovács út 20.), Református Egyház (Szendrő, Fő út 2.), Görög Katolikus Egyház (Abod, Kossuth út 1).**

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgatóhelyettesek a felelősök. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó nevelőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn az **I. sz. Orvosi Rendelő (Szendrő, Rákóczi u. 17.), II. sz. Orvosi Rendelő (Szendrő, Rákóczi út 17.), Gyermekorvosi Rendelő (Szendrő, Fő út 1.), Fogorvosi Rendelő (Szendrő, Rákóczi út 17.), Területi Védőnői Ellátás (Szendrő, Rákóczi út 17.), OMSZ Szendrői Mentőállomása (Szendrő, Rákóczi út 13.)** illetékes egészségügyi dolgozóival, és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.

A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a **Városi Szociális Szolgáltató Központ (Szendrő, Rákóczi út 26-28.)** gyermekjóléti szolgálattal. A munkakapcsolat felügyeletéért az alsós igazgatóhelyettes a felelős.

Az iskola helyiségeit, épületét a nevelőtestület vagy az igazgatóság döntése alapján térítésmentesen használhatják az alábbi törvényesen bejegyzett gyermek- illetve ifjúsági szervezetek, valamint társadalmi egyesületek helyi csoportjai:

Szendrő Tanulóiért Alapítvány

Szendrő és Környéke Gyermekéiért a Művészetoktatásban Alapítvány

Szendrő Városi Sport és Szabadidő Klub

Szendrői Várbarátok Egyesülete

1.9. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

osztályozó vizsga,
pótló vizsga,
javítóvizsga.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve, engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget, éves hiányzása a jogszabályban előírt mértéket meghaladja és emiatt a tanuló teljesítménye a tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen, ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet, egyéni munkarend szerinti tanuló.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a választadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal, javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

A követelmények elfogadásáról az előbbi ütemezésnek megfelelően a nevelőtestület dönt.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/Hit-és erkölcstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI

Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Technika és tervezés			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelvek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Etika/Hit-és erkölcsstan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem		SZÓBELI	
Természettudomány	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Digitális kultúra		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika és tervezés			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

1.10. A felvételi eljárás, az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Iskolánk a kötelező beiskolázási körzetéből – melyet az iskola fenntartója határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót igazoló hatósági igazolványt,
a gyermek nevére kiállított lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
nyilatkozatot az életvitelszerű lakcímről,
nyilatkozatot a törvényes képviselőről,
nyilatkozatot az etika/hit- és erkölcsstan oktatásról.

Elektronikus úton történő beiratkozás a KRÉTA rendszer e-ügyintézés felületén keresztül lehetséges.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
a tanuló anyakönyvi kivonatát;
a szülő személyi igazolványát;
az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minősítésű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.

Az iskolába beadott felvételi kérelmeket **a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben** meghatározott sorrendben kell teljesíteni.

Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend tartalmazza.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

2.) AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

2.1. A választott kerettanterv, az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai

Kiemelt céljaink:

A hosszú távú köznevelés-fejlesztésnek való megfelelés.

Iskolánk működése legyen egyenletesebb, váljék felhasználóbaráttá, s egyben legyen képes minden fontosabb szakmai - működésbeli nehézség folyamatos kezelésére, miközben célrendszerét teljesíti.

Mindezek feltételezik a tervezett, szervezett, tudatos pedagógiai erőfeszítést éppúgy, mint a szakmai hitet és a jó gyakorlatot egyaránt.

A tartalmi fejlődést tegye folyamatossá korszerű módszerek segítségével megvalósítandó korszerű tartalmak közvetítésével.

Generáljon olyan strukturális változást, mely az intézmény anyagi forrásszerző stratégiáját is segíti.

Stabilizálja egy olyan minőség-orientált működés alapját, mely hosszú távon teremti kiszámíthatóságot a teljes klientúra számára.

Segítse egy olyan integrációs felkészítés megvalósítását, mely az esélyt teremtő nevelésnek és oktatásnak az emberi erőforrások minisztere által kiadott oktatási program alkalmazásával történő megszervezését realizálja.

Az általános iskola pedagógiai rendszere és szervezeti felépítése garancia a fenti változtatások sikeres végrehajtásához.

A jogszabályok feltételt teremtenek ahhoz, hogy az iskola a miniszter által kiadott kerettantervek alapján elkészíthesse helyi tantervét, illetve a választott kerettantervet helyi tantervként beépíthesse a pedagógiai programjába.

2.1.1. A választott kerettanterv megnevezése

Iskolánk 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerülő helyi tanterve a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók, kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül:

„Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”,

„Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára”.

Intézményünk e kerettanterveket a miniszter által kiadásra kerülő egész napos oktatási rendszer keretében alkalmazza.

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek a miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek nem teljes egészét fedik le, a NAT 2020 által biztosított húsz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi tanterv alapján folyik az oktatás:

Kötelező óraszámok meghatározása	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
NAT 2020- a felülvizsgált és módosított NAT, (5/2020. (I. 31.) Korm.rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet) alapján elfogadott pedagógiai program és helyi tanterv.	22	22	22	23	27	26	28	28

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása a nevelők szakmai munkaközösségeinek, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok feladata.

A kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg:

ÉVFOLYAM	megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	szabadon tervezhető órák óraszámából?
1. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
1. évfolyam	Technika és tervezés	1 óra
2. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
2. évfolyam	Technika és tervezés	1 óra
3. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
3. évfolyam	Technika és tervezés	1 óra
4. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
4. évfolyam	Környezetismeret	1 óra
5. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra

Iskolánkban a **Hon- és népismeret** tantárgyat heti 1 órában, intézményi döntés alapján a 6. évfolyamon, a **Dráma és színház** tantárgyat heti 1 órában az 7. évfolyamon tanítjuk. A dráma és színház tantárgy szervezése projektnapok formájában is megvalósulhat, tömbösítve egy-egy tanévben. Iskolánkban a tanulók 4. évfolyamtól az idegen nyelvi órákon az angol és a német nyelvet tanulják. A mindennapos testnevelés megvalósítása heti 5 tanítási órán történik.

A 7-8. évfolyamon a természettudományok oktatása intézményünkben továbbra is a biológia, kémia, fizika és földrajz tantárgyak keretében valósul meg.

Az 1-2. évfolyamon megszűnt a környezetismeret tantárgy oktatása, így ez csak a 3-4. évfolyamon történik.

A digitális kultúra tantárgyat a 3. évfolyamtól tanítjuk.

A technika és tervezés tantárgyat az 1-től a 7. évfolyamig tanítjuk.

Az előző NAT bevezetések az akkor hatályos 6/2014 (I.29.) EMMI rendelet az egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról 8.§ (7a) bekezdése szerint: „Az iskola a magyar nyelv és irodalom tantárgyat magyar nyelv és irodalom tantárgyakra bonthatja.” – alapján iskolánk a tantárgyat két részre,

magyar nyelv és

irodalom tantárgyakra bontotta.

Szaktanáraink és tanítóink szakmai javaslata alapján a magyar nyelv és irodalom tantárgyat értékeléskor továbbra is két tantárgyra bontjuk.

2.1.2. Az 1–8. évfolyam tantárgyi rendszere és a kötelező és szabadon tervezhető óraszámok

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órák kerültek.																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1	4	1	4		3		3	
Matematika	4		4		4		4		4		4		3		3	
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret												1				
Etika/hit és erkölcstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1	1								
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia													1		2	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													2		1	
Első élő idegen nyelv							2		3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház														1		
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	22	2	22	2	22	2	23	2	27	1	26	1	28	1	28	0
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		27		29		28	
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	

Iskolánk miniszter által kiadott kerettantervben szereplő választható („*A változat*” illetve „*B változat*”) kerettantervek közül az alábbi tantervek alapján tanít:

ÉVFOLYAM	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
1-4. évfolyam	Ének-zene <i>A változat</i>
5-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom <i>A változat</i>
5-8. évfolyam	Biológia <i>B változat</i>
5-8. évfolyam	Fizika <i>B változat</i>
5-8. évfolyam	Kémia <i>B változat</i>
5-8. évfolyam	Ének-zene <i>A változat</i>

2.2 Az iskolai beszámoltatások követelménye, formái, rendje, korlátai A félévi és év végi osztályzatok megállapításának szempontjai

2.2.1. A tanulók értékelése

A tanulók értékelésével, jutalmazásával és felelősségre vonásával összefüggő alapvető pedagógiai szempont, hogy a megtett intézkedés minden esetben fejlesztő hatású legyen.

Célja: a tanulói teljesítmények mérése, rendszerező ismételtes, a tanulók motiválása.

A tanulók tudását, teljesítményét, attitűdjét, magatartását figyeljük meg, az egyénekre, valamint a közösségre megállapított követelményekhez viszonyítjuk és az önmagukhoz mért fejlődésük alapján teszünk megállapításokat.

Az osztályzás célja:

- a tanulók minősítése,
- visszajelzés a szülőnek, az iskolának a tanuló tudásáról, az esetleges hiányosságokról.

Az értékelés alapelvei:

- személyre szóló, fejlesztő, ösztönző jellegű legyen,
- segítse a pozitív személyiségjegyek továbbfejlődését,
- a reális önértékelés kialakítását,
- folyamatosságot biztosítson,
- legyen sokoldalú, változatos értékelési formákkal,
- az iskolai követelményrendszerre épüljön,
- feleljen meg a tanuló értelmi képességének, életkori sajátosságainak, a tantárgy jellegének,
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát,
- legyen tárgyszerű,
- félelemmentes légkörben történjen,
- a diagnosztikus, formatív, segítő célú folyamatos értékelési módok kapjanak prioritást a tanítástanulás folyamatában.

Ahhoz, hogy az alapelvek megvalósulhassanak, a tanév elején az egyes tantárgyak követelményeit egyértelműen a tanulók tudomására kell hozni. Az egyes tantárgyak egységes iskolai követelményrendszerét minden tanár köteles betartani.

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrzik;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók írásbeli beszámolásának formái: írásbeli felelet – röpdolgozat, kisdolgozat, szódolgozat, felmérő jellegű témazáró, témazáró dolgozat, év eleji és év végi felmérés, gyűjtőmunka - házi dolgozat, kompetencia mérések. A tanulókkal az év eleji ismétlések után az elméleti tantárgyakból év eleji felmérést íratunk. A dolgozatok eredményét felső tagozaton érdemjegy formájában fejezzük ki, és tekintetbe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításánál. A témazáró dolgozat megíratására egy teljes tanórát biztosítunk. A tanulók egyenletesebb terhelése érdekében a tanuló egy nap maximum két témazáró dolgozatot írhat. A kisdolgozatok, szódolgozatok nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, bármelyik tanítási órán írathatók.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – csak egyszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:

az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.

(A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

Az első évfolyamon, valamint a második évfolyam első félévében minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.

A második évfolyamon a második félévben, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
JÓL TELJESÍTETT
MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL

A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanuló osztályzatát az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: **jelas (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).**

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti. Az értesítés bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje:

Törekedni kell arra, hogy a tanítási évben az értékelések során keletkezett érdemjegyek a legrövidebb időn belül rögzítésre kerüljenek a KRÉTA naplóban. A témazáró dolgozatok kijavítására a pedagógusoknak két hét áll rendelkezésükre, ezért az elektronikus naplóban az érdemjegyek rögzítésének határideje is két hét.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>
0-29 %:	elégtelen (1)
30-49 %:	elégséges (2)
50-74 %:	közepes (3)
75-89 %:	jó (4)
90-100 %:	jeles (5)

A kiemelkedő tantárgyi teljesítmény félév és tanév végi osztályzata: kitűnő (5).

A témazáró dolgozatok súlyozása 200% (dupla jegynek felelnek meg).

Az SNI/BTMN tanulók teljesítményének érdemjegyre váltása ettől eltérhet.

Az értékelés nem egyenlő az osztályozással.

A szóbeli feleltetés célja a tanulók tudásának mérésén túl:

- a tanulók kommunikációs képességének fejlesztése,
- az adott tantárgy specifikumának megfelelő nyelvezet elsajátítása,
- képesség a lényeg kiemelésére.

Tantárgyi értékelés

Jeles (5): Ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, és alkotó módon alkalmazza. Pontosan, szabatosan fogalmaz, lényegre mutatóan definiál. Tud szabadon, önállóan beszélni (alsó tagozatban kettő, 5-6. évfolyamon három, 7-8. évfolyamon öt percig). Bátran mer kérdezni.

Jó (4): Ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságok, illetve hiányosságok tapasztalhatók. Kisebb előadási hibákat vét.

Közepes (3): Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul tesz eleget, nevelői segítségre többször rászorul. Ismeretei felszínesek, önállóan kevésbé tud dolgozni. Párbeszéd (kérdés-felelet) alakul ki a tanár és a tanuló között

Elégséges (2): Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre.

Elégtelen (1): Ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazításokkal sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

Az értékelés nyilvános fórumai:

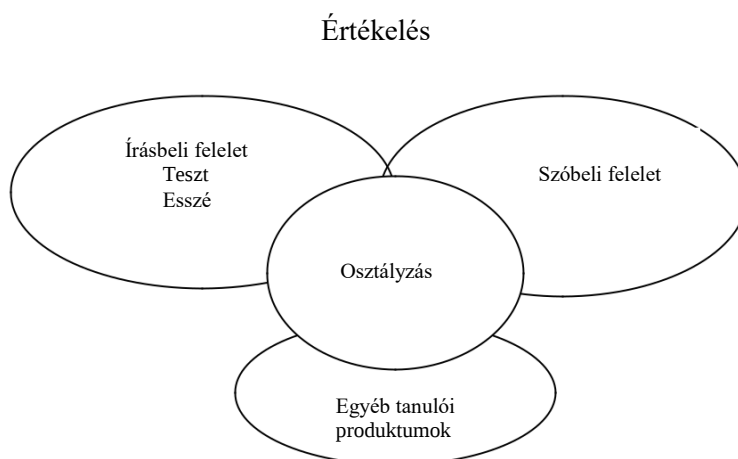
- versenyek, vetélkedők,
- bemutatóórák,
- az iskola belső vizsgái,
- speciális tantárgyi felmérések,
- értékelés a nevelőtestület előtt.

Egyéb tanulói produktumok

A projekt és portfólió módszer alapja, hogy minden tanulói produktum része legyen a tanulóról sokoldalúan kialakított minősítésnek. Ezért fontos a tanulók munkájának értékelésekor figyelembe venni az

- órai munkát, aktivitást,
- munkafolyamatokban, csoportmunkában való részvételt,
- gyűjtőmunkát,
- kiselőadást,
- elkészített munkadarabokat,
- szorgalmi feladatokat,
- füzetek, munkafüzetek vezetését.

Mindez tantárgyanként történik, a szakmai munkaközösségek megbeszélik, egységesítik és rögzítik az éves munkatervükben, hogy e produktumokat hogyan veszik figyelembe és váltják osztályzataira.

A tanulói tevékenységek értékelésének struktúrája

A tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt osztályzattal, ill. szóvegesen (a törvénynek megfelelően) értékeljük.

A félévi osztályzat az ellenőrző könyvbe, az év végi bizonyítványba kerül.

2.2.2. Az 1. osztálytól 2. évfolyam félévéig alkalmazott szóveges értékelés

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szóveges minősítéssel értékeljük. A szóveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
JÓL TELJESÍTETT
MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL

A szóveges értékelés lehetőségei az általános iskola kezdő szakaszában

A pedagógiai értékelés lényege a **viszonyítás**. Viszonyítás:

a követelményekhez,
a tanuló korábbi teljesítményeihez,
a társakhoz.

Az értékelés információkat ad a célok megvalósulásának mértékéről és szintjéről.

Az értékelést olyan folyamatnak is tekinthetjük, amelyben összefüggéseket keresünk a célok, a folyamat és az adott, aktuális állapot között.

Az értékelés számos módon kifejezhető:
metakommunikációs jelzésekkel,
szóbeli vagy írásbeli véleménnyel,
pontozással,
százalékértékkel,
szimbólumokkal,
tárgyakkal,
osztályzattal,
felsoroltak kombinációival.

Az értékelés funkciói

Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.

Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.

Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás, szelekció, amely egy-egy tanítási-tanulási periódus végén regisztrálja az eredményeket, a pedagógusnak, szülőnek, tanulónak ad információkat.

A szöveges értékelés mindhárom funkciót képes árnyaltan és differenciáltan ellátni.

Lehetővé válik és alapvető elvként a gyakorlatban érvényesíthető a gyerek érdeklődésének, adottságainak, tulajdonságainak, életkori sajátosságainak, saját fejlődési ütemének, otthoni körülményeinek, pillanatnyi állapotának figyelembe vétele.

A hangsúly az érés, fejlődés, tanulás folyamatjellegének elfogadásán van. A gyermek önmagához képest mért fejlődését állítja a középpontba. Természetesen a követelményekhez viszonyított előmenetele is értékelésre kerül. Az értékelés pillanatnyi állapotot rögzít, (s ez még a minősítéskor is igaz), nyitottságot mutat a gyermek problémái iránt, és a fejlődés lehetőségei iránti bizalmat fejezi ki.

A személyre szabott differenciált értékelés azért is ösztönző hatású, mert a tanuló megtapasztalhatja a tanítónak az ő személyére irányuló figyelmét, pozitív, biztató hozzáállását. Harmonikus viszony esetén a gyermek vágyik arra, hogy megfeleljen a pedagógus elvárásainak, jól teljesítsen.

A szöveges értékelés, mivel a gyermek sokféle tevékenységére, megnyilvánulására reagál, felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de nagyon fontosak a teljes személyiségfejlődés szempontjából. Ezzel a közösség értékrendje is szilárdabbá válik, valamint könnyebben illeszkednek társaik közé a rosszabb tanulmányi eredményű gyerekek is, hiszen elismertté válnak más típusú pozitív értékeik, tulajdonságaik, teljesítményeik is.

A szöveges értékelés módszertani sokszínűsége is ösztönöz. **Többféle módszer** alkalmazása nagyobb lehetőséget nyit a tananyag megtanítására, a tanóra hatékonyságának növelésére, a gyermekek mindenoldalú fejlesztésére, de az árnyalt értékelésre is.

A szöveges értékelés hatással van az egész oktatási és nevelési folyamatra, mert ugyan lezárását jelenti egy-egy időszaknak, de hogy az értékelés tartalmilag milyen lesz, milyennek kell lennie, azt tudatos tervezés és folyamat előzi meg.

E folyamat több elemet foglal magába:

a tananyaggal kapcsolatban:

mit tanítunk,
miért tanítjuk azt,
mi a célunk vele.
milyen módszereket és tanulásszervezési technikákat alkalmazunk,
mi a követelmény,
mi az a minimum, amit mindenkinek tudni kell,
mit tekintünk optimumnak,
milyen készségeket és képességeket szeretnénk fejleszteni és ebben mi az elvárt szint;

a diákokkal kapcsolatban

önmagához képest hogyan fejlődik a szaktárgyban,
milyen lehetőségei vannak a továbblépésre,
osztályfőnökként hogyan látjuk a helyzetét, viselkedését,
közösségi együttműködésének, személyiségének alakulását.

A szöveges értékelés koncepciója

A szöveges értékelés koncepciójának **elvi kiindulópontjai** a következők:

az értékelés a gyerekekért s elsősorban a gyerekeknek szól,
alakítja a helyes önértékelést, segíti a reális önismeretet,
nyitott, nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart,
a gyerek aktív részese lehet a saját fejlődésének,
a szülő és a pedagógus közösen gondolkodik a gyermek fejlődéséről.
minősítésközpontúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze,
vegye figyelembe az életkori sajátosságokat,
legyen összhang a NAT, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között,
jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelés.
személyre szóló és ösztönző jellegű legyen,

a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni,
konkrét, egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját,
nyelvi megformáltságában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.

A szöveges értékelés pedagógiai, módszertani szabályai

Törekszünk az egyértelmű, pontos, nyelvi és stilisztikai szempontból igényes, érthető fogalmazásra.

A tantestülettel együtt átgondolt és elfogadott szempontrendszer a vezérfonala értékelésünk megírásának.

szöveges értékelés nem teljesítményelvű: miközben nem mond le a hagyományos ismeretszerzésben elért eredmények értékeléséről.

A társas kapcsolatokat, az önismeret fejlődését és még számos szociális kompetenciát egyenrangúnak tekint az intellektuális teljesítménnyel.

Az értékelés sugalmazza azt az elvárást, amely szerint a gyerek legyen aktív részese a fejlődésének, vállaljon felelősséget, szerepet saját tanulásában.

Az értékelés személyre szabott, differenciált, árnyalt, a diákok valódi figyelmet, odafordulást, segítőkészséget tapasztalhatnak a pedagógus részéről.

A diák aktuális állapotát, viselkedését, teljesítményét rögzítjük, nem mondunk ítéletet (különösen az egész személyiségre vonatkozót nem), nem vonunk le sommás következtetéseket, nem adunk önmagát beteljesítő jóslatokat, fenntartjuk a tévedés jogát, vagy legalábbis kerüljük a tévedhetetlenség látszatát.

Értékelésünk előremutató, az elérendő célhoz konkrétan utat mutató.

Mindig figyelembe vesszük a gyerek önmagához mért fejlődését, képességeit, lehetőségeit, hogy reális és méltányos értékelést tudjunk adni.

Törekszünk arra, hogy minél teljesebb kép, sokféle érték derüljön ki a gyerekekről, ezért vizsgáljuk tevékenységüket, viselkedésüket, munkájukat, megnyilvánulásait minél többféle szituációban (ha van, akkor saját óráinkon kívül más kolléga által tartott órákon, iskolai rendezvényeken, iskolán kívüli programokon, stb.).

Kerüljük a kudarc okozta szégyent, feszültséget. De magával a kudarccal szembe kell nézni, a szöveges értékelés kritikát, negatívumot is tartalmazhat. Ugyanakkor észre kell venni a gyerek próbálkozását, a nehézségekből való kilábalás szándékát is.

Kidolgozzuk önmagunk számára azt a módszer, ahogy munkánk során rögzítjük az egyes diákok eredményeit, jellemzőit, erőseit és hiányosságait, vele kapcsolatos tapasztalatainkat.

A szöveges értékelés írásakor figyelembe vesszük, hogy mintát adunk a gyerekeknek az értékelés, kritika, visszajelzés kommunikációjára, alapvetően járulunk hozzá saját önértékelésük, értékrendjük kialakulásához.

A szöveges értékelés szempontjai

Magatartás:

viselkedése, fegyelme az iskolában (órán, szünetben, napköziben), és iskolán kívül (színház, múzeum, játszótér, stb.)

viszonya a felnőttekhez

viselkedése társaival szemben

tágabb és szűkebb környezetének szépítése, rendben tartása, védelme

Szorgalom:

tanórai munkája, figyelme

házi feladatainak minősége

kötelesség- és feladattudatának fejlődése

felszerelésének megléte, rendben tartása

többlETFeladatok vállalása

Magyar irodalom:

Beszéd-készség, szóbeli szövegek alkotása, megértése

élmények, tapasztalatok megfogalmazása

hallott szövegek, utasítások megértése

Olvasás, írott szövegek megértése

olvasás pontossága, tempója (hangos)
értelmenek megfelelő hangsúlyozás
önállóan olvasott szöveg, utasítás értelmezése
tájékozódás ismert szövegben, szövegelemző műveletek végzése
memoriterek

Íráskép, helyesírás, írásbeli szövegalkotás

írás jelrendszerének elsajátítása, használatának szintje
tanult nyelvtani, nyelvhelyességi tudnivalók, szabályok felismerése, alkalmazása
tanult ismeretek alkalmazása írásbeli szövegek alkotásakor
írásbeli munkák igényessége
önellenőrzés szintje
javaslatok a továbbhaladáshoz, hiánypótláshoz

Etika/Hit- és erkölcstan

viszonya a tantárgyhoz, órai aktivitása
élmények, tapasztalatok megfogalmazása
hallott szövegek megértése
olvasás pontossága
órai aktivitása a szituációs játékokban
memoriterek
tanult erkölcsi ismeretek alkalmazása az iskolai munkában

Matematika:

tájékozódás síkban, térben, időben, és az évfolyamnak megfelelő számkörben
relációk mennyiségek, számok között
műveletek az évfolyamnak megfelelően szóban, írásban
szöveges feladatok megoldási menete
összetett feladatok megoldási lépéseinek sorrendje
mérések, becslések
önellenőrzés
tanácsok a továbbhaladáshoz, javításhoz, pótláshoz

Környezetismeret:

viszonya a tantárgyhoz, órai aktivitása
megfigyelések, feladatok rendszeres elvégzése
gyűjtőmunka
az évfolyamnak megfelelő tananyag különböző részeinek elsajátítása
önellenőrzés

Ének-zene:

viszonya a tantárgyhoz
hallása, éneklése
a már tanult ritmusmotívumok, zenei elemek felismerése, reprodukálása, hangoztatása
tanult dalok felismerése, előadása egyénileg, csoportosan
évfolyamnak megfelelő tájékozódás a vonalrendszerben

Vizuális kultúra:

viszonya a tantárgyhoz, tevékenységhez
forma- és színérzéke
munkájának gondossága, pontossága, kidolgozottsága
önálló ötletei, és azok megvalósítása

Technika és tervezés:

viszonya a tantárgyhoz és tevékenységhez
munkája megtervezése
kitartás a munkavégzés során
pontosság, gondosság a munkavégzés alatt
önálló ötletek, s azok megvalósítása
az adott évfolyamnak megfelelő, egyszerű sematikus ábrák leolvasása, értelmezése
a közlekedési ismeretek elsajátítása, alkalmazása
tanult gyakorlati ismeretek alkalmazása a munka során és lehetőség szerint a mindennapi életben

Testnevelés:

tantárgyhoz való viszonya
felszerelésének megléte
az adott évfolyamnak megfelelő gimnasztikai, futó, ugró és dobásfeladatok
egyszerű tornaszerekkel végzett feladatok
részvétel a sor- és váltóversenyekben
részvétel a sportjátékokban
játék- és versenyszabályok betartása, sportszerű magatartás

Kiválóan megfelelt a tanuló, ha fegyelme kifogástalan, figyelme tartós. Tanórákon aktív munkájával segíti az óra menetét. A hallott és írott utasításokat megérti, feladatait önállóan, segítség nélkül, hibátlanul elvégzi. Feladatmegoldása az utasításnak megfelelő, pontos, hibátlan. Írásbeli munkáinak külalakja szép, tiszta, rendezett. Önellenőrzése rendszeres, pontos és hibátlan. A szöveges értékelésben megfogalmazott tantárgyi értékelési szempontoknak évfolyamának megfelelő szinten maradéktalanul eleget tesz.

Jól megfelelt a tanuló, ha fegyelme kifogástalan, figyelme tartós. Tanórákon aktív, munkájával segíti az óra menetét. A hallott és írott utasításokat megérti, feladatait többnyire önállóan, időnként kis segítséggel hibátlanul elvégzi. Feladatmegoldása az utasításnak megfelelő, pontos, időnként kisebb hibák előfordulnak. Írásbeli munkáinak külalakja tiszta, rendezett. Önellenőrzése rendszeres, pontos, kevés hibával. A szöveges értékelésben megfogalmazott tantárgyi értékelési szempontoknak évfolyamának megfelelő szinten apróbb hiányosságokkal eleget tesz.

Megfelelt a tanuló, ha viselkedése időnként (ritkán) kívánni valót hagy maga után, önfegyelme még nem elég fejlett. Tanórákon háttérben marad, nem aktív, nem segíti a tanórai munkát, csak "passzív" résztvevője. A hallott és írott utasításokat megérti, néhány esetben azonban kisebb tanítói segítségre szüksége van. Feladatait többnyire önállóan végzi, de időnként tanítói segítségre szorul. Feladatmegoldása az utasításnak megfelelő, néhány hibával dolgozik. Írásbeli munkáinak külalakja áttekinthető. Önellenőrzése rendszeres, időnként pontatlan, hiányos. A szöveges értékelésben megfogalmazott tantárgyi értékelési szempontoknak évfolyamának megfelelő szinten néhány hiányossággal eleget tesz.

Felzárkóztatásra szorul a tanuló, ha viselkedése több esetben kívánni valót hagy maga után, önfegyelme fejletlen. Tanórákon nem aktív, nem szívesen működik együtt, esetleg "ellenáll". A hallott és írott utasításokat zömében nem érti, többnyire tanítói segítségre szorul. Feladatait nem tudja önállóan elvégezni, segítségre van szüksége. A segítségadás ellenére hibásan dolgozik. Írásbeli munkája rendezetlen, gondatlan. Önellenőrzése rendszertelen, megbízhatatlan, pontatlan. A szöveges értékelésben megfogalmazott tantárgyi szempontoknak évfolyamának megfelelő szinten nem tud eleget tenni, sok hiányossága van.

A negyedéves és a féléves értékelés értesítő könyvbe illetve ellenőrző könyvbe, az év végi értékelés bizonyítványba kerül.

2.3 Az otthoni (iskolaotthonos, napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatban az alábbi szabályok érvényesülnek:

a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
az első- negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombat, vasárnap) nem kapnak írásbeli házi feladatot,
az első- negyedik évfolyamon a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére - szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl - nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
a tanulók eredményes felkészülése érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgot lehet íratni.

Az otthoni házi feladat kiadásának egyéb korlátai

A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk. Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
A napi felkészülés otthoni (napközis, iskolaotthonos, tanulószoba) ideje nem lehet több 1-1,5 óránál.

2.4. A tanulók magatartása és szorgalma értékelésének alapelvei, követelményei, formái

A tantárgyakon kívül a magatartást és szorgalmat is minősítjük, 4 fokozatú osztályzat skálát alkalmazunk. Havonta értékeljük a tanulókat. Az iskolai büntetések és jutalmazások kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben el lehet térni.

Törekszünk arra, hogy az elvárásokat valamennyi diák megismerje, és biztosítanunk kell, hogy a tanulók közössége részt vegyen az egyes gyermekek magatartásának és szorgalmának megítélésében. A tanulók értékelése havonta történik szóvegesen az osztályközösségben példás, jó, változó, rossz minősítéssel, ami a naplóba és az ellenőrzőbe is bekerül. (Fontos, hogy a változás tendenciája jelenjen meg az érdemjegyen.)

Az értékelés rendje:

havonta értékeljük a tanulókat,
a naplóba a dicséreteket és a figyelmeztetéseket bejegyezzük,
a szaktanárok és az osztályfőnökök a tanulót szóbeli és írásbeli dicséretben részesíthetik, tanév végén nevelőtestületi dicséretet kapnak az arra érdemesek, melyet oklevéllel teszünk emlékeztetéssé,
a ballagáson és a tanévzáró ünnepélyünkön a tanulmányi és sportversenyeken eredményesen szereplő tanulókat oklevéllel, könyvtalvánnyal vagy könyvvel jutalmazzuk,
a napköziben, tanszobán, és a tanórán kívüli egyéb foglalkozásokon tanúsított magatartás és teljesítmény ugyanolyan elbírálás alá esik, mint a kötelező órákon tanúsított,

2.4.1. A magatartás értékelésének szempontjai

A tanulók magatartását az alsó tagozaton a 2. osztály félévéig az osztályfőnök szóvegesen értékeli. A második évfolyam végén és a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.
A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél a **példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)** érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Példás:

az a tanuló, aki a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményével, példás viselkedésével elősegíti, társait ösztönzi,
az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti,
a házirendet betartja, s ezzel társainak jó példát mutat,
felnőttekkel, társaival szemben udvarias, segítőkész, tisztelettudó, megértő,
együttműködő és jóindulatú,
fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben,
munkavégzése megbízható, pontos, lelkiismeretes,
megnyilvánulásaiban őszinte.

Jó:

az a tanuló, akinek neveltségi szintjében, emberi kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik a kijavításukra,
részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi,
a házirendet igyekszik betartani,
fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, ezek kismértékűek,
fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés.

Változó:

az a tanuló, aki a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt,
viselkedésével szemben kifogás merül fel,
többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen,
társaival szemben időnként durva, goromba, nem segítőkész,
felelősségérzete, rendszeretete ingadozó,
osztályfőnöki vagy szaktanári figyelmeztetésben részesült, azonban igyekezet tapasztalható a hibák kijavítására

Rossz:

az a tanuló, aki fegyelmezetlen magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be, szándékosan árt a közösségnek,
a nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja,
a felnőttekkel szemben gyakran neveletlenül viselkedik, tiszteletlen, társaival durván beszél, verekedik, az iskola hírnevét rontja,
Ellene fegyelmi eljárás során büntetést szabtak ki.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

2.4.2. A szorgalom értékelésének szempontjai

A tanulók szorgalmát alsó tagozaton 2. évfolyam félévéig az osztályfőnökök szövegesen értékelik. A második évfolyam végén és a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök javaslatára a nevelő testület állapítja meg. A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél a **példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe be kell jegyezni.

Példás:

aki a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik,
munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre,
többletfeladatokat vállal, feladatait megbízhatóan végzi el,
kötelességtudata magas fokú, mindig készül, figyel, érdeklődő,
rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját, önmagát,
érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed, gyűjtő- kutatómunkát végez,

Jó:

ha figyel az órákon,
a házi feladatot elvégzi,
az órákra képességeihez mértén lelkiismeretesen készül,
az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik,
ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját, önmagát,
érdeklődése nagyrészt megmarad az iskolai tananyag keretein belül.
teljesítményében nagyobb hullámlás nem tapasztalható.

Változó:

akinek a munkája ingadozó,
önállótlan, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát,
munkája változékony, gyakran dolgozik képességszintje alatt,
szétszórtság jellemzi,
kötelességeit többszöri figyelmeztetés után teljesíti.

Hanyag:

ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el,
képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan,
gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz,
érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

2.4.3. A tanuló jutalmazásának elvei

Azt a tanulót, aki képességeihez mértén
példamutató magatartást tanúsít,
vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken,
vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái.

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretet adhatók:

szaktanári dicséret,
napközis nevelői dicséret,
osztályfőnöki dicséret,
igazgatói dicséret,
nevelőtestületi dicséret

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

szaktárgyi teljesítményért,
példamutató magatartásért,
kiemelkedő szorgalomért,
példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, és részesülhetnek az iskolai „Alapítvány” emléklakettjében, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Azt a tanulót, aki

tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
vagy a házirend előírásait megszegi,
vagy igazolatlanul mulaszt,
vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

szaktanári figyelmeztetés;
napközis nevelői figyelmeztetés;
osztályfőnöki figyelmeztetés;
osztályfőnöki intés;
osztályfőnöki megrovás;
igazgatói figyelmeztetés;
igazgatói intés;
igazgatói megrovás;
tantestületi figyelmeztetés;
tantestületi intés;
tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől azonban indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A tanuló súlyos kötelességzegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „osztályfőnöki megrovás” büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességzegésnek minősülnek az alábbi esetek:

az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
a szándékos károkozás;
az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkezen és súlyosan megszegi, ellene **a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény** rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

2.5. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

Az első évfolyamba lépés feltételei: megfelelő életkor, óvodai szakvélemény, szülői nyilatkozat, szükség szerint szakértői vizsgálat eredménye.

Az intézményben az iskola felsőbb évfolyamára léphetnek diákjaink, ha a helyi tantervben „A továbbhaladás feltételei” című fejezetben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

Ha a tanuló első alkalommal nem tesz eleget az első évfolyam követelményeinek, munkája előkészítő jellegűnek minősül, és az első évfolyamon folytatja tanulmányait: az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.

A 2-8. évfolyamon háromtól több tantárgyból való bukás esetén a tanuló évet ismételni köteles. Az osztályba sorolás az 1. osztályosok esetében szülői kérések figyelembevételével történik. Az ötödik osztályosok esetében igyekszünk a 4. osztályos csoportokat megőrizni. Az osztályismétlők elosztása az osztálylétszámok figyelembevételével pedagógiai szempontok alapján történik az igazgatóhelyettes és az osztályfőnökök véleménye alapján.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie ha:

a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,

engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,

éves hiányzása a jogszabályban előírt mértéket meghaladja és emiatt a tanuló teljesítménye a tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, és a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen,

ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

ha egyéni munkarend szerint tanuló volt.

A 250 óránál többet mulasztott tanulók és az egyéni munkarendű tanulók esetében az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:

1-4.évfolyam: magyar nyelv, irodalom, matematika, környezetismeret.

5-6. évfolyam: magyar irodalom, magyar nyelv, történelem, matematika, természetismeret.

7-8. évfolyam: magyar irodalom, magyar nyelv, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz.

Záradékok kialakítása: Az iskola a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet mellékletében meghatározott záradékokat alkalmazza, amelyek dokumentálásra kerülnek a naplóban, bizonyítványban és a törzslapon.

2.6. A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

"A tankönyv meghatározott ismeretanyagot tantárgyak szerinti csoportosításban, didaktikusan (tanítási célnak megfelelő felépítésben) tárgyaló mű, amely figyelembe veszi a tanulók átlagos szellemi fejlettségét és elvárható előzetes ismereteit."

A definícióból következően a tankönyvnek - a nevelő hatáson túl- az *alábbi szerepeket kell betöltenie*:

Információs szerep:

Ehhez tartozik a megfelelő mennyiségű ismeretanyag rendszerezett kifejtése. Ebből a szempontból a jó tankönyv nem merő adattár, tömör ismerethalmaz, hanem szemléltető és magyarázó, valamint visszacsatoló részekkel kiegészített ismeretterjesztő könyv.

Transformációs szerep:

A tankönyvekben olyan elemek is megtalálhatók legyenek, amelyek elősegítik a gyakorlást, a készségfejlesztést, valamint - ezzel összefüggésben - a gyakorlati alkalmazást.

Irányító szerep:

A tankönyv biztos támpontot, menetrendet adjon az ismeretszerzés sorrendjéhez.

Önképzésre, kutatásra ösztönző szerep:

A tankönyv tegye lehetővé a tanítványok számára, hogy önálló kutatásokat, kísérleteket végezzenek, illetve gondolkodásra és további tanulásra késztető legyen.

A kiválasztásnál nem elegendő csupán a tudományosan megalapozott, szakmai szempontból megbízható és pontos tankönyvi anyag, ha az nem felel meg a pedagógiai-pszichológiai szempontoknak és követelményeknek, ezért a kiválasztásnál az alábbi szempontokat is figyelembe vesszük:

Didaktikai szempontok:

a tankönyv tudásanyaga szerves rendszert alkosson és ölelje fel egy adott tárgykör egészét, az ismeretszerzés során a könnyebbtől a nehezebb felé, az egyszerűtől a bonyolult felé dolgozza fel az ismereteket,

legyen szemléletes a fogalmazása, a szöveg és az ábra összhangja biztosított legyen, érthetőség, a fejlettségi szinteknek megfelelő fogalmazásmód jellemezze, segítse a jártasságok, készségek, szokások kialakítását, serkentsen cselekvésre, aktivitásra, önálló ismeretszerzésre.

a tankönyv tartalmazza a tanulást motiváló elemeket (színesség, érdekesség, a gyakorlati használhatóság bemutatása, rendezettség, szépség), alkalmazza a figyelemről, az érzékelésről, az észlelésről, az érdeklődésről, a gondolkodásról, az érzelmekről, az akarat fejlesztéséről szóló általános pszichológiai ismereteket, ne csak a tanulókat, de a pedagógusokat is motiválja.

a tankönyv elsőrendű követelménye a pontos és találó szóhasználat, tudatosan törekednie kell a változatosságra, fontos, hogy a tanulók megértsék a használt szavakat, ezért alkalmazkodnia kell a tanulók szókincséhez, a szakkifejezések helyesen legyenek megválasztva, különösen érvényes ez a helyesírásra, található legyen benne fogalomértelmezés, a fogalomrendszer készítésében fontos az egymásra épülés, a fogalmak rendezett sorrendje.

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a testnevelés, a vizuális kultúra, valamint a technika és tervezés.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.

Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.

A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

2.7. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

2.7.1. Etika/Hit- és erkölcsstan oktatása

Az erkölcsstan alapvető feladata az erkölcsi nevelés, a gyerekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A tantárgy középpontjában a formálódó gyermeki személyiség áll – testi, szellemi és lelki értelemben. Ez határozza meg a tanulás-tanítás folyamatát, illetve a tartalmi szerkezetet.

Cél, hogy a foglalkozások azonos erővel hassanak a különböző szociális körülmények között élő, kulturális és etnikai szempontból eltérő csoportokhoz tartozó gyerekek

Az erkölcsi nevelés fő célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban – azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsstan tanulása során elemi értékek fokozatosan értékrenddé, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződésekké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget.

Az állami általános iskolában az iskola igazgatójának feladata, hogy

kijelölje azt a március 1. és március 14. közötti időpontot, amikor az egyházi jogi személy írásban meghatalmazott képviselője tájékoztatást adhat az iskolának, az iskolával tanulói jogviszonyban álló tanulóknak és a szülőknek arról, hogy igény esetén a hit- és erkölcsstan oktatást milyen módon szervezi meg.

az általános iskolai beiratkozást megelőzően, március 16. és március 31. között az iskola honlapján és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza a következő tanévben a hit- és erkölcsstanoktatás megszervezését vállaló egyházi jogi személyek megnevezését és az iskola székhelye, feladatellátási helye szerint illetékes képviselőjének nevét, címét, ennek tényéről értesíti az egyházi jogi személyt.

hozzáférhetővé tegye az egyházi jogi személy által rendelkezésére bocsátott hit- és erkölcsstanoktatáshoz kapcsolódó papíralapú dokumentumokat, különösen a tantervet, a tananyagot, a tankönyveket és a hit- és erkölcsstanoktatás munkamódszerét.

Beiratkozáskor, átiratkozáskor a szülő a hit- és erkölcsstanoktatással összefüggő adatkezeléshez történő önkéntes írásbeli hozzájárulással egyidejűleg írásban nyilatkozhat az iskolának arról, hogy hit- és erkölcsstanoktatást vagy az erkölcsstan oktatást igényli a gyermeke számára.

Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, továbbá, ha az egyházi jogi személy a hit- és erkölcsstanoktatást nem vállalja, az iskola a tanuló számára erkölcsstanoktatást szervez.

Az iskola tanév közben nem változtathatja meg az hit- és erkölcsstanoktatás vonatkozásában meghatározott csoportbeosztást.

Amennyiben a szülő a következő tanévre vonatkozóan az erkölcsstan, vagy a hit- és erkölcsstan tantárgyra vonatkozó választását módosítani kívánja, az erre vonatkozó szándékát minden tanév május 20-áig írásban kell közölnie az igazgatóval és az érintett egyházi jogi személy képviselőjével.

A hit- és erkölcsstan tantárgy értékelése és minősítése az Nkt. 54.§ (2)-(3) vagy (4) bekezdésének megfelelően az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint történik. Az iskola tanügyi dokumentumaiban az „Erkölcsstan/Hit- és erkölcsstan” megnevezést használja.

A hit- és erkölcsstan órákra vonatkozó csoportnaplót a hitoktató, hittanár vezeti, az iskola egyéb tanügyi dokumentumaiban a hit- és erkölcsstanoktatással kapcsolatos további adminisztrációt a hittanár tájékoztatása alapján minden tanítási órát követő tanítási nap végéig az érintett tanulók osztályfőnöke végzi el.

2.7.2. Egész napos iskola

A sikeres iskolakezdéshez nélkülözhetetlen képességek fejlesztése az iskolanyitogató foglalkozások keretében már az intézménybe lépés előtt megkezdődik.

A személyiség különböző elemeinek fejlődése évekig tart, és minden egyes gyermeknél eltérő ütemű. Ezért még az azonos életkorú gyermekek fejlettségében is rendkívül nagy eltérések tapasztalhatók. A kudarcok elkerülése érdekében szervezi meg az intézmény az egész napos oktatás formát.

Az egész napos nevelést - oktatást a 20/2012. EMMI rend. 19.§-ban meghatározott módon és időkeretben úgy szervezi meg iskolánk, hogy a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva, egymást váltva, a tanulók arányos terhelését figyelembe vesszük.

Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében biztosítjuk
a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítéséhez,
a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,
a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását.

Az egész napos iskoláról:

Az egész napos iskola az egész tanév időtartamára szól. A hagyományos napközi otthonos foglalkozással ellentétben, a gyerekek csoportja nem több évfolyamból tevődik össze, hanem az osztályközösségből. Tehát a tanulásban együtt haladnak az osztálytársak.

Az alsó évfolyamokon két pedagógus vezetésével dolgozunk, délelőtt-délután váltják a nevelők egymást.

A tanórák közötti foglalkozások a házi feladat megoldást, a fejlesztést, a regenerálódást, a pihenést szolgálják (művészetek, sport, játék, séta, filmvetítés, szakköri foglalkozások, nyelv és logikai játékok, könyvtár - múzeum – színház - kiállítás látogatás stb.).

Időtartama: hétfőtől-péntekig: 8,00 órától 16,00 óráig,

A tanulók házi feladatot nem visznek haza.

Az egész napos oktatási rendszer napi háromszori étkezést biztosít jogosultság, illetve térítés ellenében.

2.7.3. Természettudományos nevelés

Iskolánkban a természettudományos tantárgyak tanításának komoly hagyományai vannak. Pedagógiai programunk a természettudományos műveltség megalapozására nagy hangsúlyt fektet: fontosnak tartjuk, hogy a tanulók a jelenleginél jobban érdeklődjenek a természettudományok iránt.

Természettudományos nevelésünk szerves egységet alkot a környezeti- és egészségnevelési programunkban meghatározott alapelvekkel és célokkal.

Ezeket túlmenően célunk, hogy diákjaink - kooperatív tevékenységek során - életkoruknak megfelelő szinten, ám egyre nagyobb tanulói aktivitással, vegyenek részt a természettudományos tantárgyak óráin. A műveltségi terület megszerettetésének egyik módja lehet a természettudományi kísérletek nagyobb fokú iskolai alkalmazása.

A természettudományos nevelés területén diákjainknak a szabadon tervezhető órakeretből egy órát biztosítunk 4. évfolyamon környezetismeret tantárgyból. A 7-8. évfolyamon a természettudományok oktatása intézményünkben továbbra is a biológia, kémia, fizika és földrajz tantárgyak keretében valósul meg.

Kiemelt feladatok:

természettudományos műveltség tartalmi elemeinek mélyebb megértetése,
természettudományos kompetenciák fejlesztése.
a természettudományos gondolkodásmód kialakítása.

2.7.4. Technika és tervezés

A Technika és tervezés tantárgy keretében több, a mindennapi életvitel szempontjából fontos témát gyakorlati feladatokon keresztül a leghatékonyabb oktatni.

Fő célunk a családok mindennapjaira vonatkozóan az élethelyzetek megoldására, a háztartási munka célszerű szervezésére, az anyagi lehetőségek ésszerű felhasználására, az egészséges táplálkozás érdekében hagyományos és korszerű eljárások és eszközök alkalmazására példákat mutatni

Kiemelt feladataink:

A munka értékteremtő szerepének, a környezetkímélő termelés és a tudatos fogyasztói magatartás fontosságának tudatosítása, így a gazdasági ismeretek megalapozásához is hozzájárulunk.

Iskolánk tanulóinak 20%-a HHH-s, 72 %-a HH-s, 100 %-a roma nemzetiséghez tartozó. Pedagógiai Programunk kiemelt célja a gyakorlati, tevékenységközpontú oktatás-nevelés. Szeretnénk a diákokon keresztül a helyi felnőtt társadalomra is egyre jelentősebb hatással lenni a helyes életvitel, egészséges életmód és táplálkozás területén.

Az önálló életviteli képességek kialakítása érdekében a választható órák keretében 1-3. évfolyamon egy-egy órát biztosítunk a megvalósításra. Ezáltal lehetőség nyílik a tantárgy hatékonyabb tanítására, és a tananyag egyenletesebb, a többi tantárgy anyagához és az életkori sajátosságokhoz jobban illeszkedő elosztására.

2.7.5. Mindennapos testnevelés

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11.) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Ennek alapján az iskola minden osztályban, azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést napi egy testnevelés óra keretében.

A kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórákon túl a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igény erősítését a Komplex Alapprogram Testnevelés alapú alprogrami foglalkozásain való részvétellel tesszük lehetővé a tanulók számára.

2.7.6. Idegennyelv-oktatás

Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol és a német nyelvet tanulják.

Az idegen nyelv választása - az idegen nyelv kötelező tanulásának megkezdése -, a negyedik évfolyamba lépés előtt történik, arra törekszünk, hogy ez a választás az általános iskolai tanulmányok befejezéséig megmaradjon.

A szülőket a 3. évfolyam 2. félévében nyilatkoztatjuk gyermekük idegen-nyelv tanulási igényével kapcsolatban. A választott nyelv mellett a másik nyelvet az esetlegesen az adott tanévben induló szakkörök keretében tanulhatják tanulóink.

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

2.7.7. SNI tanulók nevelése-oktatása

Sajátos nevelési igényű tanulóink fejlesztési programja

Akkor indulhat sikeresen egy gyermek iskolai "munkája",
ha megfelelő időben,
és képességének megfelelő iskolatípusban kezd,
ha a tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlettségében saját értelmi szintjéhez mérten optimális szintet ér el.

A családok támogató erejének gyengülése miatt, az iskolának kell elsősorban a nevelési feladatokat átvállalnia. Ezt mi folyamatosan és egyre fokozottabban érezzük, ezért nagyobb hangsúlyt fektetünk a nevelő-oktató munkában a nevelésre, személyiségfejlesztésre.

SNI-s tanulóink többsége enyhe értelmi fogyatékos tanuló.

Tanulóink fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési rendellenességeket mutatnak. Tanulási helyzetekben megfigyeljük:

- a téri tájékozódás,
- a finommotorika
- a figyelemkoncentráció
- a bonyolultabb folyamatok
- a kommunikáció és a
- szociális alkalmazkodás eltéréseit.

Egyéni fejlesztés lehetőségével arra törekszünk, hogy a lemaradásaikat minden gyermeknél a saját szintjéhez mérten maximálisan fejlesztjük.

Az egyéni fejlesztés:

A tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók:

- korrigálására,
- kompenzálásra,
- az eszköztudás fejlesztésére,
- a felzárkóztatásra,
- a tanulási technikák elsajátítására,
- a szociális képességek fejlesztésére,
- az önálló életvezetésre irányul.

Tanulóinkat a beiskolázás előtt a Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság vizsgálja.

A Szakértői véleményben fejlesztési területeket javasolnak a gyermekeknek.

Az sni-s tanulókkal a tanév elején, a tanulási zavarok szűrésére felmérést végzünk, mely során megállapítható, hogy mely kiemelt fejlesztendő területek kapnak hangsúlyt.

A rehabilitáció, vagyis tanórán kívüli fejlesztés nemcsak az alapfunkciókban meglévő hiányok kompenzálását eredményezi, hanem iskolai teljesítményük is javul és a beilleszkedés terén is kedvező változásokat eredményez.

Mi is az általunk végzett fejlesztés?

A fejlesztő munkánk eltér a hagyományos pedagógiai tevékenységtől. Az egyéni fejlesztés végzésekor nem korrepetálunk, hanem olyan alapkészségeket fejlesztünk, mely a tanulóink iskolai teljesítményét is javítja.

A fejlesztés főbb területei:

- mozgás
- testséma
- téri orientáció
- percepció (vizuális, auditív, taktilis, kinezetikus)
- kommunikáció
- magatartás
- szocializáció

melyhez mindig kapcsolódik a folyamatos verbális tudatosítás, játékos gyakorlással.

MOZGÁSKOORDINÁCIÓ FEJLESZTÉS

A mozgás testi-szellemi felfrissülést jelent ("a gyermek mozgás közben gondolkodik", azaz ilyenkor dolgozza fel a befogadott ismereteket) még akkor is, ha az, erősebb fizikai igénybevétellel jár, nem is szólva a tudatosan irányított játékos mozgásegysétek gátlásoldó, reakcióképességet kimunkáló szerepéről.

A mozgásgyakorlatok közben vizuális, akusztikus, kinesztetikus, taktilis ingerek fejlesztik a percepciót, befolyásolják a kognitív funkciókat, alakítják a beszéd motoros fejlődését.

Segítik az állóképesség, a kezdeményező-képesség növekedését. Ez a motoros aktivitás kihat a közérzetre, a reális önértékelés alakulására, így az egész személyiség alakulására is.

A mozgásfejlesztés során a nagy és finommozgásokat együtt gyakoroltatjuk a nagymozgásokból kiindulva.

A mozgáskoordinációt első lépésként játékos tevékenységekkel ún. *"mozgásos játékokkal"* fejlesztjük, mert ezek a kevésbé szabályozott tevékenységek segítenek a gátlások feloldásában.

Az *"eszközhasználat nélküli"* játékok pl. fogócska, körjáték stb. gyakorlása közben kifejlődik a beszédre figyelés, az összpontosítás képessége, a vizuális memória, bővül a gyermekek szókincse, kialakul a mozgásutánzás, a reprodukálás képessége, fejlődik a ritmusérzék.

Az *"eszközhasználattal"* folytatott játékoknál pl. labdázás, célbadobás, az eszközök használatával kialakulnak a szem követő, letapogató mozgásai, fejlődik a figyelem, gyorsul a reakcióképesség.

A mozgásfejlesztés következő lépését az *"egyensúlyérzékelést"* fejlesztő gyakorlatok jelentik.

Kettős célt szolgálnak: segítik a nagymozgás-koordinációt és a testséma fejlődését.

Kezdetben az egyensúlyozó járást gyakoroltatjuk (padlóra fektetett kötél, krétavonaton végighaladás), majd fejre tett babzsákkal, oldalra vagy előre kinyújtott kezébe helyezett tárgyakkal nehezítjük a járást. Az egyensúly érzékelését tökéletesíthetjük. Pl. ugrálás apró tárgyak fölött előre, hátra, a krétavonal mentén történő szökdeléssel, stb.

Az *"utánzó játékok"* a fantázia a képzelőerő és a kreativitás kibontakozását segítik elő. A nagymozgások gyakoroltatásába fokozatosan egyre növekvő mértékben kell beépíteni a finommotorika fejlődését segítő gyakorlatokat.

FINOMMOTORIKA FEJLESZTÉS

A finommotorika fejlesztése során nagy gondot kell fordítani a kézfej és az ujjak izmainak edzésére. Ez történhet tornáztatással vagy manuális tevékenység végzésével. A kéz megfelelő foglalkoztatása a vizuális percepció kimunkálása szempontjából igen fontos, mert ezáltal alakul ki a látás,- tapintás,- és mozgásérzet együttes szabályozása.

A gyerekek körében igen kedveltek az ujjtorna néven ismert gyakorlatok. Az ujjak tornáztatása során feszítő, lazító, erősítő, ügyességet fejlesztő gyakorlatokat végeztetünk a gyermekekkel (a kéz nyitása-zárása, célra pöckölés, fricskázás).

Kézizom lazító gyakorlatok:

- tárgyak tapogatása
- képek illesztése
- színezés
- dróthajlítgatások.

Mondókával végzett ujjtorna az "ujj-kiszámoló" is igen népszerű (Ez elment vadászni.). Ezek a feladatok a verbális kifejező-készség fejlődését is jótékonyan befolyásolják és alkalmasak sorozatok bevésésére (hónapok, hét napjai).

A finommotorikát fejlesztő tevékenységvégzés lehet általános, a mindennapi élettevékenységgel összefüggő, pl. gombolás, cipőfűzés, húzózár fel-lehúzás, de lehet órai feladathoz kapcsolódó is. pl. vágás, ragasztás, gyurmázás.

"A mozgásfejlesztési gyakorlatok, a nagy és finommozgásos tevékenységek-fejlesztik: a fizikális állapotot, a testsémát, a téri tájékozódást, az egyensúlyérzéklet, a laterálisit, a ritmusérzéklet...,
(Hamrák Anna)

FELHASZNÁLHATÓ SEGÉDLETEK:

Gyenei Melinda - Szauner Jánosné Szigeti Gizella: A tanulási zavarok korrekciója kisiskolás korban Feladatgyűjtemény

TESTSÉMAFEJLESZTÉS-TÉRI TÁJÉKOZÓDÁS

Testséma: a szervezet részei, valamint a szervezet s környezete közötti térbeli relációk (viszonyok) ismeretén alapul. Ezen információk összerendeződése és egy funkcionális egységbe való integrálódása a testséma.

Az egyes testrészek téri elhelyezkedéséről, más testrészekhez való viszonyáról különböző utakon kapott visszajelzések révén alakul ki a megfelelő belső kép. A testfelszín sémája a taktilis-lokalizációs érzésekből származik, a perturbációs modell a proprioceptív-kinesztéziás ingerek alapján.

Lateralitás: az oldaliság belső megéléséhez, beépítéséhez szükséges az egyensúly kialakulása, a függőleges középvonal egyensúlyának az elsajátítására és a jó testtartásra, A lateralitás fejlesztése közvetlenül kihat a téri percepció fejlődésére.

Testsémafejlesztés

"Az agyban nincs a testvázlatnak megfelelő kész belső modell, ezt a fejlődés során kell kialakítani. Ehhez szükséges a gyermek saját testének, testrészeinek ismerete, ezek helyzetéről - mozgásáról kialakult belső élmény, az egyes testrészek taktilis megtapasztalása, mozgásuk során átélt kinesztéziás élmény és felismerésükkel a vizuális ingerek.

„A fejlesztő eljárások során tehát alapvető követelmény, hogy a foglalkozások mindegyikén minél többoldalú élménytápasztalat átélésére nyíljon mód, ezek együttes előfordulása eredményezi az integrált belső képet.”

(P.Balogh, Pszichológiától-Pedagógiáig)

A testséma fejlesztés és a téri tájékozódás kezdetben szorosan összekapcsolódik. A térben való tájékozódás tanulása összefügg a gyermek saját személyi zónáinak, testrészeinek megismerésével, a saját testén való tájékozódással.

Testképünk az alapvető viszonyítási alap. A tárgyak, dolgok attól vannak jobbra vagy balra, felfelé vagy lefelé.

A testséma ismeretét bővítjük a testrészek részeinek megnevezésével, megérintésével. Sor kerül az érzékszervek funkcióinak megismerésére, szerepelnek a testsémát javító mozgásgyakorlatok.

A téri tájékozódás fejlesztése kapcsolódik a mozgásokhoz is, hiszen megjelenik a térben való helyzetváltoztatásokkal is összefüggő bemozgásos tevékenységekben, valamint a síkban történő téri eligazodások gyakoroltatásában, (iránygyakorlatok olvastatása, feladatlapok, fóliák használata). A téri összefüggések észlelését segítik a ponthálóban, négyzetrácsban, lyukas táblán alkalmazott kirakások, másolásos feladatok.

tanulók térpercepció zavarai okozzák a betűk (b-d-p, sz-zs), szavak (lát-tál, pék-kép), számok (16-61, 93-39) fordítva olvasását, rosszul észlelik a betűk egymáshoz való viszonyát, megváltoztatják azok sorrendjét a szavakban. Ezeket a hibákat, torzításokat nem az olvasás gyakoroltatásával, hanem a téri helyzet, a téri viszonyok pontos, észlelésének kialakításával tudjuk korrigálni.

TESTSÉMAFEJLESZTÉS

A fejlesztő munka minden mozzanatában szerepet kap a térészlelés, a téri orientáció kialakítása, tudatosítása. Legtöbbször együtt jelentkezik a testséma kialakításával, a nagy és finommozgásokkal. A gyerekekben csak hosszú tanulási, tapasztalási, gyakorlási folyamatban válik tudatossá, hogy ők maguk hogyan töltik be a teret, s csak saját magukhoz viszonyítva képesek érzékelni a rajtuk kívüli világot. A test szimmetriájának tudatosításával tapasztalja meg saját személyi zónáit, érti meg a jobb- - bal fogalmát.

Kiegészítések a program egyes feladataihoz:

A testséma fejlesztés legjobb eszköze a tükör, amelyben a gyerek látja magát, látja társait. Megismeri saját méreteit, színeit, alkatát, lehetősége van a saját tulajdonságainak relációban történő megfogalmazására. *Milyen vagyok?:*

Saját tükörképe alapján elmondja, milyennek látja magát, megmutatja testrészeit, a feladatlapra pedig tapasztalati alapon rajzolja be a test körvonalába a testrészeket (a fej részeit, megjelöljük a derék, a csukló, a boka, a térd, a könyök helyét. Kialakítjuk a törzs, a végtagok fogalmát.)

A testséma mondóka:

A legtöbb foglalkozáson a testrészek megérintésével, megmutatásával történik a testséma-ismeret tudatosítása. Ehhez segít egy egyszerű, ritmusos mondóka, amit tetszés szerint változtathatunk az "óra" anyagának megfelelően:

"Ez itt a fejem,	ez itt a karom,
ez itt a nyakam,	ez itt a lábam,
ez itt a vállam,	ez itt a térdem,
ez itt a törzsem,	ez itt a bokám... "stb.

A testséma fejlesztésének fokozatai:

A főbb testrészek megnevezését a testrészek részeinek megismerése követi. Ezek gyakorlását, valamint a test szimmetriájának tudatosulását fokozatosan nehezedő feladatok végrehajtásával érhetjük el. A testrészek pontos ismeretét kiegészítjük azok funkcióinak megnevezésével is.

Már a legelső foglalkozástól foglalkozunk a bal-jobb fogalmának kialakításával. Jobb kezemmel bemutatkozom, ők is nyújtják a jobb kezüket. Bal oldalon érzékeljük a dobogó szívünket úgy, hogy a bal kezünket rátesszük. Tudatosítjuk, ez a bal kéz, amire piros jelet teszünk. (A jelet a domináns kezükön addig használják az egyes foglalkozásokon, amíg szükséges. Előfordulhat az is, hogy egy idő után ismételt használni kell a jelzést.)

Az oldaliság fejlesztésének fokozatai:

azonos oldali testrészek megérintése

(jobb kéz - jobb oldal

bal kéz - bal oldal)

Nyitott, majd csukott szemmel

keresztirányú érintések:

(jobb kéz - bal oldal

bal kéz - jobb oldal)

Nyitott, majd csukott szemmel.

A gyakorlat végrehajtása előtt, hangosan elmondjuk a gyerekekkel, hogy mit kell csinálniuk (j o b b kezemmel megfogom a bal vállamat). Ismételt tévesztések esetén a feladatot becsukott szemmel is elmondom velük, miközben a megnevezett testrészekre kell koncentrálniuk.

A gyerekek a gyakorlatokat először a tanító tükörképes bemutatása után végzik, majd csak szóbeli utasításra.

testrészek megérintése, azok funkcióinak megnevezése alapján:

Azonos oldali, majd keresztirányú megérintése. Nyitott, majd csukott szemmel.

(Pl. "Érintsd meg azt a testrészedet, amivel látsz, jársz, beszélsz"...stb.

Társ testrészeinek megérintése:

Először a párok egymás mögött állnak, mert így az azonos oldali testrészeik azonos oldalon vannak. Majd megfogva egymás jobb kezét, egyikük megfordul. Ekkor tapasztalják, hogy a szemben lévő társnak az azonos oldala a sajátjához viszonyítva ellenkező oldalon van. Ezt a gyakorlatot több testrész megérintésével is elvégezhetjük (pl: váll-fül stb). A testrészek megérintését a gyakorlások folytán változatosabbá, érdekesebbé tehetjük, ha különböző eszközöket is használunk hozzá. Pl. - varázspálcával érintjük a megnevezett testrészt (ami lehet egy ceruza is) - madártollal is szívesen simítják meg saját és társaik testrészeit.

A testséma tréfás gyakorlására szolgál a

-Görbe tükör játék:

A tanító rámutat saját testrészére, de rosszul nevezi meg. A gyerekek megmutatják magukon a megnevezett testrészt, de a tanító által mutatottat nevezik meg. (Pl. Ez itt a szám!- mondja a tanító, de a

térdére mutat. Ez itt a térdem? - kérdezi a gyermek és a szájára mutat).

Lusta nyolcas

Nagy alakban írjuk a levegőbe háromszor jobb, háromszor bal, majd háromszor mindkét kézzel. (Gyakoroltathatjuk csukott szemmel is.)

Pillangó nyolcas: ugyanezt a mozgást végzik az orrukkal, szemükkel egyszerre.

Detektív játék: A fej mozdulatlan marad, csak a szem mozog, utasítás szerint követnek a szemükkel különböző irányokban haladó vonalakat a falon. Pl: kövesd a szemeddel balról jobbra azt a vonalat, ahol a fal a mennyezettel találkozik!

"Tükörjáték?" A szemben álló társ mozgásának leutánzása.

"Görbetükör" Egyik gyerek rámutat egy testrészére, amit rosszul nevez meg. A többiek a megnevezett testrészre mutatva rákérdeznek annak a nevével, amit a kezdő megmutatott és megnevezik helyesen.

Pl: Ez itt a szám! - szól a gyerek, miközben a bal fülét fogja. Ez itt a szám? - kérdezik a gyerekek miközben a bal fülüket fogják.

Ez itt a bal fülem! - erősítik meg.

"Szoborjáték?" Egy gyerek háttal a gyerekek elé áll és így szól: "Épüljetek, szobraim 1-2—3!"

Közben a gyerekek különböző pózokat vesznek fel, de a "3"-ra meg kell merevedniük az akkori pózukban. „Érzékelő játékok az érzékszervek funkcióinak fejlesztésére”. Minden játék 2x6 elemből áll. Alkalmasak az azonosításra (párosítással) és az egymástól való megkülönböztetésre. Először a megismerés idejére - nyitott, majd gyakorlásra csukott szemmel használják. Házilag is elkészíthetők régi diafilmes dobozokból vagy műanyag hengerekből.

Hallás: 2 x mák, 2x rizs, 2 x bab, 2x 1 -l üveggolyó, 2 x 1 - 1 üveggolyó, 2x1-1 darab radír, 2x "semmi" elhelyezése a "dobozokban" majd a tetejüket ráragasztjuk.

Tapintás: A doboztetőkre különböző minőségű anyagokat ragasztunk: 2x kordbársony, 2x flanel, 2x szatén,, 2x kreccs (hímző) vászon, 2x szőrme, 2x csiszoló papír.

Súly: A 6x2 dobozba különböző nehézségű anyagok kerüljenek, de úgy, hogy mozogjanak, hangot ne adjanak.

Szag: kellemes és kellemetlen (illat-szag); 2x fahéj, 2x bors, 2x kávé, 2x levendula, 2x szalmiákkal átitatott vatta, 2x kölni,

A dobozokra gézt ragasztunk és a tetejüket ezután tesszük rá, de nem ragasztjuk le azokat. Az elpárolgott illatú anyagokat a gézen keresztül is pótolhatjuk (pl. az illóolajokat).

Ízek - saját készítésű 2x porcukor; 2x só. 2x kakaópor, 2x tejpor, 2x liszt és citromlé. A hengerek tetejét sósószórószerűen kilyukasztottam, így mindenki szórhatott belőlük a saját kanálába. A citromból cseppentettem.

Látás:

Szemfixáció: egy adott tárgy figyelése 10 mp-ig (amíg 10-et számolok) - közben a tárgyat fel-le mozgatom.

Látószögnövelő gyakorlatok: szópiramisok, egyre hosszabb szavak, szókapcsolatok, mondatok olvastatása egyre rövidebb időtartamban.

Perifériás látás: egy adott tárgy megnevezett részének a fixálása 10 mp-ig. (Az olvasás tempóját gyorsító szemmozgások).

"Denevér-játék:" Sherlock Holmes, a nagy detektív nyomoz, de meg sem mer moccanni a szobában, még a fejét sem mozgatja, hanem a szeme mozgásával figyel valakinek a mozgó árnyékát. Ti is így tesztek! "Kövesd! jelszóra a megadott irányba mozgatjátok a szemeteket, követitek az ujjamat.

"Lusta nyolcas": lusta, mert örökké fekszik. A táblára rajzoljuk nagy alakban. A tanulók első alkalommal egyénileg gyakorolják be a követését. Pontosan szembeállnak a tengelyével és a levegőbe írják azt a következő szabály szerint, miközben sem a test, sem a fej nem mozoghat.

Jobb mutatóujjadat tedd a nyílra! Haladj balra ferdén fel! Kerekítsd balra felfelé, majd lefelé a vonalat. A középponton át ferdén felhúzod és ívelsz, jobbra felfelé majd lefelé és ferdén balra a keresztvonalon át megismétled a feladatot! - a jobb kezével háromszor, utána ugyanazt az utat a bal, végül mindkét

kézzel 3-3x megismételni.

"Gondolkodó sapka": hallásélnkítő gyakorlat. A fül cimpáinak gyűrögetése felülről lefelé, és kifelé mintha ki akarnánk vasalni, 3x ismételjük.

"Emocionális fejlesztés": érzelmi reakciók kifejezése arcjátékkal. Érdemes először tükörben gyakoroltatni, hogy lássák saját arckifejezéseiket, utána a társsal szemben állva gyakorolni, hogy azt is lássák, végül utánozzák le, nevezzék meg, hogy mit mondott a másik arca.

(Nézz a tükörbe és nézz vissza rád egy gonosz boszorkány, egy jóságos tündér, a bánatos Hamupipőke, a győztes királyfi stb.)

"Gyakorlatok a testséma tudatosítására, javítására" (képanyag a mellékletben található).

Ezek a technikák a tanórán is jól hasznosíthatók, ha nagyon elevenek, vagy nagyon "álmosak" a tanulók. Az eleveneket, örökmozgókat lassú és gyors relaxációkkal lehet visszazökkenteni, az álmosakat pedig élnkítő, keringtetést javító nyújtási gyakorlatokkal lehet felfrissíteni.

Lazítások:

Lassú, fokozatos relaxáció:

A hóember lassan elolvad.

A léggömb lassan leenged.

A gyertya lassan elég. (A karokat még magastartásba is tehetik.)

"Tengerészcsomó": segíti a megnyugvást - ellazulást.

Két ütemből áll:

Első ütem: A bal bokát a jobb térdre helyezzük és átfogjuk a jobb kezünkkel. Ezután a bal kezünkkel megfogjuk a bal talpat. Lehuny szemmel mélyeket lélegzünk úgy, hogy a nyelv a szájpadráson legyen (1 perc).

Második ütem: leengedjük a lábakat, összetesszük a két kezünket az ujjaink hegyével, és folytatjuk a mélylélegzést még 1 percig, csukott szemmel. (Rövidebb idővel is lehet indítani.) *Gyors relaxáció:*

kiszúrták a léggömböt, leesett az alma a fáról, köszobor - rongybaba.

"Köszobor - rongybaba": Köszobor = teljes megfeszítés - rongybaba teljes ellazítás. (feszítések, lazítások a gyors relaxációhoz).

"Nyakhimbálás": A vállakat felvonva végezzük, először a fejet óvatosan himbáljuk a bal-jobb vállra.

Utána fejet előrejtve finoman gördítjük az egyik oldalról a másikra. Aztán mély kilégzés következik, leengedve a vállat, óvatosan előre-hátra hajtjuk a fejet. Nyújtások:

"Bagoly": Bal oldalra fordítva a fejet, elnézünk a váll fölött. A jobb kézzel jól megmasszírozzuk közben a bal váll izmait. Azután az állat a mellkasra ejtve, mélyen lélegezve, pihentetnek kicsit. Ugyanezt tesszük a másik oldalra is. Megismételjük 3x.

"Karbemelegítés". Magasra tartjuk az egyik kart a fül mellett. Összeszorított szájjal jól kifújuk a levegőt. Hátról a másik kézzel megfogjuk a felemelt kéz könyökét. Most megpróbáljuk a felemelt karunkat mozgatni előre-hátra, jobbra-balra, de ez nem sikerül, mert a másik kezünk nem engedi, így a karizmok megfeszülnek. Amikor leengedjük a kart, akkor a váll izmai ellazulnak. Ugyanezt ismételjük a másik kézzel is.

"Lábfelhajtás": Széken ülve a jobb lábat áttesszük a balon úgy, hogy a jobb boka a bal térdén legyen. Azután a bal kezünkkel átfogjuk a bal bokát és fel-le mozgatva feszítjük, miközben a jobb kezünkkel megmasszírozzuk a térd alatti lágy részeket.

"Vádlipumpa": Megfogjuk egy szék oldalát, karfáját, ha van, ha nincs, akkor a pad szélét. Egyik lábukat térdben behajlítva tartjuk, a másikat kinyújtjuk hátra. Előredőlésnél kifújuk a levegőt és a hátul lévő sarkat finoman a földhöz nyomjuk. Majd felemeljük a sarkat és mély lélegzetet veszünk. Mindkét lábbal megismételjük a gyakorlatot.

"Kitámasztás": Kényelmes terpeszállásból a jobb lábbal jobb támadóállásba állva a lábfej teljesen előre mutat. Kezek csipőn. Kilégzéssel behajlítjuk a jobb térdet, majd belégzéssel kiegyenesítjük a jobb lábat. Megismételjük mindkét oldalra (erősíti a csípő izmait, rögzíti a hátat).

(A lusta nyolcas, az indián szökkenés, a gondolkodó sapka, a tengerészcsomó, a nyakhimbálás és a nyújtó gyakorlatok megtalálhatók dr. Paul E. Denninson és Gail E. Enninson Északpárosó agytorna c. munkájában.)

FELHASZNÁLHATÓ SEGÉDLETEK:

Dr. Paul E.Dennison: Észkapcsoló agytorna
 Csabay Katalin: Lexi
 Csabay Katalin: Lexi iskolás lesz
 Rosta Katalin: Színezd ki...és rajzolj te is !
 Rosta Katalin: Ez volnék én ? (Testséma fejlesztő könyv)

PERCEPCIÓFEJLESZTÉS

A sajátos nevelési igényű tanulók jelentős részének percepció (észlelési) zavarai vannak. Ahhoz, hogy a tanulási nehézségeket feloldjuk, meg kell erősíteni az érzékelési apparátust, a vizuális (látási), az auditív (hallási), a taktilis (tapintásos) és a kinesztetikus (látás nélküli mozgásos) észlelési folyamatokat, lehetőséget kell biztosítani a verbalitás (beszéd) fejlesztésére:

Az olvasás-írás elsajátításához szüksége van minden tanulónak:

az alak-forma azonosságainak és különbözőségének észlelésére
 az alak és háttér megkülönböztetésére,
 a Gestalt-látás fejlettségére,
 a szem- kéz együttmozgására,
 a hangok tiszta hallására, ejtésére, azonosítására, megkülönböztetésére, analizására, megfelelő szókészletre, a mondatalkotás képességére, gondolatainak szóbeli kifejezésére.

A percepció fejlesztésekor törekszünk a fantázia és a képzelet fejlesztésére is.

A fejlesztés lényegét hogy multiszenzorális, azaz minden területre kiterjedő legyen, a percepció minden dimenzióját igénybe vegye. Ehhez először meg kell erősíteni az érzékelési apparátust, a vizuális, akusztikus, a taktilis érzékelési folyamatokat, fejleszteni kell motoros folyamatokat, s mindezek mellett állandóan és egyidőben a beszéd, - és nyelvi készséget.

A fejlesztést ahhoz a szinthez igazodva kezdjük el, illetve ott folytatjuk, ahol a gyermek még biztonságban mozog, s a tudása már készségszintű, mert csak így válik lehetőséggé számára az eredményes feladatvégzés.

A fejlesztés alapelve is ebből indul ki, azaz az alacsonyabb szintek erősítésével, újra- tanulásával pozitívan befolyásoljuk a magasabb rendű bonyolultabb funkciókat.

I. VIZUÁLIS PERCEPCIÓ

A szem-kéz koordináció fejlesztésénél első lépésként a szem fixáló mozgásának kialakítására törekszünk, mert ez segíti az írás-olvasáshoz szükséges folyamatos sorkövetést.

A gyakorlatok lényege, hogy egy adott tárgy pl. lepke, repülő stb. útját követtetik a gyermekkel, oly módon, hogy csak a szeme követi a haladás irányát, miközben a feje mozdulatlan marad. Hatékonyan fejleszthetjük vele a balról-jobbra haladás irányát.

A balról jobbra haladó irányt, egy idő múlva fentről lefelé függőlegesen haladó, illetve az átlós irányoknak megfelelő szemmozgásokkal egészítjük ki. Ezután következik a tevékenység szóbeli megfogalmazása.

Az *alakkonstancia* fejlesztésekor a különböző mértani formák (kör, négyzet, háromszög, téglalap) és más bonyolultabb formák (kereszt, csillag) karakterjegyeit ismertetjük meg. További lépésként az ismertetett alapformák szerint osztályozzuk a tárgyakat. A formaészlelés kialakításának fontos lépcsője az elemzőképesség fejlesztése. Ezt összekötjük a síkban megismert formák térbeli érzékelésével.

Erre módot ad minden összerakós játék, (puzzle, mozaik stb), mert ezáltal nemcsak vizuális, hanem tapintásos élményeket szereznek a gyerekek a tárgyak formájáról, nagyságáról, felületéről. A formaállandóság észlelete elősegíti a betűelemek, a mértani formák állandóságának kialakítását.

Az alakkonstancia fejlesztése elválaszthatatlan az *alakháttér* felfogás fejlesztésétől.

Lényege, hogy a gyermek figyelmét egy adott ingerre kell irányítani, megtanítani arra, hogy elkülönítse a lényegest a lényegtelenről.

Sok, válogatást megkívánó feladatot végeztünk, pl. adott tárgyakat csoportosítunk alak, szín, nagyság, forma szerint. Kezdetben egymástól igen eltérő tárgyakkal végeztetjük a gyakorlatokat. Később fokozatosan csökkentjük a tárgyak közötti különbségeket. A feladatlapos gyakoroltatásnál előbb az elmondott jegyek alapján azonosított tárgyakat kell megjelölni, kiszínezni, majd elbújtatott íráselemeket, formákat kell felfedezni.

II. AUDITÍV PERCEPCIÓ

Az olvasás-írás megtanulásához szükséges a hangok pontos észlelése, a jó hallás, a tiszta kiejtés és a hangok egymástól való megkülönböztetésének a képessége.

A fejlesztés során törekszünk a fokozatosság elvének betartására.

zörejek egymástól való megkülönböztetése,
hangutánzások (járművek, állatok hangjaival)
beszédhangokkal végzett gyakorlatok:
hangdifferenciálások
hangok felismerése szavakban
szavak szótagokra, hangokra bontása
szavak felismerése magánhangzóiból
hangösszevonási gyakorlatok
szavak felismerése első szótagjaikból
hang- betű azonosítások

III.TAKTILIS (TAPINTÁSOS) ÉSZLELÉS

Mi búj el a zsákban?

A gyerekek az érzékelő zacskóba különböző anyagú, alakú, méretű, felületű és színű tárgyakat tesznek. Ezután csak a kezüket dughatják a zacskóba, nem nézhetnek bele. A tapintás segítségével kell felismerniük a tárgyakat.

Másik variációja lehet a játéknak, hogy a tanuló, aki belenyúlt a zacskóba, elmondja az általa megfogott tárgy -tapasztalt- tulajdonságait. Ezekből kell kitalálni a tapintott tárgyat.

IV.KINESZTETIKUS ÉSZLELÉS

A látás kizárásával végzett mozgások észlelése, pl. becsukott szemmel végzett nagymozgások.

Mit rajzoltam a lábadra?

Minden gyerek 5-5 kártyát kap. (10 x 15 cm-es karton lapocskák különböző ábrákkal)
vonalak
alapformák
betűelemek, betűk
számok

A kártyák ábrái közül hármat-hármat a gyermekek hátára rajzolunk, amit az előttük levő 5 kártyából kell kiválasztaniuk.

FELHASZNÁLHATÓ SEGÉDLETEK:

Gyenei Melinda - Szauner Jánosné Szigeti Gizella: A tanulási zavarok korrekciója kisiskolás korban I. II.

Szauner Jánosné: Nebuló 1.2. Képességfejlesztő feladatgyűjtemény kisiskolásoknak

Feladatgyűjtemény: Látom, hallom, csinálom, tudom!

Dovala Márta: Nyitogató

Sarkadi Éva: Varázsceruza. Képességfejlesztő feladatok.

Kovács Györgyné: Mond ki, írd le, törd a fejed!

Kovács Györgyné: Folytassuk! Mond ki, írd le, törd a fejed!

Kovács Györgyné: Folytassuk tovább! Mond ki, írd le, törd a fejed!

KOMMUNIKÁCIÓ FEJLESZTÉS

A kommunikációs kultúra a műveltség, a tudás alapja, egymás megértésének, elfogadásának és az érvényesülésnek döntő tényezője.

A kommunikáció nem más, mint közlés valamilyen jelrendszer útján (pl: beszéd, írás)

Feltétele: a közlő fél vagyis az adó és a vevő, aki a közlést fogadja.

Fajtái; verbális, nem verbális.

Az ember olyan környezetbe születik, ahol az emberi kommunikációs eszközök

legtökéletesebbike: a beszéd.

Mivel óriási mértékben megnövekedett az információk mennyisége, ezért tanulóinkat is fel kell készítenünk arra, hogy a megnövekedett információmennyiségből válogatni, szelektálni tudják a számukra érdekeseket, képesek legyenek ezek befogadására, feldolgozására.

A kommunikáció fejlesztése (megtanítása) valamennyiük szocializációja szempontjából igen fontos.

A fejlesztésben a kommunikációs alapképességek elsajátításának nagy jelentősége van.

Meg kell alapozni a szókincs elsajátítását.

Elő kell segíteni, hogy tanulóink a munkájukkal kapcsolatos változásokat követni tudják.

A változó eljárásokhoz alkalmazkodjanak.

Legyen meg az önművelődési igényük.

A kommunikációhoz szükséges nyelvi szokásrendszer kialakítása, fejlesztése általában két irányú: egyrészt új, pozitív nyelvi szokások elsajátítását, másrészt tanulóinknál gyakorta előforduló negatív nyelvi szokások megszüntetését jelenti.

A nyelvi magatartásforma elsajátítása, ezek korrekciója valamennyi műveltségterületen megvalósulhat, de legfontosabb színtere a Magyar nyelv és irodalom tantárgy, valamint a Rehabilitációs órák. A negatív nyelvi formák kiküszöbölésére akkor lesznek igazán képesek, ha megfelelő mintát kapnak, azok megfelelő helyettesítésére és gyakorlásukra igen sokszor kerül sor.

Kialakítandó nyelvi szokások:

- párbeszéd a pedagógusokkal, osztálytársakkal
- udvarias megszólítás, kérdés
- köszönés, viselkedés különböző szituációkban
- nyelvhasználati szituációk megteremtése
- segítség felajánlás, elfogadás, elhárítás
- kapcsolatfelvétel tanítása
- szándéknyilvánítás tanítása szerepjátékokkal
- vélemény kifejezésének tanulása.

A nonverbális kommunikáció kínálta lehetőségek tanulóink fejlesztése során fontos tényezők. Ezek segítik a tanulókat a kommunikációs szituáció biztosabb megértésében.

A mimika, a gesztusok, az érintés, a testtartás megértetése, ezek alkalmazásának megtanítása fontos feladat. A nonverbális kommunikációs eszköztárának megtanításakor vigyáznunk kell arra, hogy tanulóink természetességgel alkalmazzák ezeket és ne különféle "modorosságokban", túlzásokban jelenjenek meg a tanultak.

I.BESZÉD FORMAI OLDALÁNAK FEJLESZTÉSE

Első helyen szerepel a helyes beszédlegzés alakítás továbbfejlesztése játékos légzésszabályozással, mind hosszabb szavak, bővülő szakaszok mondogatásával, majd egyre hosszabb szakaszok mondása alapleveléig.

Feladat: a beszéd helyes tagolásának gyakorlása, mely mondókák, rigmusok, játékok közös vagy egyéni mondogatásával történik.

A beszéd formai oldalának fejlesztésére szolgáló feladatok

- artikulációs gyakorlatok
- szótagok, szavak, rövid mondatok utánmondása (időtartam gyakorlatok)
- memoriterek megtanítása
- mozzanatok (cselekvések) utánmondással történő elmesélése
- szöveg párbeszédes dramatizálása
- szerepjátékok.

II.A BESZÉD TARTALMI OLDALÁNAK FEJLESZTÉSE

Fontos feladat a szókincs gyarapítása, aktivizálása helyesbítése. Mondókákban, mesékben, szövegekben előforduló új szavak magyarázata, gyakorlása beszédben. Egy-egy olvasott, tanult témához kapcsolódó szógyűjtés, a gyűjtött szavak, kifejezések beépítése a beszélt nyelvbe, majd képolvasás, rokonértelmű szavak gyűjtése és azok beépítése a beszélt nyelvbe.

Fejlesztést szolgáló feladatok

beszámolás képekről, mesékről, történetekről
mondat, rövid szöveg alapján, kérdések megfogalmazása
vers, rövid mese, történet tartalmi ismertetése

III.A TÁRSALGÁSI BESZÉD FEJLESZTÉSE

E terület fejlesztésében helyet kap a különböző kifejezési módok közös megfigyelése, az irányított társalgás eseményekről, élményekről, egyes a társas érintkezésben használt beszédbeli formulák elsajátítása: köszönés, megszólítás, kérés, udvarias felszólítás, üzenetek átadása, kérdésekre feleletadás, önálló kérdésfeltevés, egyes olvasmányok (történetek) dramatizálása, párbeszédet igénylő helyzetek kialakítása, nyelvi magatartásformák bővítése, begyakorlása, szituációs beszédgyakorlatok. A nyelvi fejlesztésen és a nyelvi kultúra megteremtésén túl kapcsolódik a tanulók magatartáskorrekciójához. Elősegíti a kulturált magatartás kialakulását. A társas érintkezés kulturált magatartásformáinak megtanítása, rendszeres alkalmazása, következetes gyakorlása nemcsak a környezeti káros nyelvi ingerek közömbösítéséhez járulhat hozzá, hanem a tanulók neveltségi szintjének egyik fokmérője.

IV.ÖSSZEFÜGGŐ BESZÉD FEJLESZTÉSE

Megfigyelt eseményekről, közös élményekről, képsorokról alkotnak mondatokat a tanulók. Itt szerepel a mondatok tartalmi bővítése, egyéni élményekről spontán beszámoló, segítő kérdésekkel. A későbbiekben a fenti feladatok mennyiségi, minőségi bővítése történik (helytelen sorrendű képek rendezése összefüggően, történetek folytatása, befejezetlen képsorok folytatása, lényegkiemelés.)

A kommunikáció fejlesztését elősegítő feladatok

légzéstechnika végzése (gyakorlása szövegmondás (vers, próza, szövegolvasás során),
ajakartikuláció gyakorlása szavak, szópárok és szövegolvasás során, valamint versek,
mondókák mondásával
gyorsasági gyakorlatok végzése nyelvtörők, mondókák, gyors tempójú versek
utánmondásával, olvasásával.
helyes-ejtési gyakorlatok végzése
ritmusgyakorlatok végzése jól ritmizálható versek olvasásával
az időtartam érzékeltetésének gyakorlása szópárok és szöveg olvasásával
hangsúlyozási gyakorlatok mondat és szövegolvasással
hanglejtés gyakorlása szövegolvasással
beszédfolyamat váltások (tempó, hangerő, hangmagasság gyakorlása.)

BESZÉDFEJLESZTÉS TANTÁRGYAKBAN

A **Magyar nyelv és irodalom** tantárgy tananyagi része dominál az ismeretnyújtás és elsajátítás szempontjából.

Az összes többi tantárgynak is van sajátos hordozó funkciója a fenti nevelési terület eredményes és hatékony teljesítése érdekében.

Az **Osztályfőnöki** óra témáin keresztül fejleszthetjük kommunikációs képességeiket azzal, hogy a tanult ismeretek összefoglalását, beszédben való reprodukálását következetesen elvárjuk tanulóinktól. A vallási és kulturális örökségek (Biblia, teremtésmítoszok stb.) megismertetése, esetleg szituációs gyakorlatokkal való élménnyé tévése, elemi színjátszási lehetőségek a kommunikációs képességek fejlesztését eredményezik.

Az önismeret, emberismeret témakörök gyakorlólhelyei a kommunikációkultúra kialakításának. A személyközi kommunikáció minden kritériumát gyakoroltathatjuk tanítványainkkal. A nem verbális kommunikáció ezekben a témákban való alkalmazása a kommunikáció komplexitását teszi érthetőbbé tanulóink számára.

A **Földrajz** tantárgy tananyagának ismereti része, ezeknek reprodukálása - akár szóbeli vagy vizuális kommunikáció útján (elemi szintű térképek, vázlatok készítése) a kommunikációs kultúrát fejleszti.

Az **Ének-zene** tantárgy során fejlődik a tanulók elemi zenei olvasás-, írásképesége, a zene közlő funkciójának megismertetése, elemi szinten való feldolgozása az érzelmek, attitűdök világán át hat a kommunikációs kultúrára. Az énekes, táncos játékok, maga a tánc a közlés újabb formájává lép elő, ha ezeket élményszinten biztosítjuk.

A **Vizuális kultúra** tantárgy tananyagának feldolgozása során a szöveges és képi közlések összekapcsolását, és a két közlési forma egymást kiváltani tudó funkcióját taníthatjuk meg. A kommunikációs kultúra fejlesztésénél vizuális, zenei és mozgásos közlések létrehozására, valamint ezek gyakorlására adhatunk módot.

A **Digitális kultúra** tantárgy maga is kommunikáció. Minden e témában adott ismeret, tevékenység a kommunikációs kultúra fejlődésének irányában hat.

A **Technika és tervezés** tantárgy az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében-oktatásában központi helyet foglal el. A teljesebb társadalmi integráció érdekében e tantárgy gyakorlati- tehát tevékenységi - részét, az alkalmazásokat kell megtanítanunk. Ezek egyben kommunikációs - értelmezési, közlési, alkalmazási - módok. A technikai összefüggések megértése, technikai, elektromos stb. eszközök használati útmutatóinak értelmezése, megértése, valamint a megértettek alapján történő használata, a különféle ábrák közléseinek felfogása mind a kommunikációs kultúra fejlesztésének irányában hat. Pl. a Közlekedés témakör a közlekedés vizuális jeleinek megtanításával, a kulturált közlekedési magatartás kialakításával járul hozzá e nevelési terület eredményességéhez.

Az életmódi ismeretek, a családi relációk a generációs kapcsolatok feltárása, az ezekkel összefüggő kommunikációs magatartásmódok kialakítása szintén fontos feladat az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében.

FELHASZNÁLHATÓ SEGÉDLETEK

Feladatgyűjtemény

Reith Mónika : Tarka mesék állatokról
Kókayné Lányi Marietta: Szépszáj Fűtőri
Szabó Éva : Amiről az indiánok mesélnek
Montay Beáta : Az idő vénfája
Kerekesné : Kisiskolások olvasókönyve 1.
Bebos : Kisiskolások olvasókönyve 2.
Hajnalka : Kisiskolások olvasókönyve 3.
Meixner Ildikó : Én is tudok olvasni (betű, szótag, szóolvasás)
Meixner Ildikó : Én is tudok olvasni (helyesírási feladatok)
Gereben Ferencné - Vinczéné Bíró Etelka: Én is tudok beszélni
Dr. Gósy Mária - Laczkó Mária: Varázsló (olvasásfejlesztés)
Ammerné Nagymihály Emília: Beszédfejlesztés és környezetismeret
Dovala Márta: Nyitogató

A KOMMUNIKÁCIÓS KÉSZSÉG MÁSODIK LÉPCSŐFOKA: AZ ÍRÁS

A sajátos nevelési igényű tanulókra a beszűkült nyelvi kód a jellemző.

Magasabb szintű absztrakciót kíván tőlük a társ nélküli beszéd az írás.

Az írásbeli szövegalkotás - fogalmazás sokkal nehezebb és bonyolultabb folyamat tanulóink számára, mint a szóbeli szövegalkotás. Mivel az élő beszéd mindig feltételezi a hallgatót, a kommunikációs partnert, akinek viselkedése egyben visszajelző mozzanat is az elhangzott szövegre. Az írásban ez a segítő mozzanat kimarad.

Az írásbeli szövegalkotást nehezíti az is, hogy az írást és a helyesírást eszközként kell alkalmazniuk.

Az írás nehézségei öt szinten léphetnek fel.

A finommozgások fejletlensége és a rossz vizuomotoros koordináció miatt rossz a ceruzafogás, az írás görcsös, szaggatott, lassú.

A tanuló emlékezetében nem raktározódnak el az egyes betűkhöz tartozó írásmozgás egymásutánjai.

A beszéd szavakra, szótagokra, betűkre való analízise nehezített. A mondanivalót nem tudja írássá kódolni.

A helyesírási szabályok szerinti írás szenved zavart.

A fogalmazásban a kifejezőkészség gyengesége miatt szegényes a mondanivaló.

A helyesírást fejlesztő feladatok:

A helyesírás feladata az írásbeli közlés egyértelműségének biztosítása.

A tanulóinkat képessé kell tennünk az írás gondolatközlő funkciójának alkalmazására.

másolás

tollbamondás

emlékezetből írás

kiegészítések, helyettesítések

átalakítások, rendezések, gyűjtőmunkák

szótagolás

játékos feladatok (helyesírási totó, lottó)

FELHASZNÁLHATÓ SEGÉDLETEK:

Gránitzné Ribarity Valéria - Szigetfalvy Mihály né

Gyakoroljuk a helyesírást! 2.3.4.

Meixner Ildikó: Én is tudok olvasni

Besztercei Enikő: Másképp

Kovács Görgyné - Szebényi Nagy Éva _Torda Ágnes:

Mond ki, írd le, törd a fejed!

Folytassuk! Mondd ki, írd le, törd a fejed!

Folytassuk tovább! Mondd ki, írd le, törd a fejed!

MAGATARTÁSFEJLESZTÉS, SZOCIALIZÁCIÓ

Az emberi magatartás legnagyobbbrészt társadalmi előírásokat követ. Ezeket az előírásokat normáknak nevezzük. Ezek a normák megszabják, hogy az adott személynek az adott helyzetben és relációban hogyan lehet, szabad, kívánatos vagy kötelező viselkedni. A normatívnak mondható magatartásmódok a szocializáció során alakulnak ki, a tanulás során válnak biztossá a normát igénylő szituációk és viszonyok. A sajátos nevelési igényű tanulók szocializációja nehezített, az egész iskolai nevelés-oktatás célja a minél teljesebb szocializáció megvalósítása.

A FEJLESZTÉS CÉLJÁT MEGHATÁROZZA

a sajátos nevelési igényű gyermekek állapota, helyzete

valamennyi pszichikus funkciójuk egyéni mértékű és minőségű érintettsége

a rosszabb genetikai és szocializációs feltételek gyakori

együttjárásának következményei

személyiségfejlődési zavarok:
 önismereti, önfogadási, önértékelési problémák
 hiperaktivitás
 magatartászavar
 a szocializáció nehezítettsége
 mintakövetés, utánzás, azonosulás akadályozottsága
 a belső kontroll kiépítésének elmaradása
 magatartásszabályozók hiánya, fejletlensége
 értékrend hiánya, labilitása
 a viselkedési szabályok nehéz elsajátítása
 erkölcsi normák ismeretlensége, inaktív volta
 az értelmes életvitel tudatosításának hiánya
 kommunikációs és beilleszkedési zavarok
 a társkapcsolat terén
 a társas érzelmek terén
 a társas viselkedésben
 egészségkárosító és -vesélyeztető tényezőkkel szembeni védtelenség
 tájékozatlanság az illem és etikett terén

TERÜLETEI

Önismeret - önfejlesztés
 Társismeret - kapcsolatfejlesztés
 Lelkiegészség kialakítása, karbantartása, megőrzése

I.ÖNISMERET - ÖNFEJLESZTÉS

Célja:

Az önfelfedezés, önkipróbálás, öntapasztalás folyamatában tanulóink rájöhetnek arra, hogy mire képesek és – ha jó mintát kapnak arra, hogy mit tehetnek még önmaguk fejlődéséért. Az önismeret kialakulása, az önfogadásra készíttettség és az önirányítás lehetőségeinek megtapasztalása terápiásán hat.

A reális értékelő magatartás ugyanis lehetővé teszi, hogy megítéljék önmaguk és mások tetteit, tulajdonságait, kialakuljon empátiás képességük. Ez a képesség biztosítja, hogy beleéljék magukat mások helyzetébe, szerepébe, hogy törődjenek mások kívánságával. Megértsek egymás gondolatait, érzéseit, tiszteletben tartsák társaik önértékét, büszkeségét. Az erkölcsi tulajdonságok és a magatartási normák ismeretének segítségével gyorsabban kialakulhat erkölcsi tudatuk, magatartásuk biztosabbá válhat, könnyebben és töremszembesebben tudnak beilleszkedni a közösségbe.

II.TÁRSISMERET - KAPCSOLATFEJLESZTÉS

Célja:

A tudatosan vezetett társismerettel, a társas helyzetek jelentésütemének felfogásával érthetőbbé teszi a tanulóink számára az emberi kapcsolatok világát, szocializációjuk valós feltételei teremődnek meg.

III. LELKI EGÉSZSÉG KIALAKÍTÁSA - KARBANTARTÁSA

Célja:

Pozitív érték- és normaközvetítés erkölcsi nevelés. Az erkölcsi tulajdonságoknak, az erkölcsös magatartásmódoknak megtapasztalásával és gyakorlásával érzelmi involválódás érhető el, s ezáltal az interiorizálódásra optimális feltételek teremődnek meg. így elősegíthető az erkölcsi értékrend megalapozása, az erkölcsös magatartással jellemezhető életgyakorlat.

IV.BEILLESZKEDÉS - ÉNVÉDELEM

Mentálhigiénés indíttatású ez a terület mely a szocializációt segíti elő.

A mentálhigiéné lelki egészséget jelent, azt ahogyan az ember gondolkodik, érez, cselekszik az élet különböző helyzeteiben, azt ahogyan látja önmagát, az életét, a körülötte lévő embereket. Továbbá azt, ahogyan döntéseit hozza, ahogyan másokhoz viszonyul és ahogyan a stresszhelyzeteket, frusztrációkat kezeli.

Az értelmezés mutatja a témán belüli fejlesztő munka főbb trendjeit, amely mentén a beilleszkedés és a gyermek énvédelme mentálhigiénés értelemben elősegíthető.

A fejlesztés folyamatában figyelembe vesszük tanulóink fejlődésbeli sajátosságait, tanulási jellemzőit is erősen behatárolt felnőttkori életpályájukat.

A fejlesztés célja:

Képességeik függvényében ismerjék meg, sajátítsák el és normaköveteléssel alkalmazzák az emberi együttélés és társas érintkezés alapvető szabályait.

Alakuljanak ki a hétköznapi helyzeteknek megfelelő magatartási szokásaik.

Tevékenységükben, (játék, munka, tanulás) kapcsolataikban, legyenek együttműködők, segítőkészek.

Alakuljon helyes önismeretük, erősödjön önbizalmuk.

Törekedjenek önmaguk ellátására, járuljanak hozzá elemi szükségleteik biztosításához.

FELHASZNÁLHATÓ SEGÉDLETEK:

Feladatgyűjtemény

Dr Arany Erzsébet - Koczor Margit: Társadalmi ismeretek 5-6.o

Gál Ferenc: Társadalmi ismeretek és gyakorlatok

Alpár Balázné - Pongrácz Mária - Ruttkayné Bakay Erzsébet:

Környezet és egészségvédelem

TANULÁS

Az iskola átfogó nevelési-, oktatási-fejlesztési feladata, hogy a gyermekeket megtanítsa TANULNI. Ehhez életkor-adekvát fejlettségű pszichikus funkciók (tanulási képességek) szükségesek, amelyek a tanítás-tanulás folyamatában intenzíven fejlődnek. Ennek a fejlődésnek, fejlesztésnek a minősége függ: a célirányosan megválasztott tevékenységtől, műveltségi anyagtól, valamint tanítási, tanulási stratégiáktól és taktikáktól.

A **tanulás** ismeretszerzést jártasságok, készségek kialakítását, képességfejlesztést jelent.

A **tanulás** egy megismerési folyamat, amely során változik és fejlődik a gyermek érzékelése, észlelése, figyelme, képzelete, emlékezete, gondolkodása, érzelmi-akarat élete, cselekvése, magatartása, attitűdjei - tehát fejlődik az egész személyisége.

A **tanulási típusok:** (szenzoros, motoros, verbális, szociális) nem elkülönülve funkcionálnak.

A **tanulás fajtái:** (utánzásos, szenzomotoros, kondicionálásos, analógiás, operáns, belátásos, próbaszerencse, programozott, problémamegoldásos, heurisztikus, kreatív, taktikai, kritikai stb.) életkor- és feladatfüggőek.

A tanítás-tanulás folyamatában a cselekvés és a gondolkodás viszonylatában az interorizációs fokozatok betartása szükséges (manipulációs, képi, verbális szint).

A tanulási képesség fejlődése szoros korrelációt mutat a gondolkodás és a kommunikáció fejlődésével.

Arra kell törekedni, hogy a tanulás öröm legyen a gyermek számára.

A tanulásra való **MOTIVÁLÁS** a pedagógus egyik legfontosabb feladata. Ez kisiskolás korban főleg érzelmi, majd később intellektuális alapon történik.

A gyermek tanulási karrierjét nagyban meghatározza, hogy mennyire sikerül nála kialakítani egy belső indítékú motivációs bázist; folyamatos kedvet, késztetést a tanulás iránt, amelyet felnőtt korában is megtart. Ehhez szükséges feltételek: **az érdeklődés felkeltése és fenntartása**, valamint a **tanulási siker** biztosítása. Ez utóbbi csak a gyermekekre szabott differenciált fejlesztéssel (individuális, kvantitatív-kvalitatív feladatadással, a tanuláshoz biztosított idő egyéniesítésével stb.) érhető el.

Szándékos, tudatos tanulás nincs motiváció nélkül. Fontos belső motívumok: az aktivitás, a cselekvés öröme; a cselekvés, a tanulás céljának sikeres elérése.

A tanulás TANÍTHATÓ

A tanulás tanításának folyamatát pedagógiai-pszichológiai (elméleti és gyakorlati) ismeretek birtokában kell megtervezni, ellenőrizni és értékelni. A tanulás törvényszerűségeinek, célszerű és hatékony módszereinek a megismeréséhez praktikus segítséget nyújtanak a tanulás-módszertani szakirodalmak.

A TANULÁS képességének fejlesztése párhuzamos az ISMERETELSAJÁTÍTÁS folyamatával. Ez az út az érzékeléstől a gondolkodáson át a cselekvésig: hosszú, bonyolult.

Megfigyelés

Az ismeretelsajátítást, a **TANULÁST** a gyermek az exponált tárgyak, személyek, dolgok, események - a feladat alkotóelemeinek - megfigyelésével kezdi.

Feltételek, feladatok

- A szándékos figyelem fejlesztése kisiskoláskortól. A megfigyelés és a cselekvés ebben az időszakban nem különül el. Fontos a látott, hallott, tapintott információk pontos, tudatos érzékelése; a differenciált vizuális észlelés, a hallott információk pontos érzékelése és megkülönböztetése, adekvát mozgáskoordináció.
- A figyelem, a koncentrációképesség folyamatos fejlesztése a gyermek iskoláztatásának ideje alatt (időtartam, terjedelem, pontosság, irányítás: összpontosítás, átvitel, megosztás)
- A perceptív, a cselekvéses gondolkodás működtetése.
- Domináns gondolkodási műveletek: megkülönböztetés, azonosítás, összehasonlítás.

Megértés

Az ismeretelsajátítás, a **TANULÁS** következő fázisa jelenti az ismeretek, az események lényegének és alapvető összefüggéseinek a feltárását.

Fajtái:

- Ráismerés:** a dolgok lényegének kiemelése (pl. fogalomalkotás).
- Felismerés:** egy dolog besorolása a megfelelő logikai osztályba (pl. nyelvtani elemzés).
- Megismerés:** Összefüggések feltárása, egy jelenség megértése átfogó törvényszerűségek, viszonylatok alapján (pl. okok és következtetések szükségszerű láncolatba foglalása: történelem; emberi cselekvések indítóokának és céljának feltárása: irodalom).

Színterei:

- Felfogás,** a megértés legalsó szintje.
- Transzformáció:** a közlés, információ lefordítása (pl. az egyik kommunikációs formáról a másikba metafora, szimbolizmus, irónia, túlzás).
- Interpretáció:** a közlés, információ újjászervezése, új megvilágítása. Az alapgondolat megragadása az általánosság bármely szintjén.
- Extrapoláció:** a tények, dolgok konklúziójának levonása. A tendenciák további alakulásának megjósolása.

Feltételek, feladatok:

- A **megértés** függ: az előzetes tudástól; a meglévő készség- és képességszinttől; a tanuláshoz biztosított időtől; a tanítás minőségétől; a motivációtól stb.
- A **megértés** tehát lényegében a fogalomalkotás, amely 6-10 éves korban a konkrét, 10-16 éves korban az elvont fogalmak kialakulását jelenti. A megértett fogalmakból a tanulás során a gyermek egységes rendszereket épít ki. Ebből funkcionál a különböző tantárgyak fogalomrendszere. Az adott tantárgy- megértésének és adekvát felhasználásának feltétele az alá-, fölé, és mellérendelés hierarchikus rendszerének biztos ismerete.
- A fogalomalkotó, logikus, a kauzális gondolkodás működtetése.
- Domináns gondolkodási műveletek: összehasonlítás; csoportosítás (válogatás, párosítás, stb.); osztályozás (sorképzés, besorolás); konkretizálás; általánosítás, absztrakció.

Megjegyzés

Az ismeretelsajátítás, a **TANULÁS** harmadik fázisa jelenti az ismeretek, fogalmak, események, összefüggések rögzítését (bevésés), valamint mindezek aktuális, variábilis gyakorlását (mechanikus, értelmes)

Feltételek, feladatok:

Az emlékezet tudatos fejlesztése kisiskolás kortól: szenzoros (vizuális, taktilis); térbeli; időbeli; logikus; alkotó. Reprodukciós, alkotó képzelet igénybevétele.

A tanulás mechanikus és értelmes módja közötti határvonalat a tanulásban való intellektuális részvétel mértéke vonja meg. Az **intellektuális részvétel** szintjét az jelzi, hogy a tanulási anyag gyakorlása és megszervezése mennyiben alapul megértésen, és mennyiben igényli a gondolkodás ellenőrző, szabályozó, tudatosító hatását. Fontos az értelmes bevésés és gyakorlás.

A közvetlen emlékezet vizsgálatával a pedagógus tájékozottságot szerezhet a gyermek memorizációs képességéről, amely ismeretében ajánlást tud tenni az egyén gazdaságos és sikeres gyakorlási, tanulási módjára. A gyermekkel meg kell beszélni a különböző tananyagok bevésésére leginkább alkalmas módszereket és technikai fogásokat.

A megjegyzést befolyásoló tényezők: a tanulási anyag terjedelme, a tanulási anyag jellege, minősége, a tanulási anyag bonyolultsága, a differenciáltságra, az anyagrészek közötti diszkriminációs lehetőségek, az anyag értelmessége stb.

Az első hibátlan felidézés esetén beszélhetünk a tanulás kritériumáról.

Az algoritmizált, az analógiás gondolkodás működtetése.

Domináns gondolkodási műveletek, összetartozás, elvonatkoztatás, általánosítás.

Alkalmazás

Az ismeretsajátítás, a **TANULÁS** e periódusában a gyermek a meglévő ismeretét viszi át konkrét, ismert szituációba, vagy új, ismeretlen szituációba.

A feladatmegoldás, a tanulás fázisai.

Elemzés; összefüggések felismerése; meglévő ismeretek mobilizálása; meglévő ismeretek módosítása; transzfer

vagy: a meglévő adatokból való kimozdulás; hipotézisalkotás; belátás; műveletvégzés.

Feltételek, feladatok:

A sikeres alkalmazáshoz az összes pszichikus funkció mozgósítása szükséges.

A problémamegoldó, a taktikai, a kombinatorikus, a kreatív, a heurisztikus gondolkodás működtetése.

Domináns gondolkodási műveletek: összehasonlítás; konkretizálás; általánosítás; absztrakció; analízis (elemeké, kapcsolatoké, rendezőelveké) szintézis (kommunikáció, tervkészítés, absztrakt kapcsolatok létesítése).

Értékelés

Az ismeretsajátítás, a **TANULÁS** egy ciklusának "zárófázisa" az értékelés, ahol a kitűzött feladat célját, a követelményeket összehasonlítjuk az elért eredményekkel (ellenőrzés). Ha az összehasonlítás eredménye pozitív, akkor az értékelés kedvező **megerősítéssel** zárul. Ellenkező esetben a feladatvégzés, a tanulás korrekcióval "újraindul".

Az értékelés típusai:

A belső kritériumok alapján (logikai pontosság, összefüggéslátás, szubjektív hitelesség, becslés).

Külső kritériumok alapján (valószínűség, tények, teóriák összehasonlítása, általánosítása, kritikája).

Feltételek, feladatok:

A pedagógus értékelő magatartása (időbeli) nem maradhat el. Az elemzően kritizált vagy elvetett teljesítmény is fejleszt.

Kisiskolás kortól kezdődően fokozatosan kell alakítani a gyermek önellenőrzési-, önelemzési-, önértékelési képességét.

Az így algoritmizált tanítás-tanulás folyamatában továbbá intenzívebben fejlődnek a: rendszerezés-, tervezés-, szervezés-, becslés-, döntés-, felfedezés-, kombináció-, ítéletalkotás képessége.

Kritikai és alternatív gondolkodás működtetése.

Domináns gondolkodási műveletek: ítéletalkotás, következtetés, variálás, kombinálás.

A TANULÁS TANÍTÁSA

A **tanulás tanítása** az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek esetében azt jelenti, hogy:

a tanuláshoz szükséges készségeket, képességeket, a pszichikus funkciókat, a gondolkodási műveleteket, valamint a gondolkodásfajtákat a képzés teljes intervalluma alatt tudatosan fejlesztjük, felhasználva a tanítás-tanulás során a tananyagban, tevékenységekben rejlő lehetőségeket.

Azzal, hogy megterveztük a fejlesztési követelményeket, elkerüljük a diffúz jelleget és a tanítás "tanításának" esetlegességét.

Az, hogy a tanulási képesség elemeinek gyakorlása a tantárgyi oktatás keretei között tervezetten és ütemezetten történik, az- **integratív hatásrendszer**t is számba véve - jelentősen növelheti az eredményességet.

Célszerű még, ha időszakos, nem túlságosan nagy óraszámú **tanulási tréningeket** tervezünk és szervezünk (szervezeti keretek: osztálycsoport, képességcsoport, individuális forma).

Az epochálisan tervezett tematikával megjelenő tantárgy **"Tanulásmódszertan"** elnevezéssel nálunk is alapját képezhetné a tanulás tanításának, s ennek hatása szétsugározna minden tárgy tanítására, ha az itt elsajátítottakat a tanórákon, a tananyagon gyakorolhatnák, fejleszthetnék a gyermekek. Igaz, a szakirodalom többnyire 10-18 éves tanulók tanulásmódszertanával foglalkozik (Oroszlány Péter). Ez nem mond annak ellent, hogy mi keressük azokat a megoldásokat, apró, finom pedagógiai fogásokat, amelyek a sérült gyermekeink számára már az iskoláztatás kezdetétől alkalmazható.

Mielőtt a tréningeket elkezdjük, pontos diagnózist kell felállítanunk minden gyermekről.

Meg kell állapítanunk:

- a tanuláshoz, iskolához való viszonyát;
- a tanulási képességeinek sérültségét, fejlettségi mutatóit;
- a tanulási technikáinak, módszereinek fejlettségi szintjét (egyáltalán vannak-e?);
- a tanulási szokásait (egyáltalán vannak-e?).

A felmérések elemzése, értékelése után dönthetünk, hogy hogyan is kell a tematikáinkat összeállítanunk, hozhatunk-e létre a képességek fejlettsége alapján csoportokat vagy egyéni terápiát kell alkalmaznunk.

Mit jelent nálunk továbbá a tanulás "tanítása"?

Jelenti a tanuláshoz való pozitív attitűd kialakítását.

Amelynél a pedagógus ellenőrző, tervező, a pedagógiai tevékenységet kompetensen irányító munkája elengedhetetlen.

Tudnia kell, hogy mivel a tanulás **erőfeszítést** igényel, a gyerek számára mennyiségben és minőségben csak annyit és csak olyan feladatot lehet és kell adni, amely **kis erőfeszítéssel eredményt hoz. A siker, a jól végzett munka öröme** a legfőbb motivátor, amely további feladatok elvégzésére készítet. Ha nem így teszünk, az tragédiát jelent, hisz a tanulás, az információszerezés, a tevékenykedés, a fejlesztőfolyamatban való aktív részvétel a záloga, hogy a gyermek kiléphessen sérült személyisége börtönéből.

A tanuláshoz való kedvező viszonyhoz hozzájárul még a jó iskolai légkör, a szeretetteljes tanár-gyermek kapcsolat. Olyan iskola, ahol a gyermek **biztonságban** érzi magát. Nem elhanyagolható a színes, gazdag metodikai repertoárral rendelkező **pedagógus**, aki élményeket nyújt, biztosítja a variábilis, minden gyermek számára vonzó tevékenykedtetést és türelmes. **Bíz**ik a gyermek fejlődésében, és ezt ki is nyilvánítja.

Mit jelent még nálunk a tanulás "tanítása"?

Jelenti a tanuláshoz szükséges képességek és pszichikus funkciók, gondolkodási műveletek, gondolkodási fajták korrigálását és terápiás fejlesztését.

Úgy gondolom, hogy az évek során ezzel a metódussal folytatott fejlesztés a gyermek tanuláshoz szükséges **alapképességeinél** (hisz egy és ugyanazon területről van szó) is kamatozik.

Mely alapképességekről van szó?

Nálunk elsődlegesen a kultúrtechnikákról, amelyeknek 1-6. évfolyamig van az alapozása, de kiemelten fontos a továbbiakban is a programszerű fejlesztésük, az iskoláztatás teljes intervalluma alatt.

– A pszichikus funkciók pubertáskori **tréningszerű** fejlesztése segítheti egy dinamikusabb, határozottabb és tudatosabb érzékelés, figyelem és emlékezet stb. kialakítását, továbbbépítését.

Jelenti a helyes tanulási szokások megtanítását.

A sérült gyermekeknél ez az iskolába lépés pillanatától kezdődően feladat. Ha nem tanítjuk, ha nem modelláltatjuk, ha nem tudatosítjuk a helyes tanulási szokásokat, általában rossz szokások alakulnak ki helyettük. A rögzült, rossz szokások korrekciója bonyolult és nehéz feladat, de nem nyugodhatunk bele, meg kell próbálkoznunk az átszoktatás hosszú ideig tartó pedagógiai problematikájával, a megoldások megkeresésével.

2.7.7.1. Enyhe fokban értelmi sérült tanulók, a tanulásban akadályozott tanulók fejlesztését segítő program

Az értelmi fogyatékosok egyik csoportját képezik. Az enyhe fokban értelmi sérültek személyiségfejlődési zavara, akadályozottsága az idegrendszer enyhe, különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/ vagy funkciózavarával függ össze.

Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal megállapítható a kognitív funkciók lassúbb fejlődése.

A tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak azok a tanulók, akiket korábban a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, a köznevelési törvény szerint Szakértői Bizottság enyhén értelmi fogyatékosnak minősített.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

Bevezető szakasz: 1-2. évfolyam

Kezdő szakasz: 3-4. évfolyam

Ebben a két szakaszban a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatási-szervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének.

A bevezető szakaszban szükség esetén egy évfolyam tananyagának elsajátítására szükség esetén egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezhetünk. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységre készíti a tanulókat. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére törekszik.

E két szakaszban nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

Alapozó szakasz: 5-6. évfolyam.

Fejlesztő szakasz: 7-8. évfolyam.

Az alapozó és a fejlesztő szakaszban a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

2.7.7.2. A pszichés fejlődés zavarai miatt nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók (részképességzavar) fejlesztését segítő program

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

diszlexia,

diszortográfia,

diszkalkulia,
 diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
 a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
 hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
 a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetében tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást. Minthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki.

Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

A tanítás-tanulás folyamatában a **részképességzavarok** körébe elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) elsajátításának és képességének deficitjeit, valamint az általuk kiváltott következményes magatartási és/ vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttesét soroljuk. E fogyatékoság deficiál - diagnosztikai jellemzője, hogy a részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás, teljesítményszóródás mutatható ki a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között.

Kiemelt célok, feladatok

Kudarctűrő képesség növelése.

A tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése.

A sajátos nevelési igényű tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban.

Tankötelezettségük teljesítését szakember segítségével végezzék.

Önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása.

Pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégzése.

A tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása.

Testnevelés és sport műveltségi területen az első tanévben szenzoros gyógyújszás alkalmazása.

Önállóságra nevelés.

testséma biztonságának kialakítása,

téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,

vizuomotoros koordináció gyakorlása,

látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,

beszédfelkészítés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése,

verbális figyelem és emlékezet, intenzív fejlesztése,

hang - betű kapcsolat kialakítása; fonémahallás fejlesztése,

makacs betűtűvesztések kiküszöbölése (egymástól távol tanítjuk, sok mozgással,

hangoztatással stb. pl.: b-d-p, o-ó, u-ú, ü-ű, ö-ő),

figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között,

toldalékok körültekintő olvasása,

olvasástechnika, tempó fejlesztése,

olvasás-írás tanítása (esetleg újratanítása) hangoztató - elemző vagy diszlexia prevenciók módszerrel,

olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutás alatt,

idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,

segítő környezet folyamatosan álljon rendelkezésre,

kompensáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,

olvasásképtelenség esetén a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

A megvalósítás színterei

minden tanórán,

fejlesztő, felzárkóztató foglalkozáson,

napközi, tanulószoba.

Kiemelt feladatok *diszkalkúlia* esetén:

testséma kialakítása,
 téri relációk biztosítása,
 a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
 számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés,
 az érzékelés - észlelés, a figyelem az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
 segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.),
 az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megörökítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
 a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,
 gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel, egyéni sajátosságokhoz igazított megjegyzést segítő technikák megtalálása, alkalmazása,
 szerialitás erősítése.

A megvalósítási színterei

matematika óra,
 napközi, tanulószoba,
 rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozás,
 felzárkóztató foglalkozások,
 szabadidő (képességfejlesztő játékok).

Kiemelt feladatok a *részképességzavar* és/vagy *fogyatékoságok együttes, halmozott tüneteit* mutató tanulók esetén (*hiperkinetikus zavarok*):

A halmozott fejlődési zavar a beszéd / nyelv, a mozgás, a kognitív képességek eltérő és egyenetlen fejlődését foglalja magába. Komoly akadálya az olvasás, írás, számolás elsajátításának. Speciális fejlesztés, logopédiai- és pedagógiai ellátás szükséges. A percepció minden területét fejleszteni kell:

a vizuális, az akusztikus, a mozgásos észlelés folyamatait,
 a motoros képességeket,
 a beszéd és nyelvi készség állandóságát.

A különleges gondozás igényeit gyógypedagógus végzi.

Tanácsadás osztályfőnöknek, tanítónak, szaktanárnak, szülőnek.

Együttműködés a pszichológussal.

A megvalósítás színterei

tanóra,
 napközi, tanulószoba,
 gyógypedagógiai foglalkozás egyéni terápiás terv alapján.

2.7.7.3. Beszédfogyatékos tanulók megsegítésére irányuló program

Beszédben akadályozottak, beszédfogyatékosok azok a gyermekek, akiknél öröklött, veleszületett, szerzett, organikus, funkcionális, pszichés és környezeti okok következtében az átmeneti, illetve tartós hang-, beszéd- és nyelvi zavar gátolja az egyén és a környezete közötti interakciót és alkalmazkodást.

Az akadályozottság megmutatkozhat a hangadásban, a hangzó beszédben, a beszédfolyamatosság felbomlásában, a beszéd észlelésében, megértésében, kivitelezésében, valamint az írás, olvasás, számolás területén. A beszédfogyatékos tanulónál a fenti tünetek, a legenyhébb artikulációs eltéréstől az egész kommunikációt érintő súlyos zavarig minden változatban előfordulhatnak.

A kommunikációs nehézségek miatt különböző pszichés eltérések (magatartási zavarok), tanulási akadályozottság is kialakulhat.

A beszéd-rendellenesség felléphet a beszédfejlődés különböző szakaszaiban, de érintheti a már kialakult beszédet, nyelvet is.

Amennyiben a beszédhiba, beszédfogyatékoság a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló folyamatos gyógypedagógiai ellátásra szorul. Az oktatás a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a fogyatékoság jellegétől függ, amely lehet:

beszédfejlődési elmaradás:(megkésett/akadályozott beszédfejlődés, diszfázia),
artikulációs zavar: (pöszeség, orrhangzósság),
beszédrítmus-zavar: (dadogás, hadarás),
centrális zavar: (disarthria),
hangképzési zavar: (diszfónia),
parciális teljesítményzavar: (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia),
beszédészlelési, megértési zavar.

Az általános iskola első két évfolyamára összpontosul az ismeretszerzés beszéddel összefüggő eszközrendszerének elsajátítása, ezért a különleges gondozás is, amely elsősorban a módszerbeli és habilitációs /rehabilitációs teendőkben fogalmazódik meg.

A fejlesztést logopédus szakember bevonásával biztosítja iskolánk.

Kiemelt fejlesztési feladatok

Énkép, önismeret:

erősödjenek pozitív személyiségjegyeik, alakuljon ki önismeretük, fejlődjön önbizalmuk és kudarcűrő képességük, személyiségük váljon harmonikussá,
a fejlesztést úgy építjük fel, hogy az egész személyiségre irányuljon, a gyermekben reális énkép alakuljon ki, önbizalma, kudarcűrő képessége, feladattudata, kitartása,
aktivitása, belső motivációja fejlődjön - a tanulót ösztönözzük beszédhibája leküzdésére, ugyanakkor készítjük fel őt az esetleges visszaesésekre, a maradványtünetekkel való együttélésre,
a gyermekek állapotuktól függően, nyelvi-kommunikációs zavaraiak kompenzálása után, jussanak el az önállóság általuk elérhető optimális szintjére, képességeik kibontakoztatásával váljanak a társadalom aktív, cselekvőképes tagjává
a fejlesztés segítségével a sajátos nevelési igényű gyermekek is tudják teljesíteni minden műveltségi területen a minimum követelményeket.

Információs és kommunikációs kultúra:

a beszédükben akadályozott gyermekek fejlesztésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezetben integráltan folyó oktatásnak.

Tanulás:

a fejlesztést tervszerűen, tudatosan kell felépíteni: beszédállapot felmérés – egyéni terápiás terv - tudatos módszerválasztás - komplexitás a fejlesztésben – folyamatos kísérés,
munkánk során nagy hangsúlyt kell fektetnünk a sokoldalú percepció fejlesztésre: fel kell használnunk, hogy a látási, hallási, kinezteziás, beszédmozgási ingerek, benyomások erősítve fejlődnek,
tudatosan használjuk ki a transzferhatásokat, megismerve a beszédfogyatékos tanuló „erős oldalait”, ezekre építve, a fejlesztést különböző átviteli megoldásokkal tegyük eredményesebbé.

Testi, lelki egészség:

a tanuló motiválása beszédhibája leküzdésére; felkészítése a maradandó tünetek elfogadására, s ezzel való együttélésre.

Felkészülés a felnőtt életre:

tájékoztassuk a szülőket, milyen továbbtanulási lehetőségek állnak gyermekeik előtt - integráltan oktató középiskolák, gimnáziumi tagozatok diszlexiások számára, ezt a tanuló is ismerje meg.

A megvalósítás keretei, eljárásai

A Beszédvizsgáló Országos Szakértői és a Szakértői Bizottság szakértői véleménye alapján iskolánkban együtt neveljük az ép értelmű beszéd fogyatékos és a nem fogyatékos gyermekeket. A gyermekek számára biztosítjuk az ép beszélő környezetet, a sajátos nevelési igényükből fakadó többletszolgáltatásokat.

A gyermekek fejlesztése inkluzív (befogadó) osztályokban tanítási órákon, tanórán kívül – a sérülés típusától, súlyossági fokától függően egyéni, vagy csoportos - speciális fejlesztő foglalkozásokon, szabadidős tevékenységekben, valamint napközis foglalkozás keretében történik.

Tanítási órák

Kiemelt szerepet kapnak az anyanyelvi fejlesztés, a testnevelés az ének-zene, a vizuális kultúra, és a technika és életvitel.

A megfelelő beszédtechnika kialakítása fontos része az anyanyelvi nevelésnek, ezeket alsó tagozatban a magyar nyelv és irodalom, valamint az ének-zene órákon napi rendszerességgel végezzük.

Az anyanyelvi fejlesztésnél figyelembe véve a sérülés jellegét az egyes műveltségi részterületek más-más hangsúlyt kaphatnak:

az írás, olvasás előkészítő szakaszának időtartamát növeljük,

olvasás-, írástanítási módszerként a hangoztató-elemző, illetve a diszlexia-prevenációs módszert használjuk,

beszéd fogyatékos tanulóknál hosszabb begyakorlási és érési szakaszokat tervezünk,

az anyanyelvi fejlesztés a kommunikációs szándék megvalósítására törekszünk a nevelés-oktatás minden területén,

a tantestület tagjai törekszenek, hogy mindig jó beszédpéldát nyújtva, helyes beszédtechnikával kommunikáljanak a gyermekekkel.

A beszéd-rendellenességgel küzdő tanulóknál gyakran tapasztalhatók a nagy- és finommozgások zavarai, a testtudat a testérzet a testséma kialakulatlansága, a téri tájékozódás fejletlensége is.

A testnevelés, környezetismeret és a művészetek tárgyak jól szolgálják a téri orientáció - mozgás - ritmus fejlesztését, mely hatással van a beszédkoordinációra.

Idegen nyelv oktatásánál körültekintően járunk el, a minősítés alóli felmentés helyett a módszerek változtatását is lehetségesnek tartjuk.

A pedagógusok a szakértői vélemények, alapos megfigyelések, a gyógypedagógus, a fejlesztő pedagógus valamint a pszichológus segítségével, a tanulók egyéni sajátosságainak ismeretében a differenciálás különböző módjait alkalmazzák:

segítségadásban: a feladat megismétlése a beszéd fogyatékos tanulóknak megfelelő nyelvi szinten,

a feladatok szintjén: mennyiség, technikai kivitelezés: - írás területén gyereknél, rajzos vagy szóbeli megoldás, illetve szóbeli felelet helyett írásbeli válasz,

szociális keretek szintjén: párban, vagy csoportban végzett munka oldja az akadályozott tanuló elszigetelődését,

tanulási stílus szerint: auditív, vizuális, vagy motoros területre támaszkodik inkább a gyermek,

a célok szintjén: egyes beszéd fogyatékos tanulóknál mérlegelni kell, mi az a minimális tudás, amelyet egy-egy szakasz határára el kell érni, melyre a további szakaszok épülhetnek,

értékelésben: a tanulót önmagához, fejlődéséhez kell mérni - erre legalkalmasabb a szöveges értékelés

Pedagógiai célú habilitációs / rehabilitációs foglalkozás

Logopédiai terápia: sérülés specifikus egyéni vagy csoportos megsegítést foglal magában, egyéni fejlesztési terv alapján.

A logopédus munkájában komplex ellátásra törekszik, feladata a beszéd-rendellenességek kompenzálása, a funkciófejlesztés, az olvasás-, írászavarok redukációja.

A terápia nem zárul le a beszédhiba javulásával, megszűnésével, utógondozásra is szükség lehet, amely jelenti a beszédállapot szinten tartását, ellenőrzését, az esetleges visszaesések prevencióját. További cél a másodlagos tünetek megelőzése, a sérült pszichés funkciók fejlesztése. Az utógondozás sikerét a logopédussal való szoros együttműködés segíti.

A logopédus feladatai:

- a fogadó pedagógusok tájékoztatása a beszéd fogyatékoság típusáról, a gyermek fejlesztési lehetőségeiről, az alkalmazható módszerekről, szakirodalomról,
- a beszédben akadályozott gyermek „erős” és „gyenge” oldalainak bemutatása,
- konzultáció a pedagógussal a tanuló fejlődéséről, előmeneteléről,
- kapcsolattartás a beszéd fogyatékos gyermek, valamint a befogadó osztály tanulóinak szüleivel,
- kapcsolattartás a rehabilitációs/rehabilitációs fejlesztésben résztvevő más szakemberekkel a komplex fejlesztés team-munkát igényel (pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógytestnevelő), a beszédben akadályozott gyermek orvosi vizsgálatának kezdeményezése.

Tanórán kívüli tevékenységek

Napközis foglalkozások:

A délelőtti tanítási órákon megszerzett ismereteket itt mélyítjük el, olyan tanulási technikákat alakítunk ki, amelyek lehetővé teszik a megközelítően önálló ismeretszerzést.

Komplex személyiségformálásra törekszünk, az egyéni sajátosságokat szem előtt tartva.

A sikeres szocializációhoz szükséges normák, szabályok kialakítására, gyakoroltatására törekszünk.

Olyan szabadidős tevékenységeket teszünk lehetővé, amelyek játékon keresztül hatnak az anyanyelvi fejlettségi szintre: emlékezet-, szerialitás-, szókincs-, gondolkodás-, mozgás-, figyelemfejlesztő játékok.

A beszédben akadályozott gyermekek is megtalálhatják iskolánkban azokat a tevékenységeket, szakköri foglalkozásokat, amelyek érdeklődésüknek megfelelnek. Gátolt kommunikációjukban is oldódik a szorongásuk, ha valamilyen területen sikereket érhetnek el.

Szülői értekezletek, fogadóórák:

Ezen az alkalmon lehetőség nyílik a szülők számára, hogy megismerjék a beszéd fogyatékos gyermek fejlesztése érdekében rájuk háruló feladatokat, életperspektívát. Empátiás készség kialakítására törekszünk a többi gyermek szüleiben, fontos, hogy a szülők is támogassák gyermekeiket a fogyatékos gyermek elfogadásában. Egységes értékrendet kell kialakítani a viselkedés területén, a jutalmazás és büntetés egybehangzó alkalmazása a helyes magatartásformák kialakítása érdekében.

2.7.7.4. Halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztését segítő program

A halmozott fogyatékoság olyan állapotot jelent, amelyben különböző társult formában van jelen az értelmi képességek, a mozgásfunkciók, a verbális kommunikáció, a látás, a hallás, valamint más megismerési funkciók, esetenként a személyiség és viselkedés zavara.

Az épen maradt és sérült funkciók korrekciós jellegű fejlesztésével a gyermeket olyan szintre kell eljuttatni, mely az adottságaikhoz és korlátaikhoz mért legteljesebb rehabilitációt vagy rehabilitációt teszi lehetővé.

Az egyéni felzárkóztató programok alapján történő fejlesztés során a domináns fogyatékosághoz igazodva, de a társult fogyatékoságból eredő korlátokra figyelve szükséges a képességek fejlesztését megvalósítani. Az egyéni fejlődést nyomon kísérő pedagógiai diagnosztizálás alapja a fejlesztés rövid távú céljai, feladatai, és követelményei.

A halmozottan sérült mozgáskorlátozott tanulók fejlesztése

Kiemelt pedagógiai feladatok:

A műveltségi tartalmaknak az adottságokhoz és korlátokhoz rugalmasan alkalmazkodó mennyiségben és minőségben történő elsajátítása.

Minden sérült funkció korrekciós jellegű fejlesztése.

Tanulási zavarok esetén sérülésspecifikus módszerek alkalmazása.

Egyéni fejlesztési terv kidolgozása abban az esetben is, ha a gyermek csoportfoglalkozáson vesz részt.

Az egyéni fejlesztéssel nem korrigálható esetekben áttérés a szociális tanulásra.

Felkészítés - a gyermek képességeihez mérten - az önkiszolgálásra és - esetleg - munkavégzésre.

A személyiség fejlesztése a kiegyensúlyozottság, harmonikusság, a szocializációra való alkalmasság irányában.

A halmozottan sérült látássérült tanulók oktatása

A halmozottan sérült, vak, aliglátó, gyengénlátó tanulók nevelését-oktatását és optimális fejlesztését a gyógypedagógiai intézményekben belül működő speciális tagozatok biztosítják. A helyi tanterv kidolgozásánál a társuló fogyatékosokra vonatkozó irányelveket együttesen kell alkalmazni. A halmozottan sérült látássérülteknél egyéni fejlesztési tervet is szükséges készíteni.

Az integrált nevelés-oktatásban résztvevő halmozottan sérült látási fogyatékos tanulók oktatásához a látássérültek intézményeiben létrejött egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények nyújtanak szak- és szakmai segítséget.

A halmozottan sérült nagyothalló tanulók fejlesztése

A halmozottan sérült nagyothalló tanulók nevelési, oktatási lehetőségeit alapvetően befolyásolja a társult fogyatékoság jellege és súlyossága, ezért az iskolai fejlesztés elveit és szakaszait

valamennyi érintett fogyatékosági terület pedagógiai és rehabilitációs feltételeinek biztosításával – az adott tanuló esetében egyéni fejlesztési tervben szükséges meghatározni.

A halmozottan beszéd fogyatékos tanuló

A beszédzavarok egy-egy tanulónál halmozottan is előfordulhatnak. A leggyakrabban a megkésett, illetve akadályozott beszédfejlődés, a komplex nyelvi fejlődési zavar jelenik meg a tünetek sokféleségével tarkítva. Nem ritka a megkésett/akadályozott beszédfejlődés – a hadarás - a dadogás együttese. Az iskolai szakaszban ennek olvasás-, írászavar-kihatása is megmutatkozik. A tünetek megjelenhetnek párhuzamosan, de előfordul a tünetváltás jól ismert jelensége is, amikor pl. a kiejtés javítását, javulását követően dadogás, hadarás lép fel. Ilyen esetekben a fejlesztési elvekre épülő terápiák tudatos alkalmazása a rehabilitáció döntő tényezője.

2.7.8. Nemzetiségi nevelés-oktatás

A magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás biztosítja a roma/cigány tanulók számára a romák, a cigányság kulturális értékeinek megismerését, a romák/cigányok történelméről, irodalmáról, képzőművészetéről, zenei és táncművészetéről, valamint hagyományairól szóló ismeretek oktatását.

Az oktatás elősegíti a roma/cigány tanulók iskolai sikerességét, illetve mérsékli esetleges hátrányaikat. Biztosítja a cigányság helyzetéről, szervezeteiről és intézményeiről szóló ismeretek oktatását. A pedagógia eszközeivel - asszimilációs elvárások nélkül - segíti a cigányság integrációját.

A magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás része:

A roma/cigány népismeret műveltségi terület oktatása, heti egy tanórára kiterjedő időkeretben.

Az oktatás részletes követelményei a népismeret, a magyar irodalom, történelem, ének-zene, rajz, technika és osztályfőnöki tantárgyakban kerülnek megfogalmazásra.

A folyamatosan szervezett roma/cigány kulturális tevékenységek, heti két tanórának megfelelő időkeretben.

E tevékenységek: kézműves foglalkozások, népzenei, néptánc foglalkozások, hangversenyek, roma témájú filmek, színházi előadások, a romák történelmével, hagyományaival, képző- és iparművészetével kapcsolatos kiállítások megtekintése, író-olvasó találkozók roma alkotókkal, találkozók roma közéleti személyiségekkel, részvétel roma művészeti-kulturális programokon és felkészülés ilyen programokra.

A fenti elemeken keresztül a nemzetiségi önismeret fejlesztése.

Sikeres nevelő-oktató munkánk hatékonysága érdekében a tanórai munkán kívül építeni kell a tanórán kívüli, szabadidős tevékenységekre is.

A tanulók tudásszintjének, készségeinek ismeretében és az iskola lehetőségeinek függvényében az előzőekben meghatározottak mellett a roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás során tanórán kívüli foglalkozások keretében biztosítjuk a differenciált képességfejlesztő foglalkozásokat, - amelyek megszervezhetők az egész napos iskola, a napközis vagy tanulószobai foglalkozások keretében is - mint:

tantárgyi fejlesztés (magyar nyelv és irodalomból és matematikából),
szocializációs, kommunikációs fejlesztés,
képességfejlesztés, felzárkóztatás,
egyéni tehetséggondozás.

A nemzetiségi nevelés célja: a nemzetiségi történelmi kultúra megismerése, a hagyományörzés - hagyományteremtés, az önismeret kialakítása, a nemzetiségi jogok megismerése, gyakorlása. Segítenünk kell a tanulókat abban, hogy megtalálják helyüket a közösségben, elfogadják és elfogadtassák másaikat, saját értékeiket.

A nemzetiségi oktatásban részesülő tanulóink zöme ingerszegény környezetből érkező, hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Biztosítani kell számukra:

az ismeretek megszerzésének feltételeit minél sokoldalúbb megközelítéssel, szemléltetéssel, érdekessé, befogadhatóvá téve az ismeretet;

a megszilárdítás, begyakorlás, készségfejlesztés folyamatának idő-kereteit (az otthoni tanulást is pótolandó), helyét;

az életkori sajátosságoknak megfelelő, az egyéni adottságokat figyelembe vevő személyiségfejlesztést.

Ezért az iskolában rendelkezésre álló lehetőségek maximális kihasználására törekszünk.

Az iskola valamennyi helyiségét, (szaktanterem, uszoda, tornacsarnok stb) működő szolgáltatását (étkezési lehetőség, gyógytestnevelés, könyvtár stb.) igénybe vehetik és veszik tanulóink.

A cigány népismeret oktatása.

Folyamatosan alakítjuk a tantárgy eszközrendszerét. Jelenleg folyóiratok, könyvek, hangkazetták, dia-és fóliaszorozatok állnak rendelkezésre, amelyek a népismeret ismeretanyagát tartalmazzák.

A hagyományos cigány mesterségek bemutatásához, a zene, az öltözetek megismeréséhez, szokások felelevenítéséhez, a jelenlegitől jóval szélesebb skálájú eszköztárra van szükség.

Kiemelt célok és feladatok

A Pedagógiai Program által megfogalmazott általános célkitűzések és nevelési feladatok megalapozzák a roma/cigány nemzetiségi nevelés területén adódó speciális **törekvéseinket**.

Elsődleges célunk a felzárkóztatás, tehetségfejlesztés, az iskolai-, és a való életbe való sikeres beillesztés.

Személyiség- és képességfejlesztésben kiemelt fontosságú az önismeret, a kommunikációs technikák javítása, az együttműködési készség fejlesztése, a reális énkép kialakítása.

A szocializáció elősegítésében feladatunk, hogy a tanulóknál kialakuljon a saját és a világ értékei, normái közötti kapcsolat iránti érzékenység és csökkenjenek az adaptációs nehézségek.

Az egészségközpontú nevelés területén kiemelt fontosságú a környezetbarát életvitel, az egészséges életmód, valamint a mentálhigiénés program megvalósítása.

Az érték közvetítésben kiemelten kezeljük a tanulásba és a tudásba vetett hit felismertetését, és a motiváció fejlesztését.

Az ismeretközvetítés elsőrendű feladatának tekintjük az iskolai sikerességet, a továbbtanulásra való felkészítést.

Hagyományörzés: prioritást élvez az identitástudat megerősítése, vállalása és a nemzet közös kultúrájába történő beillesztése.

A helyi tanterv által meghatározott nevelő, oktató munka kötelező és közös céljain túl biztosítja, az adott kisebbség népismeretének, irodalmának művészetének oktatását.

A tanulók pedagógiai igényeinek megfelelően biztosítja a szociokulturális helyzetből adódó esetleges hátrányok csökkentését, iskolai előmenetelét, a tehetséggondozást.

2.8. Az iskola által alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

Iskoláink tanulóinak többsége hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, ezért a hagyományos pedagógiai módszerek alkalmazása mellett fontos megtalálnunk azokat az egyéb megoldásokat, módszereket, amelyek a hátrányok csökkentésén keresztül a tanulási sikerekhez és az iskolai kudarcok leküzdéséhez hozzájárulhatnak.

Ezért nagyon fontos

- a változatos módszerek, eszközök, tanulási formák alkalmazása a jobb megértés, a figyelem ébrentartása, a választhatóság és a nagyobb motiváció fenntartása érdekében.
- a különféle tanulásszervezési formák és a közös munka szabályainak megfogalmazása.

Hagyományos tanítási órák

Minden tantárgynak vannak olyan részei, amelyeknél elengedhetetlen a régi, már bevált frontális osztálymunka alkalmazása. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a tanuló 45 percig csak a tábla felé fordulva passzívan a pedagógust hallgatja, hanem kisebb-nagyobb megszakításokkal más pedagógiai módszer is alkalmazásra kerül.

Sajátos pedagógiai módszerek a kompetencia alapú oktatás keretében:

Differenciált tanítási órák

Ezek a tanórákon jobban előtérbe tudjuk helyezni a tanulók egyéni képességeit, egyénre szabott feladatokkal: lehetőséget adva a felzárkózásra és a tehetséggondozásra. A pedagógusoktól ezen órákra való felkészülés több előkészületet igényel, hiszen szinte minden különböző képességű gyereknek a neki megfelelő feladatot kell biztosítani az előrehaladáshoz. A differenciálásra kiválóan alkalmasak a különböző csoportmunkák és a kooperatív tanítási órák és foglalkozások is.

A differenciálás pedagógiai értéke

- Mindenkit elvezet a célhoz
- Mindenkinek sikere lehet
- Sokszínűségével a képességek sokféleségét hozza mozgásba
- Sokféle tehetség megjelenésére ad alkalmat
- Mentesít a stressz hatása alól, erősíti az önbizalmat
- Hosszabb ideig fenntartható a motiváció
- Ha választható, akkor önkéntes – motivál, kötelesség, felelősség
- Lehetővé teszi valamennyi tanuló bevonását az iskolai tevékenységbe, a tanulásba

Csoportmunka és a kooperatív tanítási órák

A gyerekek által leginkább kedvelt munkaforma a csoportmunka, mivel a heterogén csoportokban a gyengébb képességű tanuló társai segítségével tanulhat játékosan. A jobb képességű gyerekek élvezettel segítenek társaiknak, betöltve a „kis tanár” szerepét.

A csoportmunka során megtanulják tanulóink egymást elfogadni, együttműködni, együtt dolgozni. Ez a módszer sikerélményt biztosít minden csoportagnak, hiszen mindenki jó valamiben, és így kiegészítik egymás munkáját. Ebben a munkaformában a pedagógus szerepköre is megváltozik, partnerként támogatja diákjait.

Interaktív tananyagok, IKT eszközök alkalmazása a tanítási órákon

Iskolánk jól felszerelt interaktív tantermekkel és interaktív tananyagokkal rendelkezik. A gyerekek nagy érdeklődéssel és élvezettel vesznek részt ezeken az órákon. Szívesen kihasználják a technika lehetőségeit. Ezzel a módszerrel könnyebbé tesszük a tanulási folyamatot, mivel több érzékszervet is bevonunk az ismeretek elsajátításába.

Drámapedagógiai módszerek alkalmazása

A drámapedagógia alkalmazása többek között a gyermekek motiválását, a tananyag belsővé válását, a nyelvi kommunikációs készségek fejlesztését segíti elő.

A kompetencia alapú oktatás leghatékonyabb módszere:**Projektoktatás az iskolában és az iskolán kívül**

A projekt-módszer lényege nem az ismeretek átadása vagy az, hogy a tanulók ismereteket halmozzanak föl, hanem hogy kifejlessze képességeiket, használható tudást szerezzenek az élet legkülönbözőbb területein. A projektpedagógiában a gyereket nem fejlesztik, hanem fejlődik.

A projekt közösen végzett tevékenységek sorozata. Középpontjában egy gyakorlati jellegű probléma áll, melyet a diákok és tanárok közösen, több szempont szerint elemezve, komplex módon dolgoznak fel. A projektmódszer legfontosabb értéke maga a munkafolyamat.

Az egyéni munka mellett megjelenik a csoportos tevékenység, az együttműködés (kooperativitás). Mindenki saját képességei, egyéni tapasztalatai alapján járul hozzá a csoport munkájához.

A munkafolyamat eredménye a produktum, amely lehet: tárgy, játék, társasjáték, modell (minta a valóság tanulmányozásához, terv, pl. szabásminta stb.), makett (gép, eszköz, kicsinyített alkotás), előadás, színdarab, magnófelvétel, videofelvétel, fénykép, írásmű, művészeti alkotás, kiállítás, összetett alkotások, bemutató, tabló, diagram, elméleti megoldás, rendezvény, ünnepély.

A módszer a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és a közös tevékenységre épít. Egyik fő jellegzetessége a résztvevők nagyfokú szabadsága, önállósága. A projektmódszer alkalmazásával kilépünk a hagyományos időbeosztásból és a tantárgyi keretből. Az ismeretszerzés a különböző tevékenységek során alkotó módon történik. Nem a pedagógus adja át az ismereteket, hanem a tanulók szerzik meg azokat a tevékenységek során. Tanítás, ismeretátadás, ismeretfelhalmozás helyett a tanulás, az ismeretszerzés, és a képességfejlesztés kerül előtérbe. A projekt megvalósítása során a hangsúly az együttes munkálkodáson, egymás segítésén, elfogadásán, a kommunikációs készségek, technikák elsajátításán van. Ha ez valóban sikerül, akkor érvényesülhet a projekt didaktikai hármas alapelve:

átélés – ismeretszerzés – megértés.

Iskolánkban leggyakrabban alkalmazott tanítási projektek

Technika – Informatika - Biológia projekt (informatikai alkotás – prezentáció – létrehozása az épített és természeti környezetről, technikai folyamat megvalósítása, kipróbálás, elméleti ismeretek) Célja tárgyi produktum megalkotása; *Digitális témahét*

Pénzügyi tudatosság és gazdálkodás hete

Művészeti projekt előadás, kiállítás, összetett alkotások.

Környezeti projekt – erdei iskola, Víz Napja, Föld Napja, Fenntarthatóság-környezettudatosság témahete

Egészségnevelés projekt – egészségnap, Az egészségtudatos gondolkodás és iskolai mozgástevékenységek témanap.

Az adott (projekt) probléma megoldásához vezető cél felismerése, megértése,

További konkrét problémák, részcélok megfogalmazása,

Egyéni vagy önkéntes alapon csoportok kialakítása,

Választás a megfogalmazott problémákból,

Megoldási terv készítése, konkrét feladatok megfogalmazása,

Tanári együttműködés, segítség a célok megfogalmazásába, csoportok szervezésében, a terv elkészítésében.

Kivitelezés

Feladatelosztás megszervezése, az adatgyűjtés színhelyeinek kiválasztása, megállapodás az adatközlők személyében,

Aktív kivitelezés az egyéni, páros vagy csoportos munka során. Együttműködés, a szükséges eszközök, különböző munkatechnikák, közösségi, kommunikációs és tevékenységi formák kialakítása, tantárgyi ismeretek integrációja, önálló kutatás,

Differenciált segítség adása szükség szerint.

A produktum bemutatása a csoportok előtt

A projekt értékelése:

a tanulói önértékelésnél a középpontban a projekt készítésének folyamata,
a csoportok értékelésének középpontjában a bemutatás áll.

A szükséges javítások elvégzése

Az eredmények, a produktum nyilvánosság elé tárása – kiállítás, ünnepi műsor, honlapon történő megjelentetés

a felvetődő kérdések (az értékelés, bírálat, visszajelzések tükrében) megbeszélése, esetleg új projektek tervének megfogalmazása

Pozitívumai:

A tanulók kezdeményező, aktív szerephez jutnak.

Saját érdeklődésük vezeti őket, így a motiváció igen erős.

Fejleszti a kommunikációs és szociális képességeket, a kreativitást, az ismeretszerzési képességet, a problémamegoldó és analitikus gondolkodást, az önállóságot, a kooperációt, a tervezést, az alkalmazkodást, az időbeosztást, az információk megosztását.

Az ismeretek, jártasságok, szokások elsajátítását indirekt úton biztosítja.

Saját képességeiknek megfelelően tudnak részt venni egy-egy probléma megoldásában.

Konkrét, hasznosítható, gyakorlati tudást nyújt.

Lehetőség nyílik újfajta tanár-diák kapcsolat kialakítására.

Örömteli, stresszmentes együttműködést biztosít.

Előmozdítja a pedagógusok szakmai együttműködését, így javítja a tantestület összetartását.

Megvalósul az egymástól történő tanulás elve.

Tantestületünk egyet ért abban, hogy a hagyományos módszerek mellett szükség van kooperatív, együttműködésre nevelő módszerek alkalmazására.

újfajta tanár-diák viszony alakul ki (tanulói döntések, választások, demokratikus légkör),

a projekt megvalósítása során felborul a hagyományos iskolai tanítási rend: változik az időbeosztás, a tantárgyak között elmosódnak a választóvonalak, gyakran az osztálykeretek is felbomlanak,

a projekt - és egyéb kooperatív tevékenység - hagyományos osztályzattal nehezen értékelhető.

A projekt megtervezésekor a pedagógusoknak alkalmazkodni kell egymás igényeihez.

A projekt módszer, nagyfokú szervezőkészséget, lényeglátást és folyamatos szakmai fejlődést kíván meg a tanárainktól: meg kell teremteni az egyes műveltségi területek közötti összhangot, biztosítani kell a zavartalan körülményeket, a jó hangulatot. Fő feladatunk az együttműködés elősegítése, a munka összehangolása és a differenciált segítségnyújtás.

Head Program

A tudásalapú gazdaság igényeinek kielégítése érdekében az iskolával szemben támasztott reális igény, hogy képes legyen felkészíteni a tanulókat arra, hogy tudjanak és akarjanak a mindennapok során önállóan boldogulni és sikereket elérni. Ennek érdekében fontos a cselekvést támogató kompetenciák, így az általános problémamegoldó képesség, a kritikai gondolkodás képessége, a reális és pozitív önbizalom, és a szociális képességcsoportok fejlesztése.

Ennek megfelelően – kiváltképp a felső tagozatos képzési szakaszunkban – iskolánk fontos célja a problémamegoldó gondolkodás és kreativitás fejlesztése, amelyet az iskola a HEAD program kísérleti bevezetésével kíván elérni. A HEAD program olyan holisztikus megközelítésű (H), együttműködés alapú (EA), és design (D) elemeket is tartalmazó nevelési-oktatási program, amely akár a különböző tantárgyak együttműködésében, a tervezői gondolkodás lehetőségét használja fel a tanulás érdekében. A mindennapi kihívásoknak megfelelően a program a cselekvés pedagógiáját, az aktív tanulás elvét követi, azaz a HEAD módszertant alkalmazó foglalkozásokon tanulók a saját tevékenységeiken keresztül, és másokkal való együttműködésben, csoportmunkában építik a tudásukat. Iskolánk törekszik rá, hogy a tanórai tanulás során is olyan tantárgyakat is összekapcsoló –

közös problémamegoldás érdekében szerveződő – tanulótervezési szemléletet képviseljen, ami képes a fejlesztéscentrikus pedagógiai szemlélet érvényesítésére.

A HEAD módszertan ugyanakkor felhasználja a művészeti nevelés alkotó tevékenységen keresztül ható összetett fejlesztő erejét is, hisz a tudomány és művészet összekapcsolásával a design, a tervezői gondolkodás értelmezésével teremti meg a művészet eszközével történő tanulás lehetőségét.

Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program (NEP)

Magyarország Kormánya a NEP kiterjesztéséről szóló 1050/2024. (III.7.) Korm. határozat kiadása útján is támogatja a fiatalok nemzeti identitástudatának erősítését. A program szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül, a köznevelési intézményekben járó 7-11. évfolyamon tanuló diák részére ingyenesen biztosítja a nemzeti vagy történelmi emlékhelyeken megtartott emlékezetpedagógiai programokon történő részvételének az élményét. A program középpontjában a nemzeti emlékezet és az örökségünkhöz való kapcsolódás áll. A nemzeti és történelmi emlékhelyek szervezett felkeresése lehetővé teszi a Nemzeti alaptanterv tananyagfeldolgozását mélységelvű, élmény alapú keretben, iskolai közösségi tanulmányi kirándulás formájában, tanítási időben.

Határtalanul Program

A program célja 7. évfolyamos diákjaink számára határon túli kirándulások megszervezése a Magyarország határain kívül élő magyarság megismerése, valamint a magyarországi és a külföldi magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakítása, illetve erősítése céljából. A program során a gyerekekben erősíteni tudjuk a magyarságtudatot, a hazaszeretetet és azt a tudatot is, hogy a magyar nemzet egysége határon belül és kívül is.

Lázár Ervin Program (LEP)

A Program célja, hogy a művészet – szociális helyzettől és területi elhelyezkedéstől függetlenül – minden köznevelésben tanuló diák számára egyenlő feltételek mellett hozzáférhető legyen, ezáltal csökkentjük a kulturális esélyegyenlőtlenséget, a szociális, gazdasági és területi különbségeket a gyermekek művészethez jutásával kapcsolatban, és elősegítsük a diákok életkori sajátosságainak megfelelő, tanulmányihoz kapcsolódó, az oktatási-nevelési célokkal összhangban lévő művészeti élményben részesülését. A Program hosszú távon kedvezően befolyásolja majd a felnövekvő generáció felnőttkori kulturális intézmény-látogatási hajlandóságát és szokásait.

2.9. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőség megvalósulásának kritériumainak teljesülése fontos elv iskolánkban:

- az értelem kiművelése,
- tanulási életprogram fejlődésének segítése (a tanulás gyakorlati értéke, a továbbtanulási szándék, az önfejlesztés igény, mint tanulási motívum),
- az érzelmek fejlesztésének segítése (a szeretet, biztonság, elfogadás, elismerés, fontosság tudat a személyiség fejlesztése érdekében),
- a tapasztalati (gyakorlatorientált) tanítás,
- kompetencia alapú oktatás befogadtatása,
- módszertani kultúra-váltás.

Az iskola jellegéből és működési körülményeiből adódóan sok a hátrányos helyzetű tanuló. Ezért nagy gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazzuk tantestületünk:

Az osztályfőnökök minél hamarabb ismerjék meg a tanulók szociális helyzetét.

Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra. Helyzetük felismerését már az óvodával történő szoros kapcsolattartás során kiemelt feladatnak tekintjük.

Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.

A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.

Az iskolaorvos, a védőnő és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában.

Iskolánk befogadó intézmény, mert pedagógiai programunkban megjelennek a differenciált és az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások. Iskolánk tantestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számunkra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítunk. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók középiskolai tanulmányainak elősegítését pályázatokkal, iskolai partnereinkkel történő együttműködésekkel segítjük elő. Nevelésük során az esélyegyenlőség feltétlen biztosítására esélyegyenlőségi intézkedési terv tartalmaz előírásokat.

Másság kezelés (nemcsak a nemzeti hovatartozás szempontjából),

szociális érzékenység (erkölcs),

autonómia (diák önkormányzati szinten),

együttműködés (együttműködés képessége),

tolerancia,

hiteles személyiség, igényesség,

érzelmi stabilitás.

Fogyatékkal élő tanulók fejlesztésére vonatkozó célrendszer:

Tanulóink életvitele mindinkább az önállóságra törekedjen, fogyatékoságuk mértékéhez igazodó támogatással. Ennek érdekében a gyermekek önállósulási és öntevékenységi vágyának felkeltése beépül a mindennapi tevékenységünkbe.

A tanulók szociális kompetenciájának fejlesztését kiemelten kezeljük, hiszen a társadalmi értékrendek megismerésével, elfogadásával, az ezt segítő képességek kialakításával, a különböző tevékenységek gyakorlásával, szocializáltságukat segítjük.

Az egyéni különbségekre alapozott nevelés kialakításának szükségességével.

A tanulók közötti sokféleséget tekintve, azok nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre.

A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását kell, hogy jelentse iskolánkban is.

Építünk a tanulók előzetes tudására, annak gyengébb és erősebb területeire.

Építünk a tanuló igényeire, törekvéseire, érdeklődésére.

Fejlesztő munkánkhoz feltárjuk személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit.

Tantestületünk azonosult azzal az alapelvvel, hogy a nevelés és oktatás igazodik a gyermekhez, s ez azt jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek a gyermek részese.

Az intézményben növekszik azoknak a tanulóknak a száma, akik rendszeres, vagy átmeneti szociális támogatásra szorulnak. Különösen az osztályfőnököknek, de velük együtt valamennyi nevelőnek feladata a tanulók szociális körülményeire utaló jelenségek folyamatos értékelése, a szükséges jelzés megtétele, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, illetve az illetékes vezető felé.

Kiemelt feladataink:

Az egyéni fejlődési ütemben történő haladás lehetőségének megteremtése,

az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,

a felzárkóztató órák,

a napközi otthon,

a tanulószoba,

az étkeztetés,

a felzárkóztató foglalkozások,
az iskolai könyvtár használata,
a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
a családlátogatások,
a továbbtanulás irányítása, segítése,
az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége,
szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében,
hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.
integrációs program működtetése;
a tankönyvvásárláshoz nyújtott támogatás;
az étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek;
pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

2.10. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

A választható tantárgyak, foglalkozások esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni. Amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi, biztosítjuk a többség által megjelölt pedagógust a kurzus vezetésére.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására. Az egyes osztályok tanulócsoporthoz bontásánál figyelembe vesszük a szülői igényeket, a tanulók képességeit, az adott tantárgyban elért eredményeit, létszámkorlátokat.

A tanórán kívüli foglalkozások szervezése előzetes szülői igényfelmérés alapján, a törvényi és helyi szabályozást és lehetőségeinket maximálisan figyelembe véve történik.

A csoportbontások és a választható tantárgyak, foglalkozások indításának létszámfeltétele a köznevelési törvényben előírt átlaglétszám ötven százaléka.

2.11. Az iskola egészségnevelési programja

A gyerekek és fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolában. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, életideálokat, preferenciák kialakítását.

Az iskolának a gyerekekre gyakorolt hatása többretegű, komplex kommunikáció. Egyrészt létezik egy nyíltan megfogalmazott oktatási-nevelési terv, másrészt ezzel összefüggésben vagy ettől függetlenül, illetve ezt gyengítő, vagy erősítő módon ható ún. "rejtett tanterv", mely az iskolai mindennapok hozadéka, amelyben az iskola tárgyi környezete, az emberi viszonyok minősége egyaránt tükröződik.

Mindezeket figyelembe véve tehát az iskola a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkészségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

Belegondolva a magyar lakosság egyre romló egészségi állapotába, ha változásokat szeretnénk elérni, akkor még az ártalmakkal való találkozás előtt, a döntési szituációkat megelőzően kell segítséget nyújtanunk. Ezzel a célcsoportot és az ideális életkort is meghatároztuk. Ennek megfelelően

a legintenzívebb szocializációs tanulási időszakban, az általános iskolában eltöltött nyolc év alatt a legeredményesebb a beavatkozás.

Ezen programunk ennek a megvalósítására törekszik.

2.11.1. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

Az egészségnevelés általános célja

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen:

folyamatosan nyomon követni saját egészségi állapotát,
 az egészség megőrzésére,
 a veszélyeztető hatások csökkentésére,
 járványügyi helyzetben a megfelelő védekezésre,
 érzékelni a belső és külső környezeti tényezők megváltozását,
 érzékelni a környezeti tényezők megváltozásából fakadó hatásokat.

Az egészséget tehát alapvetően, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig mint életcél kell értelmezni.

Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza.

Az egészségvédelem az a folyamat, mely képessé tesz mindannyiunkat arra, hogy egyre nagyobb mértékben javítsuk saját egészségünket.

Az egészségnevelés célja, hogy segítse elő az életmód javításával az egészség megtartását, a betegségek megelőzését.

Az egészséget meghatározó tényezők:

öröklött tulajdonságok,
 életmód,
 egészségügyi ellátás,
 környezeti hatások.

Az egészségvédelem és az egészséges életmódra nevelés minden gyerekkel foglalkozó intézmény alapvetően fontos feladata, mert a teljes emberi élet alapfeltétele a test-lélek-szellem egységének, harmóniájának létrejötte.

Az egészségnevelés helyi céljai és feladatai

Az önmagával és társaival az épített és természetes környezetével harmóniában élő, egészséges és felelősen cselekvő személyiség kialakítása.

Az egészséget károsító szokások kialakításának megelőzése. Tanulóink utasítsák el az egészségre káros szokásokat, így alakuljon ki bennük elutasító magatartás a dohányzással, az alkoholfogyasztással, a felelőtlen szexuális kapcsolatokkal, az egészségre káros szórakozás fajtákkal kapcsolatosan. Tudjanak ezek ellen érvelni, képesek legyenek kortársaikat meggyőzni.

Az egészséges életmód kialakítása. Diákjaink legyenek gyakorlottak a mindennapos egészségvédelem tennivalóiban (a személyes higiénia, környezethigiénia terén), a helyes táplálkozásban, a ruházkodás higiéniájában. Igényeljék és tudják igénybe venni az egészségügyi szolgáltatásokat.

Testi épséget veszélyeztető tényezők elkerülése. Járatosak legyenek az iskolai, a közlekedési és az otthoni balesetek megelőzésében.

A szervezet edzése.

A családi életre, a szexuális magatartás mentálhigiénés követelményeire történő felkészítés.

Hatást gyakorolni az iskolának a szűkebb és tágabb környezetével való viszonyára, a környezet viselkedésére.

2.11.2. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;

mutassuk be és gyakoroltassuk tanulóinkkal az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formákat;

az egészségvédelemmel kapcsolatos információk iránti érdeklődés felkeltése, megfelelő szintű jártasság kialakítása az információk megszerzésében, feldolgozásában, értelmezésében; tudatosuljanak az egészséget veszélyeztető hatások, alapozódjon meg az egészséges életvitel szokásrendszere;

szerezzenek korszerű ismereteket az ember jellemző egészségügyi problémáiról és az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedés módokról;

ismerjék fel, hogy az életmód, a környezet, a viselkedés és az egészségi állapot közötti összefüggéseket;

a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel

- a táplálkozás,
- az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
- a családi és kortárskapcsolatok,
- a környezet védelme,
- az aktív életmód, a sport,
- a személyes higiénia,
- stressz tűrés, stressz kezelés,
- konfliktuskezelés,
- baleset megelőzés,
- a szexuális kultúra fejlesztése.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:

- testnevelés órák;
- játékos foglalkozások,
- tömegsport foglalkozások;
- úszásoktatás;

Komplex Alapprogram

a helyi tantervben szereplő Környezetismeret, Természetismeret, Biológia, Testnevelés tantárgyak tananyagai;

az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;

évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;

az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök (csecsemőápolási, táplálkozási, túra, kerékpár);
- minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra szervezése;
- minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az ötödik-nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;

az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele
évente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;

a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.)

2.11.3. Iskolánk drogstratégiája

A Nemzeti Drogstratégia 2000. június 11-én született meg.

E dokumentummal olyan drogstratégia jött létre, amely a kábítószer-fogyasztás megelőzésére, a kábítószerkérdés hatékony kezelése iránti társadalmi érzékenység felkeltésére és közös cselekvésre, problémakezelésre helyezi a hangsúlyt.

Az egészséges életre nevelés és ezen belül hangsúlyosan a prevenció – drog-prevenció - és az ezzel kapcsolatos események, tevékenységek megvalósításában a nevelési-oktatási intézmények szerepe, felelőssége határozottan megjelenik, hiszen a prevencióban az oktatásnak, mint a megelőzés egy lehetséges színterének a fontossága vitathatatlan.

A drog-prevenció részét képezi az egészségfejlesztésnek.

A stratégia céljai

A társadalom váljon érzékennyé a droggkérdések hatékony kezelése iránt, a helyi közösségek pedig növeljék problémamegoldó készségüket a kábítószer-probléma visszaszorításában. A családok, a pedagógusok, a helyi szakemberek, a lelkészek, az önkormányzat életének irányítói együttműködésére feltétlenül szükség van.

Esélyt kell teremteni arra, hogy a fiatalok képessé válhassanak egy produktív életstílus kialakítására és a drogok visszautasítására (megelőzés).

Növelni kell az egészségfejlesztő és prevenciós programok (iskolai, közösségi és tömegkommunikációs megelőzés) által elért fiatalok számát.

A szakemberek (pedagógusok, egészségnevelők, más iskolai szakemberek) képzése, a prevenciós munkák között a szabadidős és a sportprogramok különös jelentőségűek.

Segíteni a drogokkal kapcsolatba kerülő és a drogproblémákkal küzdő egyéneket és családokat (szociális munka, gyógyítás, rehabilitáció).

Csökkenteni a drogokhoz való hozzáférés lehetőségét (kínálatcsökkentés).

"Az iskolában szükséges az egészségfejlesztéssel és az életvezetéssel kapcsolatos tantárgyakhoz integrált drog-prevenció." Az iskolai drogstratégia "azoknak a célirányos és konkrét pedagógiai, egészségfejlesztési feladatoknak a tervezési, szervezési, megvalósítási folyamatát jelenti, amelyek az iskolai drogmegelőzési programban összpontosulnak és az elsődleges drog-prevenció megvalósítását és a másodlagos drog-prevenció elősegítését célozzák."

E dokumentumokra támaszkodva célunk: egységes pedagógiai állásfoglalás és gyakorlat, azaz egy egységes prevenciós szemlélet kialakítása, amellyel elérjük, hogy tanítványaink körében ne kerüljön sorra, legvégső esetben pedig minél későbbi életkorra tolódjon el a "szerfogyasztás."

Az iskolai drogstratégia lépései

Az iskolavezetés megbízza az iskolai drogkoordinátort a prevenció szervezésével. A drogkoordinátor feladatainak leírása:

az iskolai kábítószer-ellenes stratégia koordinálása,
megfelelő információ biztosítása a tanárok, a diákok és a szülők felé,
kapcsolattartás az iskolán kívüli segítő szervezetekkel,
állapotfelmérés a tanév kezdetén kérdőívek alkalmazásával (a szülők és a diákok),
a helyzetelemzés alapján célmeghatározás,
az iskolai drogmegelőzési program elkészítése,
az egészségfejlesztő és prevenciós programok összehangolt megvalósítása,
hatékonyság- és helyzetelemzés,
szükség esetén korrekció - a hatékony programok erősítése,
A végzett munka értékelése, újabb állapotfelmérés (szeptember).

iskolavezetés,
tantestület, munkaközösségek,
ifjúságvédelmi felelős,
diákönkormányzatot segítő tanár,
osztályfőnökök, szaktanárok,

szabadidő-szervező,
diákok,
szülők,
az iskola egyéb dolgozói.

Külső együttműködők:

Állandó:

Más oktatási intézmények, drogkoordinátorok
Városi Kábítószer-egyeztető Fórum
Polgármesteri Hivatal, Városi Önkormányzat megfelelő Irodái, Bizottságai

Adott esetben:

Gyermekjóléti Szolgálat
Nevelési Tanácsadó
Orvosi Rendelők
Miskolci Drogambulancia
Rendőrség
Egyházak
Alapítványok

2.11.4. Az egészségnevelési program módszerei, ellenőrzése

Az egészségnevelés módszerének megválasztása függ a témától, az alkalomtól, az aktualitástól, a tanulók életkorától.

Az alkalmazott módszer lehet:

az élőszó módszere,

alkalmazási formái kiscsoportban, 5-6 fős tanulócsoportban az alábbiak:

Az **elbeszélés** az egészség megvédésével kapcsolatos események, biológiai jelenségek eleven, szemléletes, érzellemmel gazdagon telített leírása, elemzése.

A **magyarázat** meghatározott magatartások, események és az egészség közötti összefüggés, törvényszerűségek feltárása, az egészségügyi szabályok megvalósítását célozza, különösen akkor, ha a csoport tagjai a témában megfigyeléseket is végeznek.

A **kiselőadás** egy-egy egészségvédelmi kérdés 5-10 perce kifejtését foglalja magában.

A **dialógus** az egészségnevelő és a tanuló közötti beszélgetés során, kérdés-felelet kapcsán fejti ki az egészségügyi tudnivalókat, amelynek főbb kérdései előkészítettek.

A **szabad beszélgetés** alkalmazásával a tanuló kérdései és a rá adott feleletek egymásba fűződnek, s a legfőbb kérdés körül "baráti" beszélgetés alakul ki.

A **felolvasás** ismeretterjesztő, népszerű-tudományos könyvek egy-egy aktuális fejezetének felolvasásából áll. A nevelő a felolvasott irodalmi részletekhez magyarázatot fűzhet, kiegészítheti, vitára bocsáthatja.

Az osztályban alkalmazható (nagy csoportos) módszerek a következők:

Az **ankét, kérdés-felelet óra** igénye az, hogy előre összegyűjtött, egészségre, betegségekre vonatkozó kérdésekre adja meg a nevelő a választ. A begyűjtött kérdéseket áttanulmányozza, témák szerint csoportosítja, így mód nyílik a válaszadás, a beszélgetés tervszerű irányítására. Természetesen az előre feltett kérdéseket a helyszínen újabb kérdésekkel lehet kiegészíteni. Ha az ankétot pedagógus vezeti helyes egy-egy válasza szakorvost felkérni, vagy más szakembert megszólaltatni. E módszer keretében ábrákat, rajzokat és egyéb szemléltető eszközöket lehet alkalmazni. Ez a módszer különösen az intim jellegű témák feldolgozására alkalmas, így a nemi betegségek, a szexuális felvilágosítás során.

A **kiselőadás - vita** általában 5-15 perces időtartamú, legtöbbször témájában előre megszabott egészségügyi mondanivalót tárgyal.

az írott és nyomtatott szó módszere,

A **faliújság** az iskola vagy egy-egy osztály életéről szól. Mód nyílik az egészségügyi témák megszólaltatására, konkrét esetek leírására is. Az ifjúsági vöröskereszt előre elkészített faliújságot is ad közre, ennek "élővé" tétele a nevelő feladata.

A **plakát** egy-egy témakörben mozgósítani, felvilágosítani kíván. Egészségügyi témájú plakátok az egészségnevelési csoportoktól vagy a vöröskeresztől beszerezhetők.

A **röplapok, emlékeztetők** a figyelmet egy-egy aktuális kérdésre irányítják.

Az **újságok, folyóiratok** közül az egészségnevelési témával népszerű szinten foglalkozók.

a szemléltetés módszere,

és az ezek egyesítéséből származó összetett módszer (pl. projekt).

Ellenőrzés, értékelés az egészségnevelés terén.

Az ellenőrzés bizalomra épüljön és az elért tudásszint megismerésére irányuljon.

Az értékelés során a nevelő

körültekintő,

lényegre irányuló,

tárgyilagos,

egyértelmű legyen.

Az egészségnevelés eredményének mérése a konkrét helyi célok ellenőrzésével, értékelésével történhet.

Mérési módszerek:

kérdőívek,

programok értékelése,

tanulói munkák,

kiállítási anyagok,

versenyek eredményei.

A fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok

Nemzeti alaptanterv értelmében a helyi tanterveknek biztosítania kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt fejlesztési feladat a NAT -ban a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is jelentős szerepet kap.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A NAT alapján a fogyasztóvédelem célja:

a fogyasztói kultúra fejlesztése,

a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása, fejlesztése a tanulóknál.

Az iskola szerepe e cél elérésében:

a fenntarthatóság fogalmának kialakítása,

a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése,

a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselője.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges:

a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaiailag megtervezett fejlesztése,

a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakításának elősegítése,

a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok

képzése,

az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése (a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése).

Fogyasztói magatartásunk a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat, melynek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett.

A gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású, hiszen ismereteket sajátítottunk el, készségeket, hozzáállást, értékrendet formálunk a fenntartható fogyasztás érdekében.

A kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások:

a kiválasztás,

az áruismeret,
a döntés,
a kockázatvállalás,
a bizalmi elv érvényesülése.

A kamaszkorban megjelenik:

a jogérzék,
kellő fejlesztés esetén a jogismeret,
a szolgáltatásismeret,
a fogyasztói értékrend,
a vállalkozásismeret.

Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetnünk.

Az értékek formálásában lényeges feladatunk:

a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése
az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartására nevelés,
a természeti értékek védelmére nevelés,
a tájékozódás képességének kialakítása,
a döntési helyzet felismertetése,
a döntésre való felkészítés.

Meg kell ismertetnünk a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket a területen való eligazodásra. Hangsúlyoznunk kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékossgot.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak.

Tantárgy	A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalom	Lehetséges tevékenységek
Technika és tervezés	Áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései	Egyéni és csoportos döntéshozatal
Matematika	Banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások	Érdekes számítások végzése
Fizika	Mérés, mértékegységek, mérőeszközök	Villany, gáz, víz mérőórák vizsgálata
Földrajz	Eltérő fogyasztási struktúrák és szokások	Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információörögzítés csoportmunkában
Magyar nyelv és irodalom	Reklámn nyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái	Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól. Riportkészítés az eladókkal. Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika
Biológia	Génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás	Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
Kémia	Élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk	Egyéni és csoportos döntéshozatal Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)
Digitális kultúra	Elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia	Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információörögzítés csoportmunkában Szimulációs játék, esettanulmány
Történelem	EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám története	Helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása

A tanórákon kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvények, stb.); az iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, bankok látogatása, stb.); valamint a hazai és nemzetközi

együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel) szintén jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek elsajátításába.

Módszertani elemek

A hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása, az egyén és társadalom viszonyáról szóló *információgyűjtés, információfeldolgozás*, a feldolgozott információk alapján való *döntés és végrehajtás módszerei, projektprogramok* indítása megfelelő keretet teremthet a fogyasztóvédelem oktatásának, a kritikus, független gondolkodás fejlesztésének, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás készségének kialakítására.

A tudatos fogyasztóvá nevelés gyakorlatában a szülők lehetnek a pedagógus legfontosabb segítői és viszont, hiszen a fogyasztás elemi meghatározója a család. Az otthonról hozott hatások a legélénkebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba.

2.12. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát, célját, fontosságát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit és ellátásukat;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével a segítségkérés lehetőségeivel, módjaival;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtás az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
- testi épséget veszélyeztető tényezők elkerülése. Járatosak legyenek az iskolai, a közlekedési és otthoni balesetek megelőzésében;
- ismerje a baleseteket okozó veszélyforrásokat, helyzeteket, tudatos döntéssel kerülje el azokat;
- felismerje a legalapvetőbb sérüléseket, el tudja látni azokat;
- balesetnél tudjon szabályosan mentőt hívni, egyéb segítséget kérni;
- megismerje az elsősegély-nyújtás fontosságát, elmulasztásának emberi és törvényi következményeit;
- elméletben és gyakorlatban is ismerje a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási technikákat, életmentő beavatkozásokat, műfogásokat.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

az iskola kapcsolatot épít ki és együttműködik a helyi mentőállomással, a tűzoltó parancsnoksággal, a katasztrófavédelmi parancsnoksággal, körzeti orvosi hálózattal, védőnői szolgálattal;

tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;

támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	- égési sérülések - forrázás
testnevelés	- magasból esés

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az elsősegély-nyújtás elsajátítását szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

Elsősegély-nyújtó szakkörök;

minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak a helyi mentőállomás, körzeti orvosi hálózat bevonásával;

évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projekt nap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

2.13. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Intézményünkben a NETFIT (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) mérési rendszert alkalmazzuk a kötelező mérésekre.

A NETFIT a fizikai fittség mérésére és értékelésére létrehozott rendszer, amely a Magyar Diáksport Szövetség és az amerikai Cooper Intézet együttműködésével született meg.

A NETFIT program küldetése, hogy népszerűsítse és tudatosítsa az élethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetés értékeit az iskoláskorú diákok, családjaik és a köznevelés szereplői körében.

Fittségi mérés

A gyermekek, tanulók 45-55 százaléka "rossz" fizikai (fittségi) állapota miatt különleges bánásmódot, sajátos testi nevelést igényel. (MSZOE elemzés és javaslat)

A mindennapos testnevelés, testedzés, testmozgás célja annak elősegítése, hogy a könnyű fizikai munka és a hatékony szellemi munkavégzéshez szükséges fizikai szintet minden tanuló elérje, és az oktatás ideje alatt megtartsa (ne essen vissza). Növelni kell azon tanulók arányát, akiknél az iskolai testnevelés és sport kellő élettani hatást ér el, és testmozgásban gazdagabb életmódot folytassanak, mint jelenleg.

A fittségi mérés új jogszabályi háttere – 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 81. § és az 1203/2013. számú Kormány határozat alapján.

A mérést az iskola az aktuális tanévre szóló „Tanév rendjében” meghatározott, jellemzően január - május közötti időszakában szervezi meg az iskolai munkatervbe építve. A tanulók fittségi mérését, vizsgálatát a testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi. A NETFIT mérési módszerének alkalmazása és a mérési eredmények online felületre történő felvitele 5. évfolyamtól kötelező.

A lefolytatott mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti. Az eredményeket elemzi és meghatározza a tanuló fittségi fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

A fittségi mérés eredményei az országos online informatikai adatbázisban a pedagógus, a tanuló és a szülő számára egyaránt elérhetők lesznek.

A NETFIT fittség mérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak. A négy profil egészében jellemzi egy tanuló egészségközpontú fittségi állapotát. Az egyes profilok különböző számú tesztet tartalmaznak. A testösszetétel és tápláltsági profil 3 db mérést, az aerob fittségi (állóképességi) profil 1 db tesztet, a vázizomzat fittségi profil 5 db tesztet, míg a hajlékonysági profil 1 db tesztet tartalmaz.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

Testtömeg mérése – testtömeg-index

(BMI) Testmagasság mérése

Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

Ütemezett hasizom teszt – has izomzat ereje és erő-

állóképessége Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és

nyújthatósága Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje

Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem.

2.14. Az iskola környezeti nevelési programja

A számos világméretű környezeti válság felismerése nyilvánvalóvá tette, hogy elkerülhetetlenül nagy szükség van a céltudatos természeti, környezeti nevelésre, a természeti és társadalmi ismeretek szintézisére, a személyiség teljessé tételére. El kell érniünk, hogy a gyermekekben tudatosodjék: a világ egységes egész és ők a többi emberrel együtt részei annak. Mindaz, amit tanulnak a tantárgyakban, a műveltségi területekben, ugyanarról a természetről, társadalomról, emberről szól. Segíteniük kell őket, hogy életprogramjukat a természet és a társadalom törvényeit, valamint egymást tiszteletben tartva, a jövő generáció érdekeit nem veszélyeztetve, testi, szellemi és lelki egészségben valósíthassák meg.

A Földért, életünkért folytatott küzdelem sikere, saját újkori egysíkú világképünk, értékrendünk, viselkedésünk megváltoztatásán, és az ennek megfelelő viselkedési program megvalósításán múlik. Az emberiség sorsa, a Föld fizikai, biológiai, valamint önmaga fizikai, lelki leromlásának megakadályozásától függ. Minden társadalomnak, nemzetnek érdeke és kötelessége: úgy elégítse ki szükségleteit, hogy ne veszélyeztesse a saját és a következő nemzedék életét és igényeit, ne károsítsa meg a természetet. Ehhez olyan kultúrát kell teremteni -nevelésben és az oktatásban azt közvetíteni -amelyben az értékek az ember természeti és társadalmi lényegének felelnek meg. E szemlélet alapja és legfontosabb elemei a valós természet - ember viszony, az értelmes emberi lét és ennek megfelelő értékrend elismerése, elismertetése.

2.14.1. A környezeti nevelés fogalma, értelmezés és általános céljai

"Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyermekeket felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre. Ezért a környezeti nevelés:

megfelelően stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő ill. élettelen környezettel.

kifejleszti a szándékot és képességet a környezet aktív megismerésére, felkelti az igényt, képessé tesz:

- a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására,
- összefüggő rendszerben történő értelmezésére, a rendszerben felismerhető kapcsolatok megértésére,
- a problémák megkeresésére, okainak megértésére,
- kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására, és ezáltal a lehetséges megoldások megkeresésére,
- az egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására környezeti kérdésekben,
- a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre."

(KöNKomp,2004)

"A környezeti nevelés olyan értékek felismerésének és olyan fogalmak meghatározásának folyamata, amelyek segítenek az ember és kultúrája, valamint az őt körülvevő biofizikai környezet sokrétű kapcsolatának megértéséhez és értékeléshez szükséges készségek és hozzáállás kifejlesztésében. A környezeti nevelés hatást gyakorol a környezet minőségét érintő döntéshozatalra, személyiségformálásra és egy széles értelemben vett viselkedésmód kialakítására."

(IUCN, 1970)

A környezeti nevelés az emberben eredendően benne rejlő természeti erények kibontakoztatása, természet-, embertisztelő szokásrendszer kialakítása, belső késztetés megalapozása, a szokásrendszerek elmélyítése, működtetése ismeret által, melynek eredményeképpen kialakul az ökológiai gondolkodás, környezettudatos szemlélet. Az ökológiai morál alapja az alázat, a tisztelet, a szeretet, a titokra nyitottság, a birtokvágymentesség.

Az ökológiai cselekvés alapjai a természetcentrikusság, annak tiszta, takarékos használata, maximális gondosság, szépségre törekvés, a természettel harmonizáló gazdaság.
A környezeti nevelési a fenntartható fejlődés feltételeinek megvalósítását szolgálja.

A környezeti nevelésben a következőket tekintjük értékeknek, illetve elérendő céloknak:

A hétköznapi életviteli döntések során a "létezni vagy birtokolni" alternatívából a létezés választása. Képesség arra, hogy felismerjék az élet gazdagságát, csoda voltát, a testi, lelki, szellemi élet harmóniáját. A környezet feletti uralom helyett annak megértése és kímélete.

Olyan kulturáltsági fok elérése, amelyben az ember ismeri a világ és önmaga eredetére vonatkozó elképzeléseket és azokban a maga meggyőződése szerint hisz.

A létezés csodájának elismerése, az élet tisztelete, szeretete.

A természet és a társadalom törvényeinek megismerése, tiszteletben tartása, a mindennapi életvitel során a természet törvényeivel harmonizáló magatartásformák alkalmazása.

Törekvés a mérsékletes és önkorlátozó fogyasztásra. A környezetkárosítás "gyógyíttatása" helyett a károkozás megelőzésének hangsúlyozása.

A természet erőforrásainak önző kiaknázása helyett annak kímélete.

A bioszféra és a sokféleség megőrzése.

Fenntartható fejlődés.

2.14.2. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok az iskolai környezeti nevelésben

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- a személyes felelősségén alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást,
- a környezet értékei iránt felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát,
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség megőrzését,
- a rendszerelméletet,
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését,
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat és módszereket,
- a globális gondolkodási módot és a lokális elkötelezettséget,
- a helyi értékek ismeretét és azokhoz való pozitív érzelmi kötődését,
- a hagyományok védelmét család, iskola, település, nemzet szinteken.

Rövidtávú célok, feladatok és sikerkritériumok

<i>Rövid távú célok</i>	<i>Feladatok</i>	<i>Sikerkritériumok</i>
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg!	A helyi tantervben műveltségi területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket.	Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg: - átdolgozott tanmenetek; - több környezeti nevelési tartalom a tanórákon; - változatosabb tanítási, tanulássegítési környezeti nevelési módszerek.
Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket!	Erősíteni kell a szakmai munkaközösségek együttműködését.	A széttagolt ismeretek rendszerszemlélettel összekapcsolódnak,

A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!	Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek tartása az adott témában.	A felnőttek rendelkeznek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság alakítása során mintaként szolgálnak. Egyre több szülő, tanár vesz részt a programokon.
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.	Tisztasági őrző szervezése, papír folyamatos gyűjtése, tárolásának és elszállításának megszervezése. A helyes vásárlói szokások kialakítása.	Javul az iskola tisztasága. Csökken az elszállított szemét mennyisége. Kevesebb a csomagolási hulladék a szemetesekben.
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal.	Rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések. Mérések, számítások, következtetések - és ezek közlése az iskolarádió "zöld" rovatában.	Nem lesznek nyitva felejtett vagy csöpögő csapok, égve felejtett villanyok. Észrevehetően csökken az iskola víz- és villanyszámláján szereplő összeg.
A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat!	Résztétel az Oktatóközpont és az ANP programjain, pályázatain; a természetben, környezetben végzett szemléltetés, vizsgálódás, kutatómunka; kiállítások, vetélkedők, előadások szervezése, a "Jeles napokra."	Ha ismeri környezetét jobban szereti, kötődik hozzá és megóvjá. Az Oktatóközpont rendezvényein egyre többet érdeklődnek, tudnak a helyi környezetről, és ezt a többieknek is szívesen elmondják.
Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői!	"Örökbefogadási" akciók: egy-egy fát, területet, szobrot, patakszakaszt, amihez rendszeresen visszajárnak, figyelik változásait, gondozzák. Faültetés, téli madáretetés.	Változik az osztály közvéleménye, morálja. Beszélgetéseken, osztályfőnöki órákon, kirándulásokon egyre többször téma a szülőföld értékei. A tanuló kötődik környezete egy darabkájához, és ezen keresztül átérzi környezetünk megóvásának fontosságát
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét – megalapozva az élethosszig tartó tanulást.	„Zöld sarok” kialakítása az iskolai könyvtárban, szakkönyvek, folyóiratok, videóanyag és CD-k beszerzése. Internet-hozzáférés biztosítása. Az iskolarádióban és –újságban „zöld” rovat nyitása.	Egyre több gyerek kér feladatot, tart kiselőadást, „sürög-forog” a könyvtárban, ír cikkeket, tudja használni a szakirodalmat. Szép eredményeket érünk el különböző versenyeken.

2.14.3. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;

tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;

a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartás megalapozása;

sajátítsák el a globális gondolkodási módot és lokális elkötelezettséget;

a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:

- a környezet fogalmával,
- a földi rendszer egységével,
- a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
- a környezetvédelem lehetőségeivel,
- lakóhelyünk természeti értékeivel,
- lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival.

2.14.4. A környezeti nevelés lehetősége az iskolában

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

a helyi tantervben szereplő Környezetismeret, Természettudomány, Biológia, Kémia, Földrajz tantárgyak tananyagai;

az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;

a környezeti nevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére;

évente egy környezetvédelemmel, természetvédelemmel foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése a „Föld napja” alkalmából játékos vetélkedővel az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;

minden tanévben egy alkalommal „környezetvédelmi őrjárat” szervezése a településen;

szoros együttműködés az Aggteleki Nemzeti Parkkal;

környezet és természetismeret témájú vetélkedők szervezése; (pl. Vincze István emléktábor)

a szelektív hulladékgyűjtés megismertetése az iskolában,

valamint kiállítások szervezése, bekapcsolódás helyi, területi, megyei, országos akciókba, fásítás, zöldítés, parlagfű-irtás, kézműves foglalkozások, faliújság szerkesztése.

A környezeti nevelés lehetőségei iskolán kívül

- Múzeumlátogatás,
- üzemlátogatás,
- tanösvények bejárása,
- tanulmányi kirándulás,
- gyűjtőakciók (szárazelem, papír stb.),
- állatkert, vadaspark látogatása,
- az Aggteleki Nemzeti Park nyílt napjain való részvétel,
- életmód tábor.

Módszerek megválasztása

A pedagógusoknak olyan módszereket kell alkalmazniuk, amelyek alkalmassá teszik a tanulókat arra, hogy környezettudatos, cselekvő állampolgárrá váljanak. A módszerválasztás szempontjai:

- Az életkornak megfelelő legyen.
- Pozitív szemléletet adjon katasztrófa szemlélet helyett.
- Főleg a "szabad ég alatt" valósuljon meg.
- Tevékenységek központú és életszerű legyen, valós problémák megoldására irányuljon, a problémaorientáltság jellemezze.
- A személyes tapasztaláson keresztül hasson.
- Sok játékos elemet tartalmazzon.
- Örömteli, motiváló, élményközpontú legyen.
- Együttműködésre épüljön.

Figyelmet kell fordítani továbbá arra a tényre is, hogy a hazai környezeti nevelés ismeret központú és döntően az értelmi nevelésre támaszkodik. Változtatni kell ezen a gyakorlaton. A gyerekeket elsősorban érzelmeiken keresztül kell megközelítenünk.

Arról sem feledkezhetünk meg, hogy a nevelésben a leghatékonyabb módszer a példamutatás. Környezeti nevelés szempontjából meghatározóak azok a viselkedési minták, viszonyulási módok, amelyeket a gyerek otthon, a szüleitől les el. A környezethez való viszonyt már a nagyon korai életszakaszban meghatározza, hogy milyen helyet foglal el a környezeti kérdés a család értékrendjében. Ezért alapvető fontosságú a szülők bevonása a környezeti nevelésbe.

Alkalmazható módszerek

A vizsgálódáshoz kapcsolódó módszerek:

- megfigyelés,
- kísérlet,
- mérés,
- számítás,
- dokumentálás,
- modellezés.

Az élmény- és tevékenység központúságot elősegítő módszerek:

- játék,
- mese,
- gyönyörködtetés,
- rajz,
- kézművesség,
- drámapedagógia,
- művészi kifejezés,
- könyvtári bújárkodás,
- növények, állatok gondozása,
- gyógynövénygyűjtés.

Az érdekérvényesítést biztosító módszerek:

- vita,
- kapcsolatépítés, fenntartás,
- vélemények javaslatok bemutatása faliújságon, poszteren.

Számítógéphez kötött módszerek

- interaktív pedagógia,
- internet-használat.

Iskolán kívüli megvalósítható módszerek

- múzeumpedagógia
- üzemlátogatás
- szeméttelep látogatás
- természetjárás, túra
- közös akciók szülőkkel /fásítás, parkosítás, takarítás stb.

Pedagógus-továbbképzés

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell használnunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani. Ezek nem mindegyike ismert mindenki előtt, ezért feltétlenül figyelmet kell fordítanunk arra, hogy az új módszereket minden kollégánk megismerje, kipróbálja és a mindennapi munkájában alkalmazza is azokat. Belső továbbképzéseket szervezünk, ahol megismerhetik pl. a következő módszercsoportokat:

együttműködő tanulási technikák,
játékok: érzékelést fejlesztő, szituációs, bizalomerősítő, kapcsolatteremtést segítő, drámajátékok,
művészi kifejezés,
modellezés,
riport módszer,
projekt módszer,
terepi módszer,
kreatív tevékenység,
közösségépítés.

Kommunikáció

Az iskolán belüli kapcsolatrendszer, kommunikáció szerves része a szemléletformálásnak. A környezeti nevelési programot tervezni és megvalósítani is csak csapatmunkában lehet. A kitűzött célok elérésének záloga, hogy az iskola valamennyi tanára, tanítója, nem pedagógus dolgozója, diákja tisztában legyen vele és hajlandó legyen aktívan közreműködni. Sőt legyen büszke az elért eredményekre. A szülőket is csak megfelelő kommunikációval lehet bevonni, érdekeltté tenni az iskola céljainak elérésében. Tudatosítani kell, hogy az iskolai élet környezetbaráttá alakítása iskolai közügy. Az iskolán kívüli kapcsolatrendszer a kommunikáció alapvető eszköze az iskolát nyitottá válásának, a kistérségi szemlélet erősödésének. Kifelé és befelé is tudatosítani kell, hogy egy iskola környezeti nevelési tevékenysége tágabb értelemben is közügy.

A kommunikációval kapcsolatosan fontos törekvésünk, hogy a diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott média irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számunkra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes információkat meg tudják különböztetni az értéktelenektől. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az előadásokra. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt.

Az iskolán belüli kommunikáció formái:

kiselőadások tartása megfelelő szemléltető eszközökkel.
házi dolgozat készítése,
poszterek készítése, bemutatása,
iskolarádió,
faliújságon közölt információk készítése,
iskolaújság,
munkaértekezletek,
nevelési értekezletek,
szakmai munkaközösségi foglalkozások,
iskolarádió,
hirdetőkönyv,
személyes információk,
igazgatók havi rendszerességgel tartott összefoglaló,
szülői értekezletek,
fogadóórák,
nyílt napok,
telefon,
internet.

3.) A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola 2024. szeptember 1. napjától szervezi meg először nevelő és oktató munkáját a pedagógiai program alapján.

A pedagógiai program felmenő rendszerben kerül bevezetésre.

Ezen pedagógiai program érvényességi ideje négy tanévre – azaz 2024. szeptember 1. napjától 2028. augusztus 31. napjáig – szól.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A 2027-2028. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- a szülői munkaközösség;
- az iskola fenntartója.

A tanulók a pedagógiai program módosítását diák-önkormányzati képviselőik útján az iskola szülői munkaközösségnek javasolhatják.

A pedagógiai programot a nevelőtestület bevonásával az igazgató készíti el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kezdve felmenő rendszerben kell bevezetni.

IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.

A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál;
- az iskola könyvtárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola igazgatójánál.

Legitimációs záradék**A Pedagógiai Program módosítás elfogadása és jóváhagyása**

A pedagógiai programot a nevelőtestület bevonásával az igazgató készítette.

Kelt: Szendrő, 2024. év június hó 10. nap.

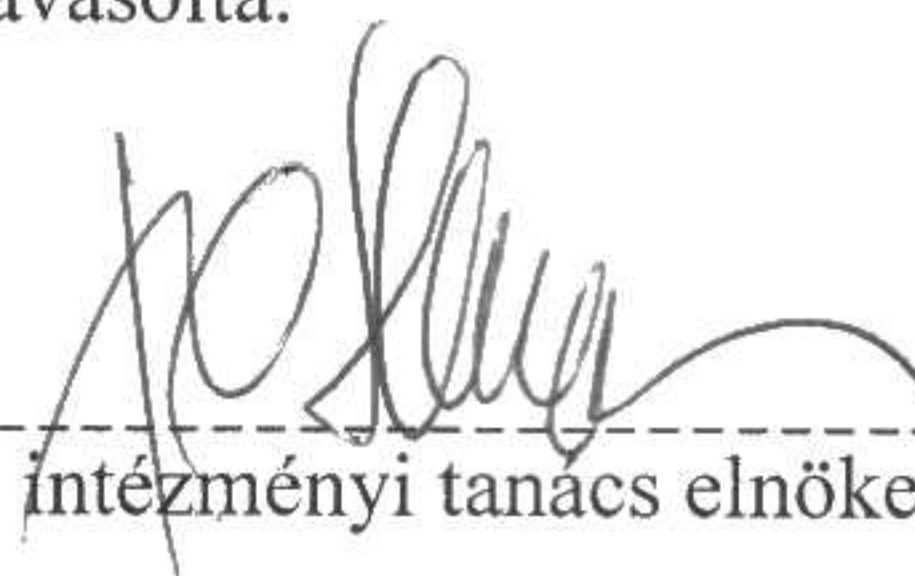

igazgató

A pedagógiai program módosítását az intézményi tanács a 2024. év június hó 06. napján tartott ülésén véleményezte és jóváhagyásra javasolta.

Kelt: Szendrő, 2024. év június hó 10. nap.

intézményi tanács elnöke

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület szakmai munkaközösségei a 2024. év június hó 10. napján tartott nevelőtestületi értekezletén véleményezték és jóváhagyásra javasolták.

Kelt: Szendrő, 2024. év június hó 10. nap.

igazgató

A Szendrői Apáczai Csere János Általános Iskola Pedagógiai Programjának módosításával, a Pedagógiai Program fenti rendelkezéseivel a fenntartó döntésre jogosult vezetője egyetért, azokat jóváhagyja.

Kelt: Kazincbarcika, 2024. évhónap.

a fenntartó képviselőjében
Markovicsné Demeter Edina
Tankerületi Igazgató

JEGYZŐKÖNYV

Készült: a Szendrői Apáczai Csere János Általános Iskola hivatalos helységében

2024.06. 10.-án

Jelen vannak: Kalász László intézményvezető vezetésével a nevelő testület tagjai a mellékelt jelenléti ív szerint.

Kalász László intézményvezető köszönti a jelenlévőket, megnyitja az értekezletet, és ismerteti a napirendi pontokat.

Napirend:

1. A Pedagógiai Program felülvizsgálata, módosítása, a Pedagógiai Program egységes szerkezetbe foglalása.
2. A Szervezeti Működési Szabályzat felülvizsgálata, módosítása.
3. A Házi rend felülvizsgálata, módosítása.

Kalász László igazgató ismertette az Intézményi Pedagógiai Program, a Szervezeti Működési Szabályzat, a Házi rend felülvizsgálatának egyes területeit, új tartalmi elemeit. A korábbi munkaközösségi és szaktanári véleményezések figyelembevételével javaslatot tett az egységes szerkezetű Intézményi Pedagógiai program, az SZMSZ, Házi rend változtatásaira, és elfogadására

Szavazás:

Jelen vannak: 23 fő

Szavazók száma: 23 fő

Elfogadó igennel szavazók száma: 23 fő

Nemmel szavazók száma: 0 fő

Tartózkodók száma: 0 fő

A nevelőtestület határozatképes volt, és egy hangúlag elfogadásra került az Apáczai Csere János Általános Iskola új Pedagógiai Programja, Szervezeti Működési Szabályzata, Házi rendje.

Kmf

jkv

intézményvezető

Hitelesítők:

1. Név: Boglárka Szaniszló Tuzsra
Lakcím: 3752 Szendrő Gépállomás u.3.
Szig.sz. 714766NE

2. Név: Béresné Hajós Edike
Lakcím: 3780 Edelény
Szig.sz. 068099SE

BL3201
Szendrői Apáczai Csere János Általános Iskola
Szendrő
Petőfi tér 1-3.
3752

Jelenléti ív
NEVELÉSTESTÜLETI ÉRTÉKELÉS
2021. 06. 10.

TAKÁCSNÉ MOTKÓ EDIT	Takácsné Motkó Edit
SZKIBA JÁNCSNÉ	Szriba János
BERCZELYNÉ RENCSI ÉVA	Berczelyné Rencsi Éva
BÁRI ZOLTÁNNÉ	Bári Zoltánné
SÁFARCSIK TIBORNÉ	Sáfarcsik Tiborné
FAZEKASNÉ SZARKA SZILVIA	Fazekasné Sarka Szilvia
FAZEKAS BALINT	Fazekas Balint
JÓÓ FERENC	Jóó Ferenc
JÓÓNÉ FÓRIS MARIANN	Jóóné Fóris Mariann
BEDICS KATALIN	Bedics Katalin
PETRO' JÁNOS	Petro' János
FEDOR ARPAD	Fedor Arpad
FEDORNÉ NÉMETH IVETT	Fedorné Nemeth Ivett
TAJNAI-VINCZE ANITA	Tajnai-Vincze Anita
FÜLÖP JÁNOS	Fülöp János
DALDINE PEDER ADRIENN	Daldine Peder Adrienn
OLÁH EDINA	Oláh Edina
HENYEZ ZSUZSANNA	Henez Zsuzsanna
KALÁSI ZOLTÁN	Kalási Zoltán
PAP ROBERT	Pap Robert
BOGNÁRNÉ SZALISZÓ ZSUZSA	Bognárné Szaliszó Zsuzsa
Berezné Majoros Ildikó	Berezné Majoros Ildikó
KALÁSZ LÁSZLÓ	Kalász László

Kazincbarcikai Tankerületi Központ

Legitimációs záradék

A(z) Szendrői Apáczai Csere János Általános Iskola (OM: 029241; 3752 Szendrő, Petőfi tér 1-3.) Pedagógiai Programját az intézmény fenntartója jóváhagyja.

Kazincbarcika, 2024. augusztus 21.

19
a fenntartó képviselőjében

Markovicsné Demeter Edina

tankerületi igazgató

